

Opracowanie:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp	4
II.	Dane o sytuacji demograficznej i społecznej	5
III.	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia	17
	1. Zadania OPS oraz MOPS i MOPR	44
	2. Zadania PCPR oraz MOPR	52
IV.	Inne rodzaje pomocy i świadczeń	68
V.	Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	79
VI.	Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	100
VII.	Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego	108
VIII.	Aktywność projektowo – konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	113
IX.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia	121
X.	Wnioski	126
XI.	Rekomendacje	131
XII.	Spis:	
	• Map	133
	• Tabel	136
	• Wykresów	138

I. WSTĘP

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego wypełniając zapisy ustawy *o pomocy społecznej* dokonał oceny zasobów pomocy społecznej województwa świętokrzyskiego za rok 2015.

Zgodnie z ustawą *o pomocy społecznej* gminy, powiaty i samorząd województwa przygotowują „ocenę zasobów pomocy społecznej” w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. W świetle wymagań ustawy ocena zasobów pomocy społecznej obejmuje w szczególności dane dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej, infrastrukturę społeczną, kadry jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz nakładów finansowych na zadania pomocy społecznej. Samorząd województwa sporządza ocenę na podstawie raportów przygotowanych przez gminy oraz powiaty z obszaru województwa, z uwzględnieniem kwestii i problemów społecznych wynikających z przyjętej strategii.

Niniejszy raport przedstawia analizę wybranych danych statystycznych obrazujących obszar pomocy społecznej w regionie świętokrzyskim i jego otoczenie na tle sytuacji społecznej i demograficznej regionu.

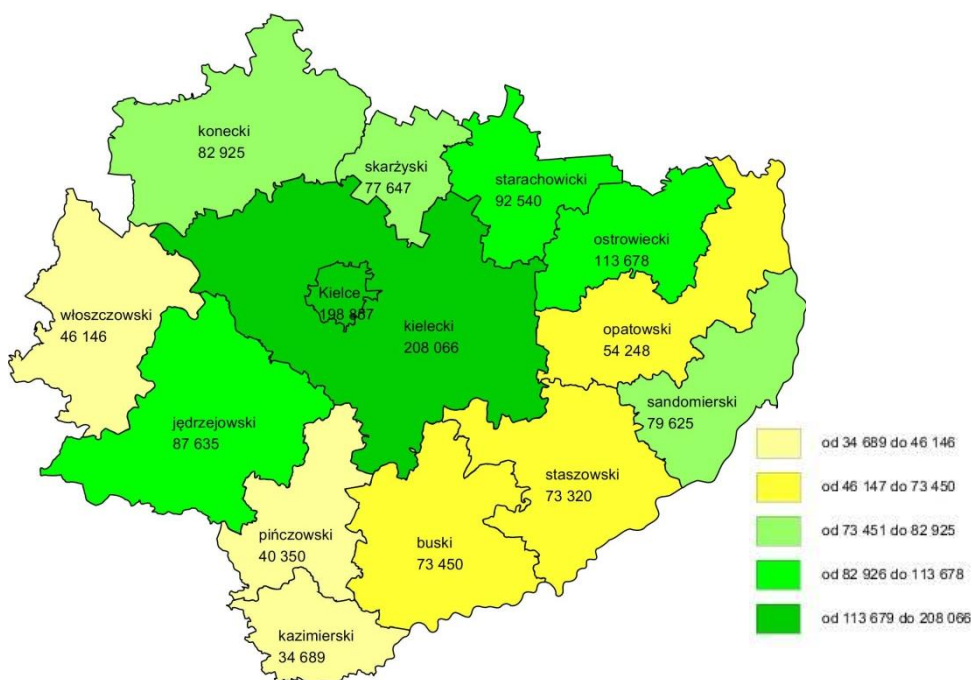
Ocena zasobów pomocy społecznej stanowi podstawowe narzędzie w zakresie monitorowania Strategii Polityki Społecznej oraz regionalnych programów z obszaru polityki społecznej.

Na podstawie analiz danych zawartych w ocenie opracowane zostały rekomendacje zmian w prowadzonych działaniach oraz zostaną przedstawione propozycje nowych działań. Ocena zasobów pomocy społecznej to merytoryczny dokument niezbędny do kreowania polityki społecznej w regionie na wszystkich szczeblach samorządu.

II. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ

Województwo świętokrzyskie zajmuje powierzchnię **11 711 km²**, stanowiąc tym samym **3,7%** powierzchni Polski. Region świętokrzyski podzielony jest na **102 gminy** i **14 powiatów**, w tym **1** na prawach powiatu – **miasto Kielce**. Województwo świętokrzyskie w 2015 roku zamieszkiwało **1 263 176** osób (wg danych Urzędu Statystycznego w Kielcach stan na 30.06.2015 roku). Najbardziej zaludnionymi powiatami w województwie świętokrzyskim są: **kielecki, ostrowiecki, starachowicki** oraz **miasto Kielce**. Szczegółowy wykaz liczby ludności w podziale na powiaty prezentuje poniższa mapa.

Mapa 1. Liczba mieszkańców regionu świętokrzyskiego wg powiatów w 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Według danych Centralnej Aplikacji Statystycznej w województwie świętokrzyskim rok do roku odnotowano spadek liczby ludności ogółem. W 2015 roku odnotowany został spadek ludności zamieszkującej region świętokrzyski o **-4 639 mieszkańców** w stosunku do 2014 roku.

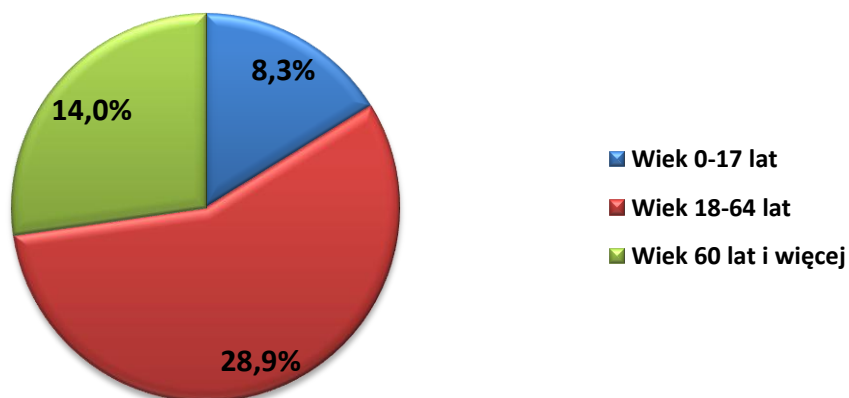
W 2015 roku największy spadek liczby mieszkańców odnotowano w mieście Kielce (**-1 013**) i powiatach: starachowickim (**-866**) i ostrowieckim (**-740**). Najmniejszy odpływ ludności odnotowano w powiatach: buskim (**-141**), włoszczowskim (**-175**) i staszowskim (**-185**). Powiat kielecki jako jedyny w województwie świętokrzyskim odnotowuje dodatni wzrost ludności o 478 mieszkańców w 2015 roku.

Tabela1. Liczba mieszkańców województwa świętokrzyskiego w latach 2013-2015.

Lp.	Powiat/ miasto	2013 r.	2014 r.	2015 r.	Zmiana 2015-2014
1	buski	73 591	73 591	73 450	-141
2	jędrzejowski	87 987	87 987	87 635	-352
3	kazimierski	34 943	34 943	34 689	-254
4	kielecki	207 588	207 588	208 066	+478
5	konecki	83 392	83 392	82 925	-467
6	opatowski	54 656	54 656	54 248	-408
7	ostrowiecki	114 418	114 418	113 678	-740
8	pińczowski	40 611	40 611	40 350	-261
9	sandomierski	80 069	80 069	79 625	-444
10	skarżyski	78 072	78 072	77 647	-425
11	starachowicki	93 216	93 406	92 540	-866
12	staszowski	73 505	73 505	73 320	-185
13	włoszczowski	46 321	46 321	46 146	-175
14	m. Kielce	199 870	199 870	198 857	-1 013
	województwo świętokrzyskie	1 268 239	1 267 815	1 263 176	-4 639

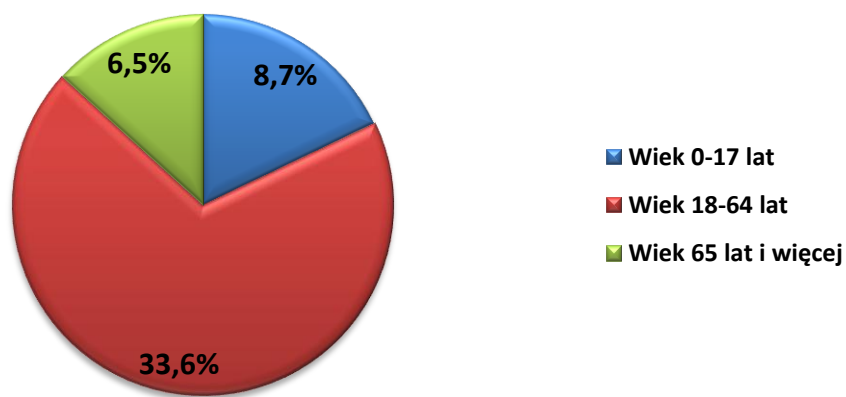
Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W 2015 roku podobnie jak w latach ubiegłych, na terenie województwa świętokrzyskiego zamieszkiwało więcej kobiet (**51,2%**) niż mężczyzn (**48,8%**): liczba kobiet **646 506**, liczba mężczyzn **616 670**. Analizując populację województwa świętokrzyskiego według struktury wiekowej oraz płci obserwujemy przewagę mężczyzn wśród mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (**0-17 lat**), oraz przewagę mężczyzn w grupie mieszkańców wieku produkcyjnym (kobiety **18-59**, mężczyźni **18-64**). Zdecydowana przewaga liczby kobiet występuje wśród osób w wieku poprodukcyjnym (kobiety **60 lat i więcej**, mężczyźni **65 lat i więcej**).

Wykres 1. Struktura populacji kobiet w województwie świętokrzyskim wg ekonomicznych grup wieku w 2015 r.

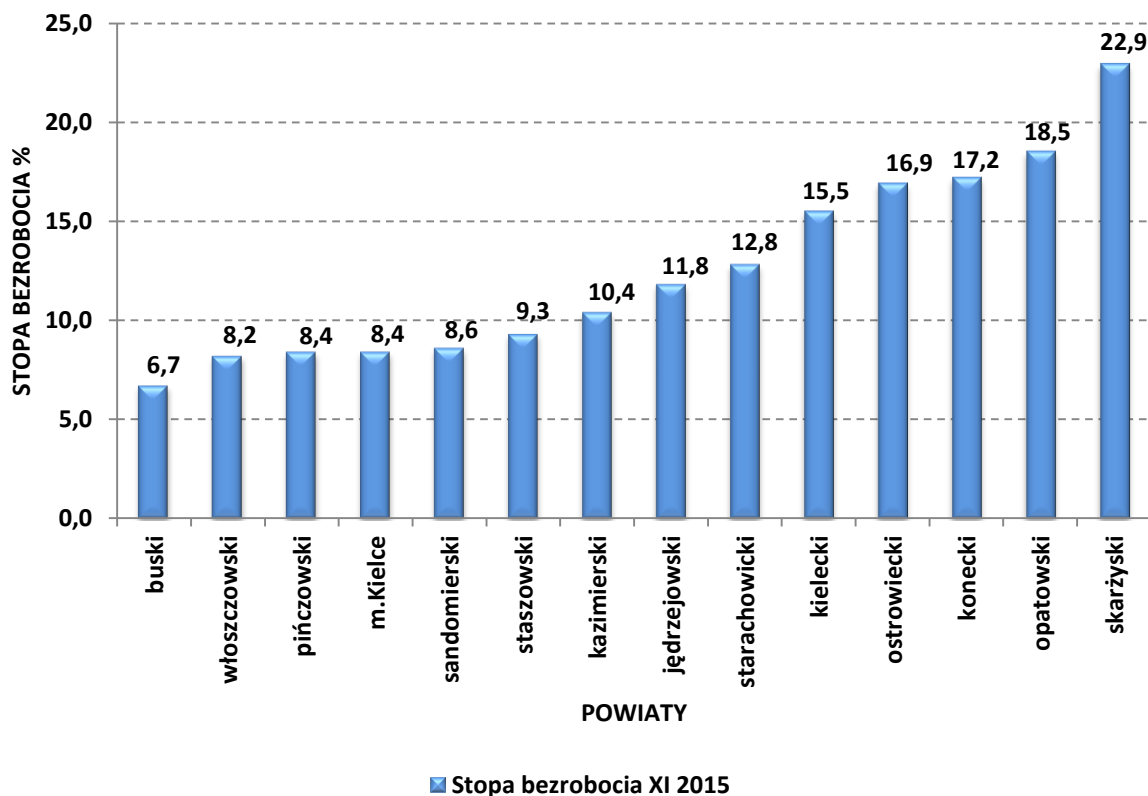
Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Wykres 2. Struktura populacji mężczyzn w województwie świętokrzyskim wg ekonomicznych grup wieku w 2015 r.

Rynek pracy

Stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim na koniec grudnia 2015 roku ukształtowała się na poziomie **12,2%** i była wyższa o **2,4%** od stopy bezrobocia odnotowanej w tym okresie w Polsce (**9,8%**). W odniesieniu do grudnia 2014 roku stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim w 2015 roku była niższa o **-2,0%**. W regionie utrzymuje się znaczne zróżnicowanie terytorialne stopy bezrobocia.

Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiatach województwa świętokrzyskiego na XII.2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach:

- skarżyskim – **22,9%**,
- opatowskim – **18,5%**,
- koneckim – **17,2%**,
- ostrowieckim – **16,9%**,
- kieleckim – **15,5%**,
- starachowickim – **12,8%**.

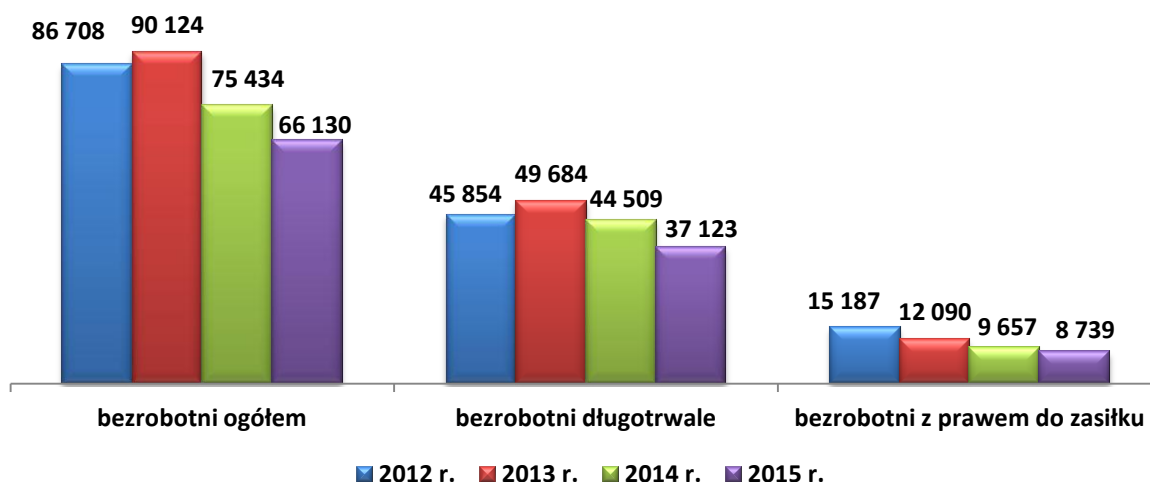
Natomiast najniższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach:

- buskim – **6,7%**,
- włoszczowskim – **8,2%**,
- pińczowskim – **8,4%**,
- m. Kielce – **8,4%**,
- sandomierskim – **8,6%**,
- staszowskim – **9,3%**,
- kazimierskim – **10,4%**,
- jędrzejowskim – **11,8%**.

Liczba bezrobotnych niezatrudnionych i niewykonujących innej pracy zarobkowej, zdolnych i gotowych do podjęcia pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, nieuczących się w szkole w systemie dziennym oraz zarejestrowanych we właściwym powiatowym urzędzie pracy w województwie świętokrzyskim według stanu na dzień 31.12.2015 roku wyniosła **66 130** osoby, w tym:

- **37 123** osób długotrwale bezrobotnych ogółem, czyli pozostających bez pracy przez okres co najmniej 12 miesięcy w ciągu ostatnich 24 miesięcy,
- **8 739** osób bezrobotnych z prawem do zasiłku (osób zarejestrowanych w urzędzie pracy, dla których nie ma propozycji pracy czy stażu).

W 2015 roku w województwie świętokrzyskim nastąpił spadek ogólnej liczby osób bezrobotnych ogółem, długotrwale bezrobotnych oraz osób bezrobotnych z prawem do zasiłku. Dynamikę zmian na przestrzeni lat 2012 - 2015 prezentuje poniższy wykres 4.

Wykres 4. Liczba osób bezrobotnych w województwie świętokrzyskim w latach 2012-2015.

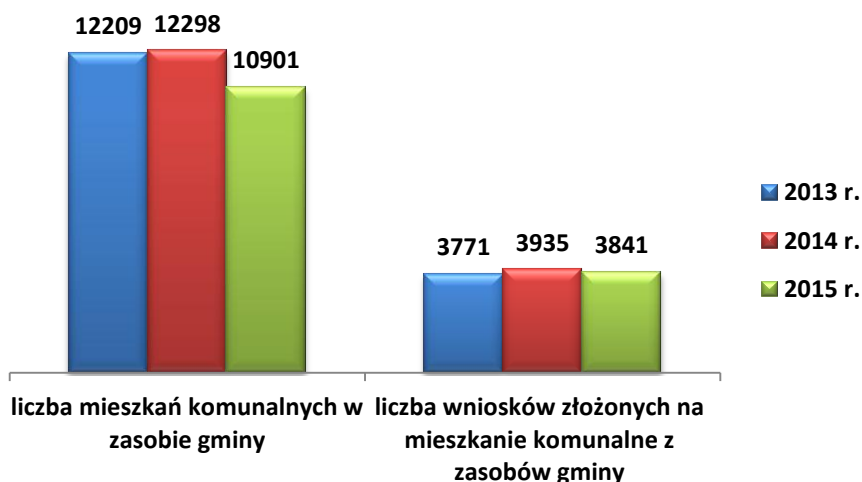
Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Infrastruktura społeczna

Dane dotyczące infrastruktury społecznej zbierane na potrzeby oceny zasobów pomocy społecznej obejmują m.in. liczbę: mieszkań komunalnych, mieszkań/lokalii socjalnych, żłobków, przedszkoli, świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży, liczbę świetlic i klubów dla seniorów oraz liczbę hospicjów.

Mieszkania komunalne

W 2015 roku liczba wszystkich mieszkań w województwie świętokrzyskim stanowiących własność gminy albo gminnych osób prawnych bądź spółek handlowych, utworzonych z udziałem gminy, z wyjątkiem towarzystwa budownictwa społecznego wyniosła **10 901** mieszkań. Są to mieszkania znajdujące się w budynkach stanowiących w całości własność gminy oraz mieszkania będące własnością gminy, ale znajdujące się w budynkach stanowiących nieruchomości wspólne, a także mieszkania stanowiące własność Skarbu Państwa, ale zarządzane przez gminę.

Wykres 5. Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy, liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne w zasobie gminy na przestrzeni lat 2013-2015 w województwie świętokrzyskim.

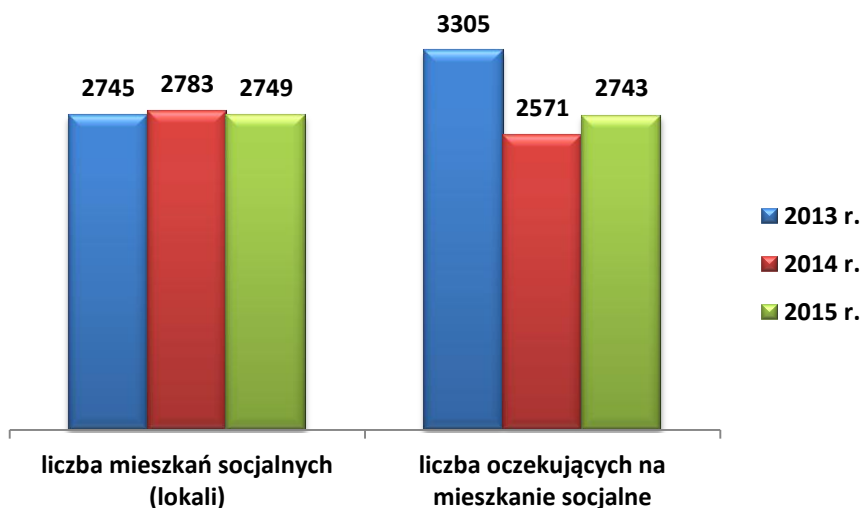
Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W 2015 roku liczba mieszkań komunalnych w zasobach gmin województwa świętokrzyskiego zmalała o **-11,3%** w odniesieniu do 2014 roku. Obserwowany jest również spadek o **-2,3%** liczby wniosków złożonych na mieszkanie komunalne (z **3 935** w roku 2014 do **3 841** w roku oceny).

Mieszkania socjalne

Liczba mieszkań socjalnych, które gminy wynajmują, bądź mogą wynająć na podstawie umowy o najem lokalu socjalnego w 2015 roku wyniosła **2 749**. W 2015 roku odnotowano spadek o **-1,2%** w stosunku do 2014 roku gdzie liczba mieszkań wynosiła **2 783**.

Natomiast liczba osób, które w skali całego regionu oczekują na najem mieszkania socjalnego według stanu na 31 grudnia 2015 roku wyniosła **2 743** więcej o **6,2%** niż w 2014 roku gdzie liczba osób oczekujących wyniosła **2 571** osób.

Wykres 6. Liczba mieszkań socjalnych (lokali) oraz liczba wniosków złożonych na mieszkanie socjalne na przestrzeni lat 2013-2015 w województwie świętokrzyskim.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS

W 2015 roku odnotowano **209** wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego i był to spadek o **-7%** w stosunku do 2014 roku.

Żłobki i oddziały żłobkowe

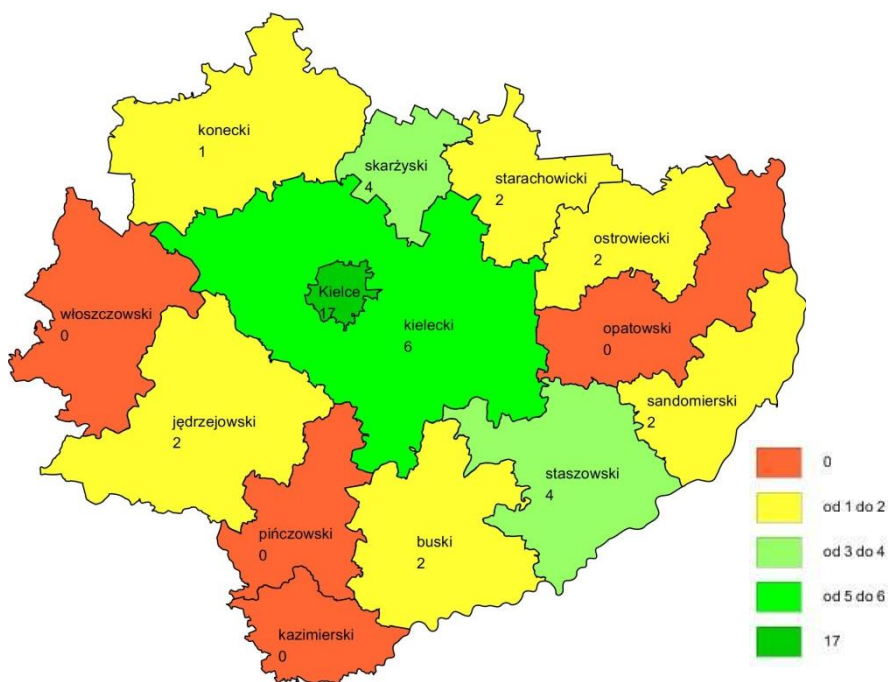
W 2015 roku na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonowało **42** (publiczne i niepubliczne) żłobki, oddziały żłobkowe, kluby dziecięce. Jest to o 5 placówek więcej niż w 2014 roku.

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się systematyczny wzrost liczby żłobków i oddziałów żłobkowych w województwie świętokrzyskim. W 2012 roku ich liczba wyniosła **14** placówek, a w 2014 roku liczba ta wzrosła ponad dwukrotnie i ukształtowała się na poziomie **37** placówek.

W 2015 roku największa liczba żłobków zlokalizowana była na terenie miasta Kielce, gdzie znajdowało się **17** żłobków następnie na terenie powiatów: kieleckiego (**6** placówek), staszowskiego oraz skarżyskiego (po **4** placówki). Najmniejszą liczbę żłobków w roku oceny odnotowano w powiatach: buskim (**2** placówki), koneckim (**1** placówka), jędrzejowskim (**2** placówki), ostrowieckim (**2** placówki), sandomierskim (**2** placówki) i starachowickim (**2** placówki).

Na terenie powiatów: kazimierskiego, opatowskiego, pińczowskiego i włoszczowskiego nie odnotowano funkcjonowania żłobków.

Mapa 2. Żłobki i oddziały żłobkowe wg powiatów regionu świętokrzyskiego w 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

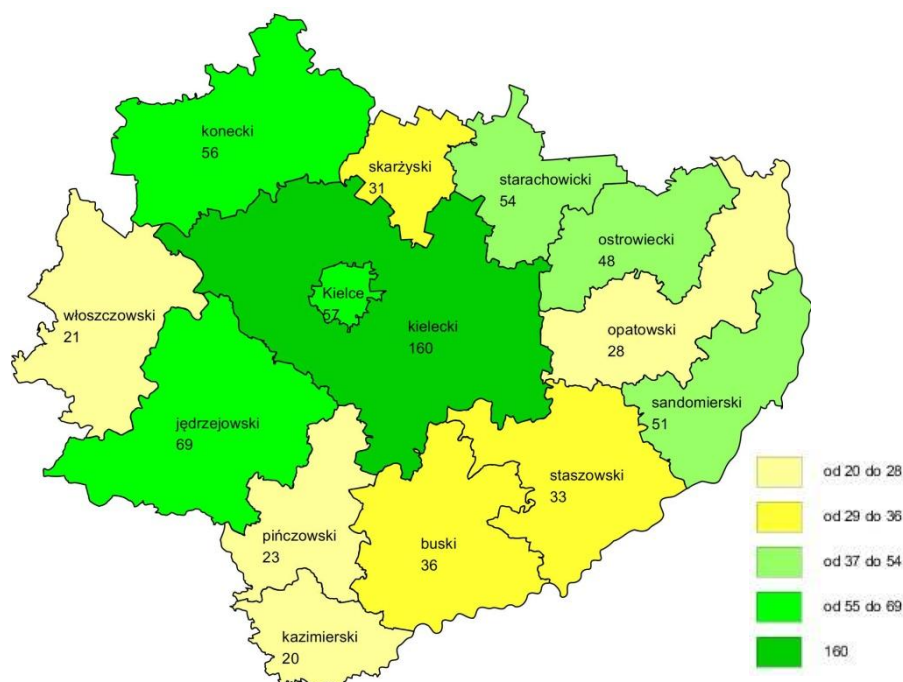
Odnotowano wzrost liczby żłobków i oddziałów żłobkowych, a tym samym wzrost liczby miejsc w placówkach. W roku 2015 liczba ta wyniosła **1 540** miejsc i zwiększyła się o **15,6%** w porównaniu do roku 2014 (oferowanych było **1 299** miejsc). Pomimo wzrostu liczby żłobków nadal obserwowany jest deficyt liczby miejsc w placówkach w stosunku do zapotrzebowania. W roku oceny liczba dzieci którym nie przyznano miejsca w placówce wyniosła **271** dzieci o **20%** więcej niż w 2014 roku.

Przedszkola, oddziały przyszkolne, punkty przedszkolne i zespoły wychowania przedszkolnego

Liczba publicznych i niepublicznych przedszkoli wraz z liczbą oddziałów przyszkolnych przy szkołach podstawowych, punktów przedszkolnych i zespołów wychowania przedszkolnego zlokalizowanych na terenie gmin bądź miasta na prawach powiatu na terenie województwa świętokrzyskiego w 2015 roku wyniosła **687** w porównaniu do roku 2014 nastąpił nieznaczny spadek liczby przedszkoli o **-3** placówki.

W 2015 roku publiczne i niepubliczne przedszkola w województwie świętokrzyskim dysponowały łączną liczbą miejsc wynoszącą **33 024** więcej o **0,8%** niż w 2014 roku, gdzie oferowanych było **32 752** miejsc. Na przestrzeni lat 2013-2015 obserwujemy, iż liczba dzieci którym nie przyznano miejsc w przedszkolu jest coraz mniejsza i odnotowano spadek o **-63%** liczby dzieci, którym nie przyznano miejsc w placówkach. W 2015 roku miejsca w placówce nie otrzymało **309** dzieci w wieku przedszkolnym.

Mapa 3. Liczba przedszkoli wg powiatów regionu świętokrzyskiego w 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Najwięcej przedszkoli zlokalizowanych jest na terenie powiatu kieleckiego (**160**), jędrzejowskiego (**69**), koneckiego (**56**) oraz na terenie miasta Kielce (**57**). Następnie w powiatach: starachowickim (**54**), sandomierskim (**51**), ostrowieckim (**48**), buskim (**36**), staszowskim (**33**) i skarżyskim (**31**).

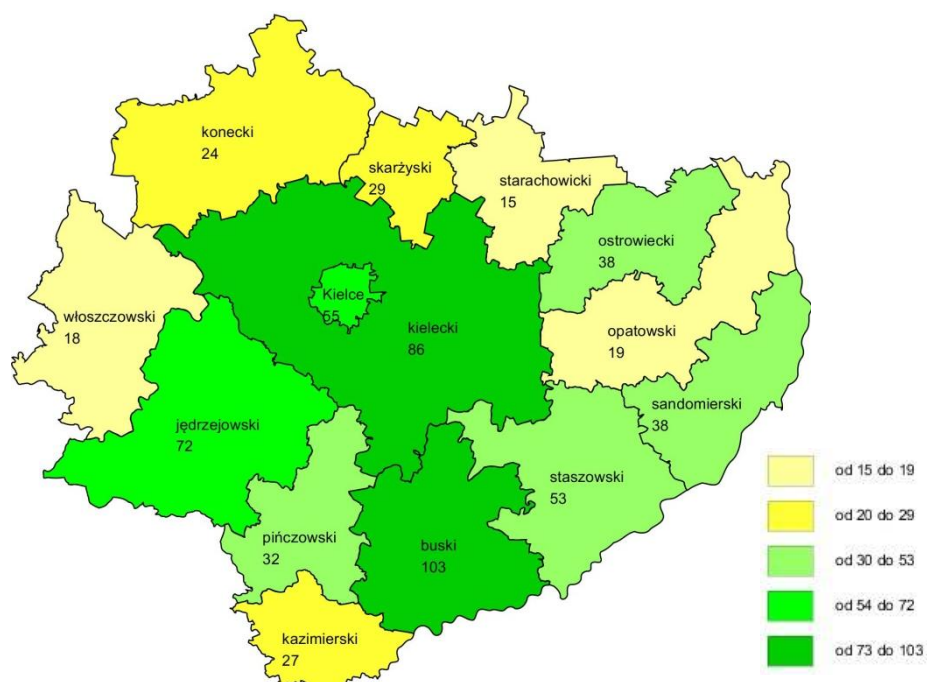
Najmniejsza liczba przedszkoli znajduje się w powiatach: kazimierskim (**20**), włoszczowskim (**21**), pińczowskim (**23**) oraz opatowskim (**28**).

Świetlice i kluby dla dzieci i młodzieży

Do tego typu placówek zalicza się placówki kulturalne posiadające co najmniej jedno pomieszczenie, niezbędny sprzęt i obejmujące swym zasięgiem działania małe grupy środowiskowe, a działalność prowadzona jest zasadniczo przez działaczy społecznych przy pomocy kierownika świetlicy. W grupie tych podmiotów mieszczą się świetlice środowiskowe, socjoterapeutyczne, kluby młodzieżowe jako placówki pozaszkolne.

W 2015 roku liczba świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży na terenie województwa świętokrzyskiego wyniosła **609**, z czego **44% (263)** stanowią świetlice przyszkolne i wzrosła o **7,9%** w stosunku do roku 2014.

Mapa 4. Liczba świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży ogółem wg powiatów regionu świętokrzyskiego w 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

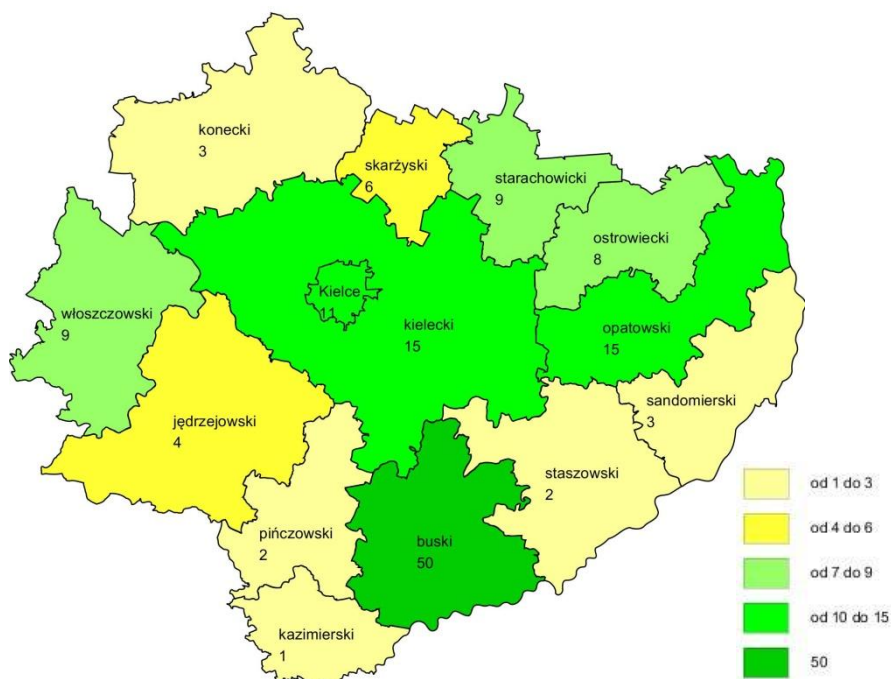
Najwięcej świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży zlokalizowanych jest na terenie powiatu buskiego (**103**), kieleckiego (**86**), jędrzejowskiego (**72**) oraz na terenie miasta Kielce (**65**). Następnie w powiatach: staszowskim (**53**), sandomierskim (**38**) i ostrowieckim (**38**).

Najmniejsza liczba placówek znajduje się w powiatach: pińczowskim (**32**), skarżyskim (**29**), kazimierskim (**27**), koneckim (**24**), starachowickim (**15**), włoszczowskim (**18**) oraz opatowskim (**19**).

Kluby seniora

W 2015 roku łączna liczba świetlic i klubów uznawanych jako kluby seniora, działających na terenie gminy, zajmujących się rozwojem życia kulturalnego, oświatowego, towarzyskiego i rekreacyjnego osób starszych wyniosła **138** placówek i zwiększyła się o **21%** w porównaniu do roku 2014 gdzie liczba ww. placówek wyniosła **114**. Prognozowany jest dalszy wzrost liczby tego typu placówek w prognozie na rok po ocenie.

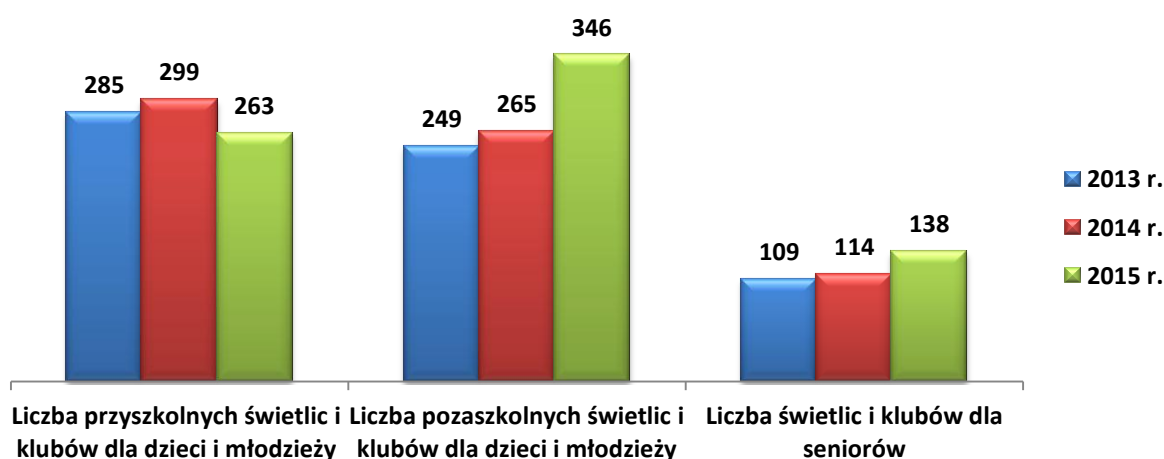
Mapa 5. Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów ogółem wg powiatów regionu świętokrzyskiego w 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Najwięcej klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów zlokalizowanych jest na terenie powiatu: buskiego (50), kieleckiego i opatowskiego (po 15 placówek) oraz na terenie miasta Kielce (11). Następnie w powiatach: starachowickim i włoszczowskim (po 9 placówek), ostrowieckim (8), skarżyskim (6) oraz jędrzejowskim (4).

Najmniejsza liczba placówek znajduje się w powiatach: kazimierskim (1), pińczowskim i staszowskim (po 2 placówki) oraz koneckim i sandomierskim (po 3 placówki).

Wykres 7. Liczba świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży: przyszkolnych i pozaszkolnych oraz liczba świetlic i klubów dla seniorów na przestrzeni lat 2013-2015 na terenie województwa świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Hospicja

W 2015 na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonowało 7 hospicjów w powiatach: ostrowieckim (3), koneckim (1), jędrzejowskim (1), staszowskim (1) oraz na terenie miasta Kielce (1). W hospicjach podmiot leczniczy wykonywał działalność leczniczą w formie stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych innych niż szpitalne, tj. sprawowanie wszechstronnej opieki zdrowotnej, psychologicznej i społecznej nad pacjentami znajdującymi się w stanie terminalnym. W porównaniu do 2014 roku liczba ta zwiększyła się o 1 placówkę.

W powiatach: buskim, kazimierskim, kieleckim, opatowskim, pińczowskim, sandomierskim, skarżyskim, starachowickim i włoszczowskim nie odnotowano działających hospicjów.

III DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA

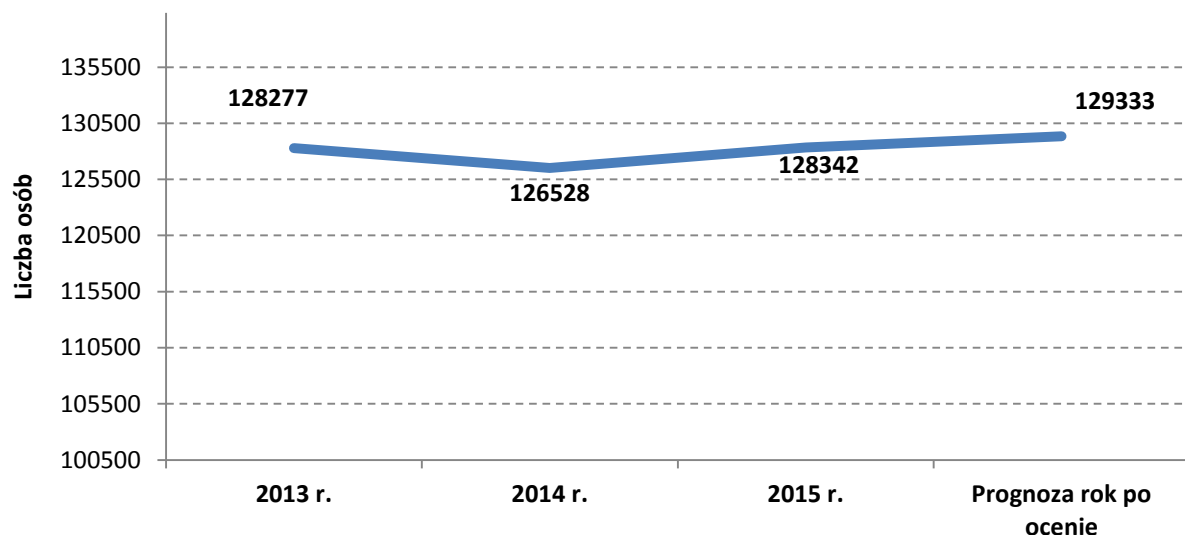
Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia

Niniejszy rozdział poświęcony jest analizie oraz charakterystyce osób korzystających z pomocy i wsparcia. W części wspólnej dla gmin i miasta na prawach powiatu ujęte zostały osoby i rodziny, które w danym okresie sprawozdawczym uzyskały pomoc i wsparcie bez względu na rodzaj, formę, liczbę świadczeń i źródło finansowania – uwzględniając zarówno pomoc, która udzielona jest w formie decyzji administracyjnej oraz bez decyzji, jak również pomoc, która jest udzielona bez konieczności przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. Uwzględniono osoby objęte wyłącznie pracą socjalną, poradnictwem, osoby skierowane do domu pomocy społecznej oraz osoby umieszczone w domu pomocy społecznej. W badanej grupie ujęte zostały również osoby i rodziny, które uzyskały wsparcie jednostki organizacyjnej pomocy społecznej w postaci skierowań do zajęć w centrum integracji społecznej, klubu integracji społecznej oraz skierowań do prac społecznie użytecznych itp. W opracowaniu uwzględniona została pomoc w ramach środków z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz pomoc na podstawie ustaw, np. pomoc w formie dodatku mieszkaniowego lub dodatku energetycznego, ale wyłącznie w tym przypadku, gdy pomocy tej udziela się bezpośrednio w ośrodku pomocy społecznej i miejskim ośrodku pomocy społecznej.

W części wspólnej dla powiatu i miasta na prawach powiatu dodatkowo ujęte zostały osoby niepełnosprawne korzystające ze świadczeń PFRON, dzieci przebywające w pieczy zastępczej oraz usamodzielniani wychowankowie, jak również osoby korzystające ze wsparcia punktu interwencji kryzysowej.

Na przestrzeni lat 2013-2014, odnotowano spadek o **-1,37%** liczby osób i rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia bez względu na rodzaj i formę świadczeń. W 2015 roku odnotowany został wzrost liczby osób, którym udzielono pomocy i wsparcia blisko o **0,8%** w stosunku do 2014 roku.

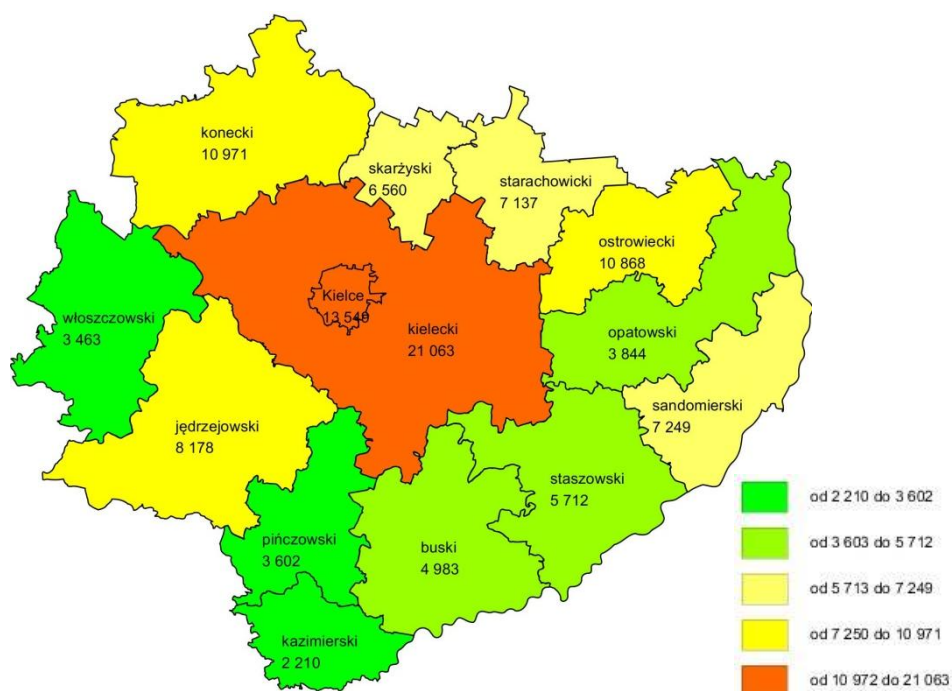
Ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie w województwie świętokrzyskim, w swych prognozach zakładają wzrost ogólnej liczby osób korzystających z pomocy, co przedstawia wykres 8.

Wykres 8. Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w województwie świętokrzyskim na przestrzeni lat 2013 - 2015 wraz z prognozą rok po ocenie.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Mapa 6. Liczby osób, którym udzielono wsparcia wg powiatów regionu świętokrzyskiego w 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Mapa obrazuje przestrzenne zróżnicowanie liczby osób, którym udzielono pomocy i wsparcia bez względu na rodzaj, formę, liczbę świadczeń i źródło finansowania.

Tabela 2. Wskaźnik deprywacji lokalnej w 2015 r. - gmina i miasto na prawach powiatu.

		Liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie na każde 1000 mieszkańców		Procentowy udział osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców (%)	
Lp.	Gmina	Wartość wskaźnika w 2015 r.	Zmiana w stosunku do 2014 r.	Wartość wskaźnika w 2015 r. (%)	Zmiana w stosunku do 2014 r. (%)
powiat buski					
1.	Busko-Zdrój	68,84	-9,33	71	+10
2.	<u>Gnojno*</u>	<u>217,55</u>	+7,39	54	-4
3.	Nowy Korczyn	113,44	+6,95	80	-1
4.	Pacanów	123,07	+1,06	31	-1
5.	Solec-Zdrój	168,14	+4,39	95	0
6.	Stopnica	88,79	-3,40	43	0
7.	Tuczępy	128,26	-7,17	19	-6
8.	Wiślica	114,45	-14,23	61	-8
Średnia:		127,82	-1,79	56,75	-1,25
powiat jędrzejowski					
9.	<u>Imielno*</u>	<u>235,12</u>	-2,92	55	+2
10.	Jędrzejów	87,01	-0,17	37	+7
11.	Małogoszcz	141,73	-17,09	43	-31
12.	Nagłowice	114,38	-5,60	62	+2
13.	Oksa	105,11	-1,71	39	0
14.	Sędziszów	87,5	+1,49	57	+15
15.	Słupia	101,19	-6,86	78	+26
16.	Sobków	77,65	+2,29	70	+7
17.	Wodzisław	108,11	-0,55	73	+17
Średnia:		117,53	-3,46	57,11	+5,00
powiat kazimierski					
18.	Bejsce	76,61	-5,82	75	+1
19.	Czarnocin	77,93	-4,96	78	+9
20.	Kazimierza Wielka	75,99	-11,95	65	+1
21.	Opatowiec	97,35	+1,34	55	-30
22.	<u>Skalbmierz*</u>	<u>95,18</u>	+4,20	48	-2
Średnia:		84,61	-3,44	64,20	-4,20
miasto Kielce					
23.	Kielce	73,09	-9,28	66	0
powiat kielecki					
24.	Bieliny	183,36	-8,48	70	+2
25.	Bodzentyn	136,79	+0,63	52	+8
26.	Chęciny	92,13	-9,58	78	+25
27.	<u>Chmielnik*</u>	<u>273,94</u>	-8,44	90	+26
28.	Daleszyce	233,54	+79,71	74	+5
29.	Górno	162,67	-9,15	68	+7
30.	Łagów	96,21	-17,86	85	+32
31.	Łopuszno	139,22	-4,17	69	+4

32.	Masłów	99,29	+1,28	51	-12
33.	Miedziana Góra	78,07	-7,63	40	+1
34.	Mniów	120,15	-5,14	63	+1
35.	Morawica	72,23	-3,49	3	0
36.	Nowa Słupia	113,01	-6,81	33	-16
37.	Piekoszów	54,28	-1,91	49	+1
38.	Pierzchnica	157,44	-37,41	65	+7
39.	Raków	216,44	+4,53	20	-8
40.	Sitkówka-Nowiny	102,47	-11,01	46	-4
41.	Strawczyn	101,79	+9,29	43	+1
42.	Zagnańsk	72,29	-1,37	24	0
Średnia:		131,86	-1,95	53,84	+4,21
powiat konecki					
43.	Fałków	164,68	-20,04	35	+13
44.	Gowarczów	196,61	+3,75	147	+12
45.	Końskie	80,58	-56,79	56	+2
46.	Radoszyce	134,09	-2,47	39	-12
47.	Ruda Maleniecka	134,13	-12,57	17	-1
48.	<u>Słupia Konecka*</u>	196,74	+12,25	100	0
49.	Smyków	135,06	-10,32	48	-7
50.	Stąporków	101,79	-16,59	54	+8
Średnia:		142,96	-12,85	43,63	+1,88
powiat opatowski					
51.	Baćkowice	89,89	-18,05	57	+7
52.	<u>Iwaniska*</u>	154,75	-16,41	55	-39
53.	Lipnik	102,51	-9,62	35	-16
54.	Opatów	65,77	-2,44	54	0
55.	Ożarów	119,36	-13,04	60	0
56.	Sadowie	75,2	-7,93	65	-2
57.	Tarłów	128,72	+5,79	91	0
58.	Wojciechowice	123,43	+7,28	49	-1
Średnia:		107,45	-6,80	58,25	-6,38
powiat ostrowiecki					
59.	Bałtów	144,86	-4,62	64	+11
60.	Bodzechów	107,9	-12,26	73	+6
61.	Ćmielów	128,79	-16,13	51	-7
62.	Kunów	147,83	-5,32	65	+1
63.	Ostrowiec Świętokrzyski	55,96	-12,01	57	+15
64.	<u>Waśniów*</u>	150,59	-4,03	38	+6
Średnia:		122,66	-9,06	51,67	+5,33
powiat pińczowski					
65.	Działoszyce	93,09	-23,25	32	-6
66.	Kije	152,88	-1,09	39	+4
67.	<u>Michałów*</u>	167,51	+64,96	40	-7
68.	Pińczów	61,48	-5,14	63	+9
69.	Złota	62,31	+38,43	67	-33
Średnia:		107,45	+14,78	48,20	-6,60

powiat sandomierski					
70.	Dwikozy	118,21	-13,39	13	-42
71.	Klimontów	191,45	+2,29	43	-18
72.	Koprzywnica	110,17	-9,96	46	-2
73.	Łoniów	196,39	-6,08	91	0
74.	Obrazów	148,38	-6,98	15	-10
75.	<u>Samborzec*</u>	<u>223,19</u>	-12,00	60	+3
76.	Sandomierz	53,89	-4,03	39	+7
77.	Wilczyce	147,79	-6,42	83	+2
78.	Zawichost	129,82	-2,21	90	0
Średnia:		146,59	-6,53	46,67	-6,67
powiat skarżyski					
79.	Bliżyn	120,93	-10,50	49	+4
80.	<u>Łączna*</u>	<u>200</u>	+7,58	87	-8
81.	Skarżysko-Kościelne	116,07	-6,35	67	+9
82.	Skarżysko-Kamienna	77,06	-4,58	67	+14
83.	Suchedniów	62,62	-1,27	38	-26
Średnia:		115,34	-3,02	61,60	-1,40
powiat starachowicki					
84.	Brody	106,32	-18,64	30	-5
85.	Mirzec	92,37	-4,78	91	0
86.	<u>Pawłów*</u>	<u>144,6</u>	-10,07	87	+6
87.	Starachowice	73,36	-9,19	54	+3
88.	Wąchock	73	-2,59	47	+3
Średnia:		97,93	-9,05	61,8	+1,4
powiat staszowski					
89.	Bogoria	192,02	-6,14	65	0
90.	<u>Łubnice*</u>	<u>208,43</u>	-13,84	30	-20
91.	Oleśnica	109,57	+4,63	65	+2
92.	Osiek	121,81	+6,07	42	-18
93.	Połaniec	138,54	+1,41	52	+2
94.	Rytwiany	82,89	-6,60	62	+1
95.	Staszów	82,71	-0,13	63	+2
96.	Szydłów	85,37	-10,41	90	-1
Średnia:		127,67	-3,13	58,63	-4,00
powiat włoszczowski					
97.	Kluczewsko	102,47	-9,87	56	-12
98.	Krasocin	104,48	-3,39	64	-1
99.	Moskorzew	85,87	-4,15	70	+1
100.	<u>Radków*</u>	<u>138,24</u>	+0,66	72	+14
101.	Secemin	96,38	-16,97	65	+4
102.	Włoszczowa	71,05	-0,82	50	-12
Średnia:		99,75	-5,76	62,83	-1,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Analiza wewnątrz regionalnego zróżnicowania wskaźnika deprywacji lokalnej tj. liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie na każde 1 000 mieszkańców

wskazuje, iż w 2015 roku najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej odnotowujemy w powiatach: sandomierskim (**146,59**), koneckim (**142,96**) i kieleckim (**131,86**).

Najniższy wskaźnik deprywacji lokalnej odnotowano w mieście Kielce (**73,9**) oraz w powiatach: kazimierskim (**84,61**), starachowickim (**97,93**), włoszczowskim (**99,75**).

Gminy w których ww. wskaźnik osiąga najwyższe wartości powyżej **200,00** to: Chmielnik, Imielno, Daleszyce, Samborzec, Gnojno, Raków oraz Łubnice.

Tabela 3. Wskaźnik deprywacji lokalnej > 200 wg gmin województwa świętokrzyskiego.

Gmina	Powiat	Wskaźnik deprywacji lokalnej > 200
Chmielnik	kielecki	273,94
Imielno	jędrzejowski	235,12
Daleszyce	kielecki	233,54
Samborzec	sandomierski	223,19
Gnojno	buski	217,55
Raków	kielecki	216,44
Łubnice	staszowski	208,43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

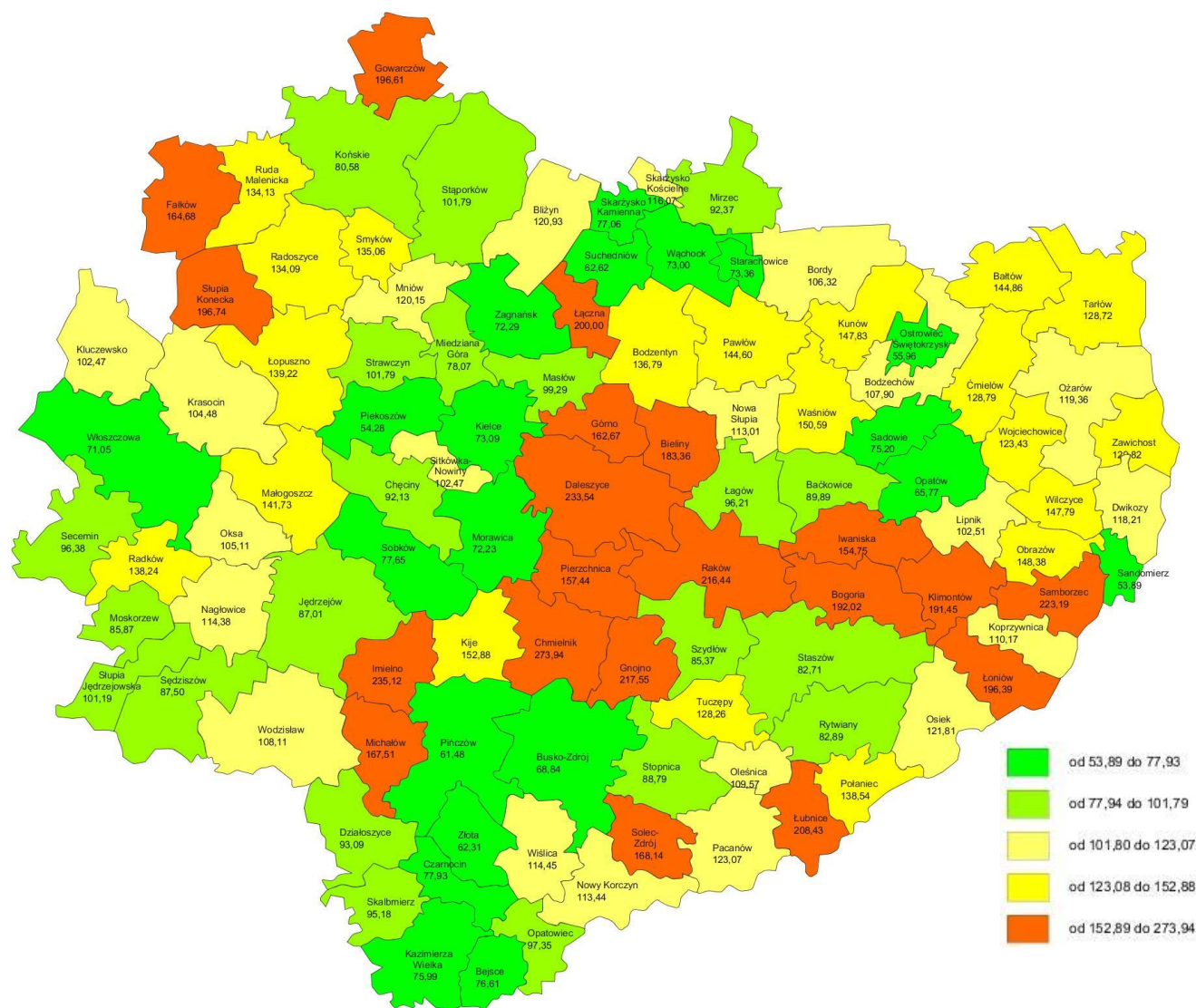
Najmniejszą wartość wskaźnika deprywacji lokalnej liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie na każde 1000 mieszkańców nie przekraczającego **70,00** odnotowano w gminach: Sandomierz, Piekoszów, Ostrowiec Świętokrzyski, Pińczów, Złota, Suchedniów, Opatów oraz Busko-Zdrój.

Tabela 4. Wskaźnik deprywacji lokalnej < 70 wg gmin województwa świętokrzyskiego.

Gmina	Powiat	Wskaźnik deprywacji lokalnej < 70
Sandomierz	sandomierski	53,89
Piekoszów	kielecki	54,28
Ostrowiec Świętokrzyski	ostrowiecki	55,96
Pińczów	pińczowski	61,48
Złota	pińczowski	62,31
Suchedniów	skarżyski	62,62
Opatów	opatowski	65,77
Busko-Zdrój	buski	68,84

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Mapa 7. Wewnątrzregionalne zróżnicowanie wartości wskaźnika deprywacji lokalnej wg gmin regionu świętokrzyskiego w 2015 roku.

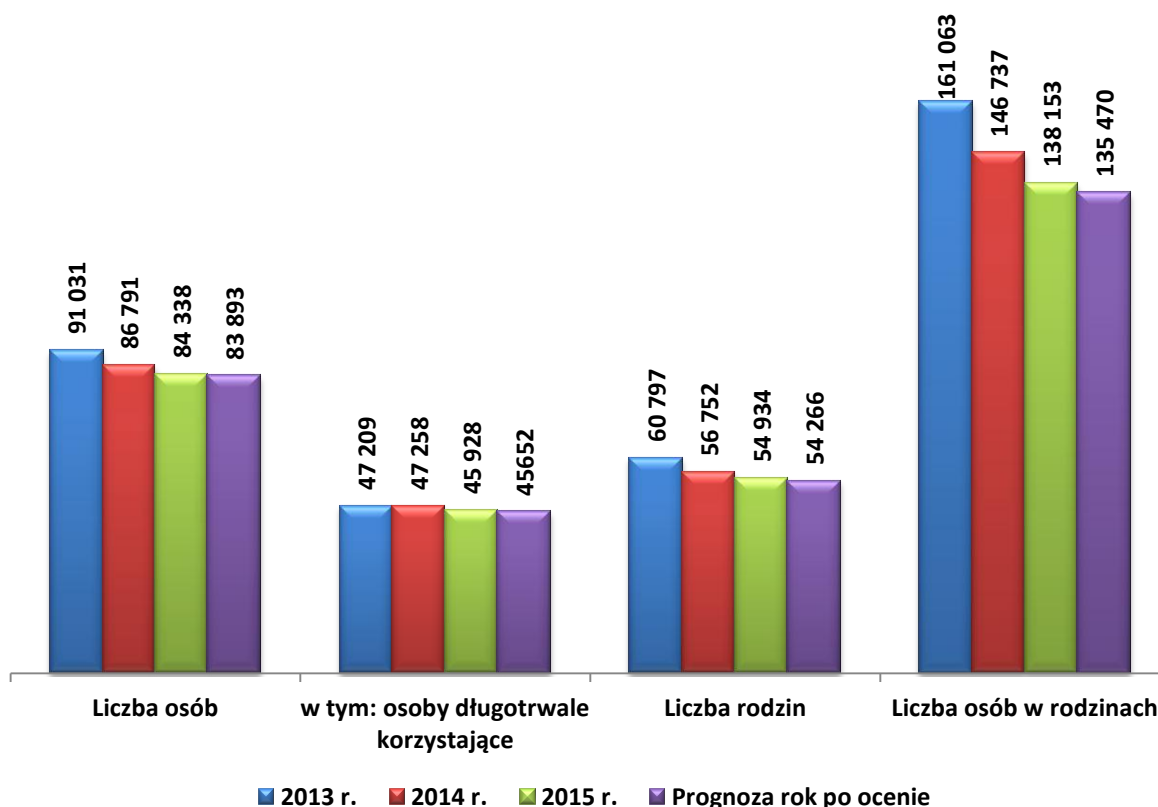

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie

W poniższej analizie ujęte zostały osoby, którym decyzją administracyjną przyznano świadczenie, wyłącznie na podstawie ustawy *o pomocy społecznej*, w tym osoby długotrwale korzystające ze świadczeń, które w ciągu 3 lat były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej (POMOST) przez co najmniej 18 miesięcy.

W grupie tej ujęte zostały również rodziny, które w danym okresie sprawozdawczym uzyskały pomoc i wsparcie w formie świadczeń pomocy społecznej bez względu na rodzaj, formę, liczbę i źródło – uwzględniając zarówno pomoc, która udzielona jest w formie decyzji administracyjnej, lub świadczeń bez decyzji.

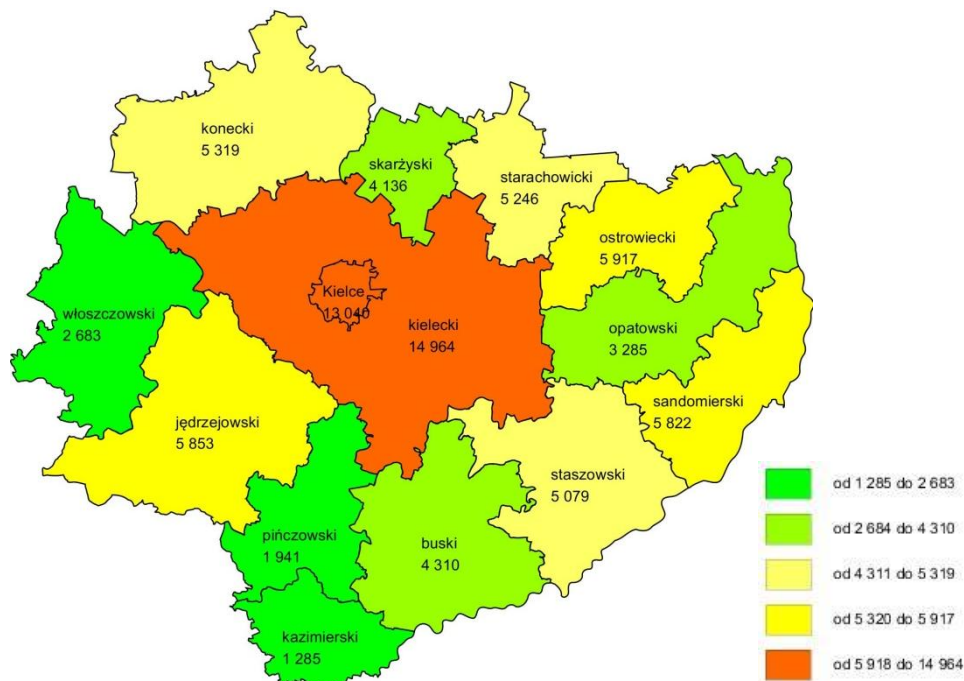
Wykres 9. Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenia na przestrzeni lat 2013 - 2015 wraz z prognozą rok po ocenie w województwie świętokrzyskim.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W okresie lat 2013-2015 odnotowujemy spadek liczby osób, którym przyznano świadczenia. W odniesieniu do 2014 roku w roku oceny odnotowano spadek o **-2,8%** liczby osób którym przyznano świadczenia. Ponad **54%** ogółu liczby osób stanowią osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej. W 2015 roku odnotowano spadek liczby osób długotrwale korzystających ze świadczeń o **-3,3%**. Ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie z województwa świętokrzyskiego w swych prognozach dotyczących liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

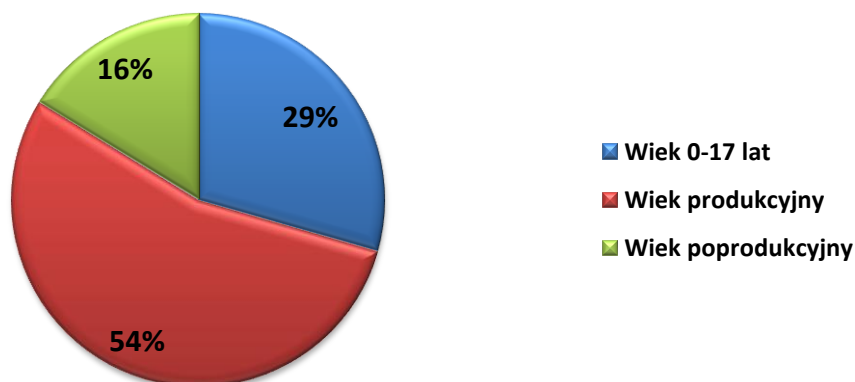
zakładają spadek liczby osób, rodzin oraz osób w rodzinach, które uzyskają świadczenia z systemu pomocy społecznej.

Mapa 9. Liczba osób, którym przyznano świadczenie wg powiatów regionu świętokrzyskiego w 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Mapa prezentuje zróżnicowanie na poziomie powiatów liczby osób, które uzyskały świadczenia bez względu na rodzaj, formę, liczbę świadczeń i źródło finansowania, świadczenia w formie decyzji administracyjnej lub świadczeń bez decyzji. Najwięcej tego typu osób odnotowano w powiecie kieleckim (**14 964**) i mieście Kielce (**13 046**). Najmniej w powiecie: kazimierskim (**1 285**), pińczowskim (**1 941**) i włoszczowskim (**2 683**).

Wykres 10. Struktura beneficjentów świadczeń pomocy społecznej w regionie świętokrzyskim według ekonomicznych grup wieku w 2015 roku.

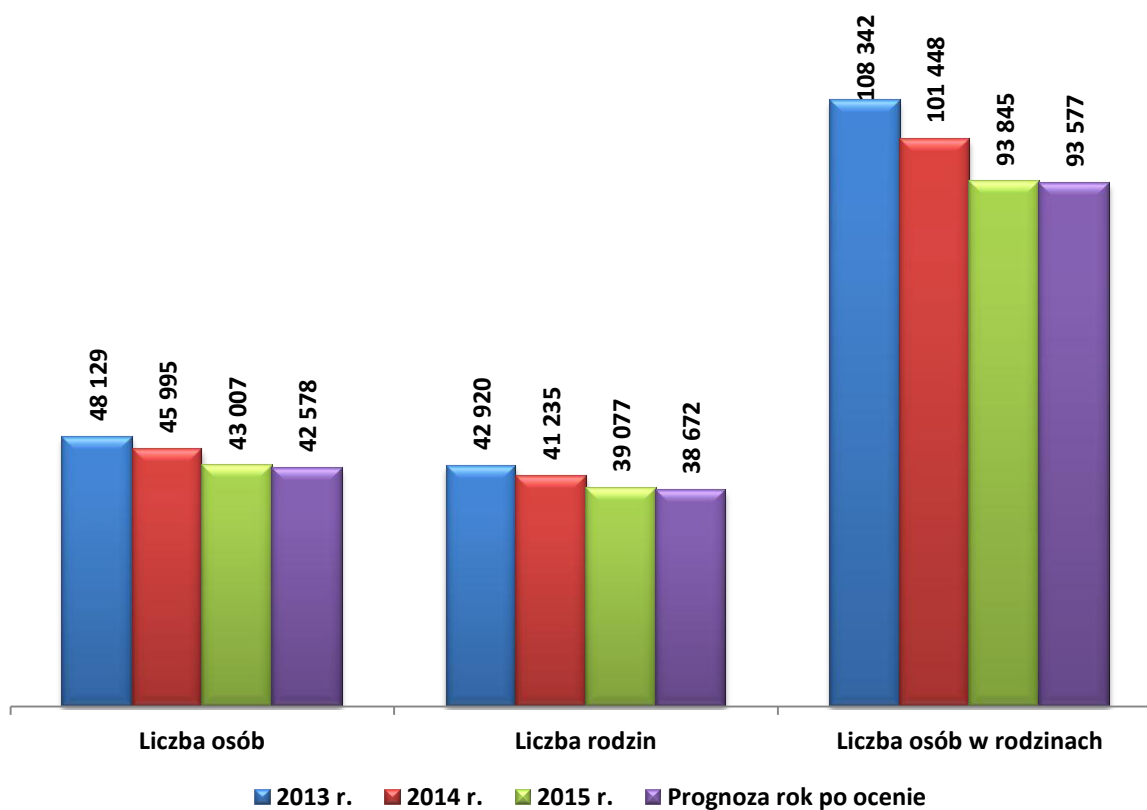
Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Największą grupę osób, którym przyznano świadczenia stanowią osoby w wieku produkcyjnym **54%** osób, następnie **29%** w wieku przedprodukcyjnym. **16%** beneficjentów stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. W 2015 roku liczba osób, którym przyznano świadczenia w wieku 0 – 17 lat wynosi **23 693 osób** o **0,8%** więcej niż w 2014 roku, w wieku 18-59 lat wynosi **43 777 osób** o **-4,7%** mniej niż w roku poprzednim, natomiast w wieku 60 lat i więcej odnotowano **13 029 osób** i jest to największy przyrost w grupie wiekowej o **19,8%** w stosunku do roku poprzedzającego ocenę.

Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenia pieniężne

W tej grupie ujęte zostały osoby i rodziny, które w danym okresie sprawozdawczym uzyskały pomoc i wsparcie w formie świadczeń pieniężnych, do których zaliczamy następujące formy pomocy:

- zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- zasiłki stałe,
- zasiłki okresowe,
- zasiłki celowe na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ,
- zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- inne zasiłki celowe,
- specjalne zasiłki celowe,
- pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłku lub pożyczki,
- pomoc pieniężna na usamodzielnienie,
- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki,
- świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

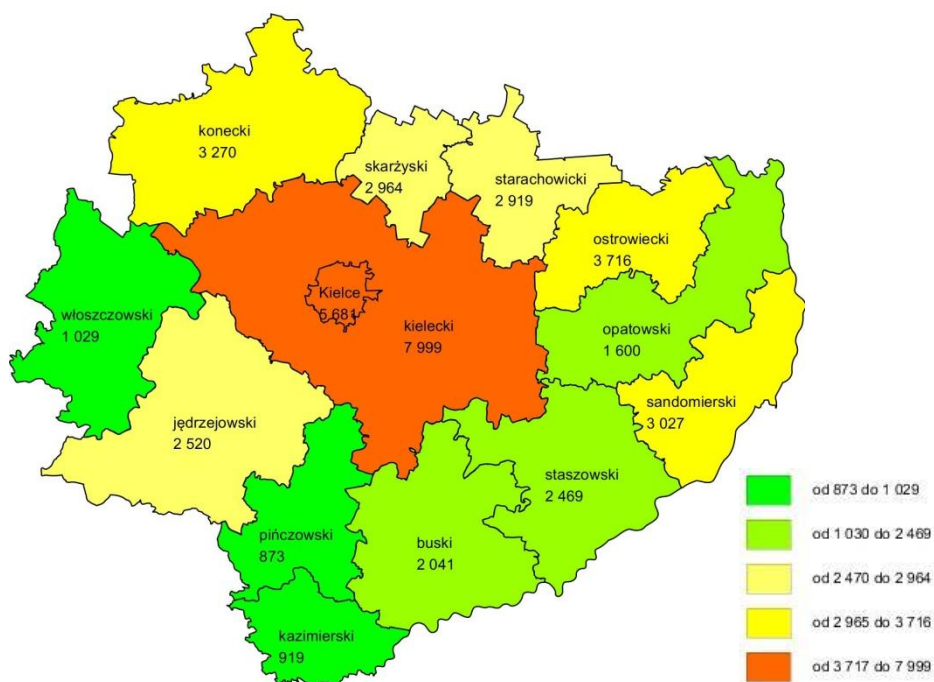

Wykres 11. Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie pieniężne na przestrzeni lat 2013-2015 wraz z prognozą.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Liczba osób, które otrzymały świadczenia pieniężne z pomocy społecznej w województwie świętokrzyskim w 2015 roku wynosi **43 007** osób. W stosunku do 2014 roku jest to mniej blisko o **-6,5%**. Liczba rodzin, które uzyskały świadczenie pieniężne w 2015 roku wyniosła **39 077** rodzin mniej o **-5,2%** w stosunku do 2014 roku. Ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie z województwa świętokrzyskiego w swych prognozach dotyczących liczby osób korzystających ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej zakładają wzrost liczby osób, rodzin oraz osób w rodzinach, które uzyskują świadczenie z systemu pomocy społecznej.

Mapa 10. Liczba osób, które w 2015 otrzymały świadczenie pieniężne wg powiatów w regionie świętokrzyskim.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

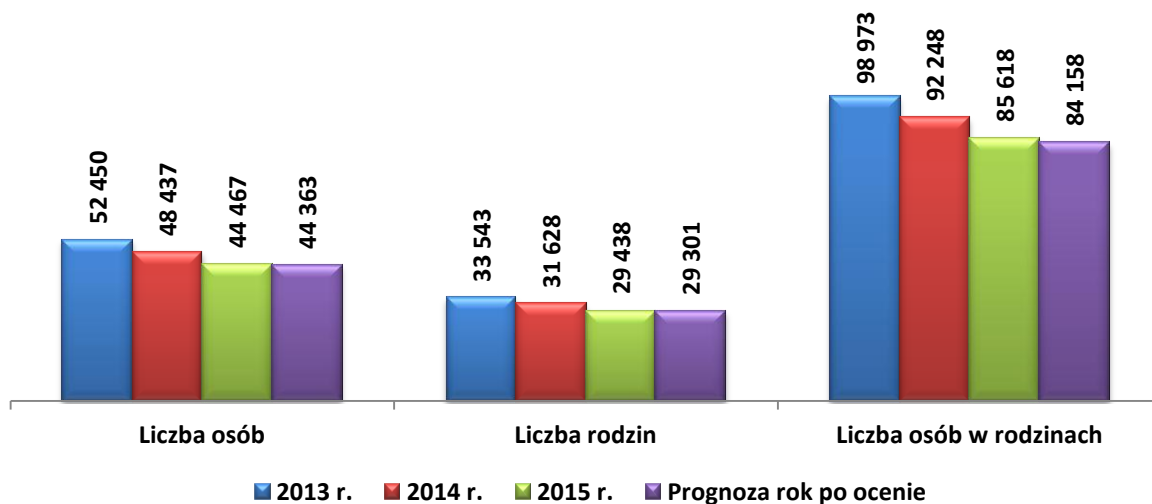
Mapa prezentuje zróżnicowanie liczby osób, które uzyskały świadczenia pieniężne z pomocy społecznej w 2015 roku zagregowane do poziomu powiatów. Najwięcej świadczeniobiorców uzyskujących świadczenia pieniężne odnotowano w powiecie kieleckim (7 999) i mieście Kielce (5 681). Najmniej w powiecie pińczowskim (873), kazimierskim (919) i włoszczowskim (1 029).

Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenia niepieniężne

W tej grupie ujęte zostały osoby i rodziny, które w danym okresie sprawozdawczym uzyskały pomoc i wsparcie w formie świadczeń niepieniężnych, do których należy zaliczyć następujące formy pomocy:

- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- schronienie,
- posiłek,
- ubranie,
- inna pomoc,
- usługi opiekuńcze,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- zasiłki celowe w formie biletu kredytowanego,

- sprawienie pogrzebu,
- pomoc na usamodzielnienie w naturze,
- uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych (w ramach pomocy na usamodzielnianie),
- pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej (w ramach pomocy na usamodzielnienie).

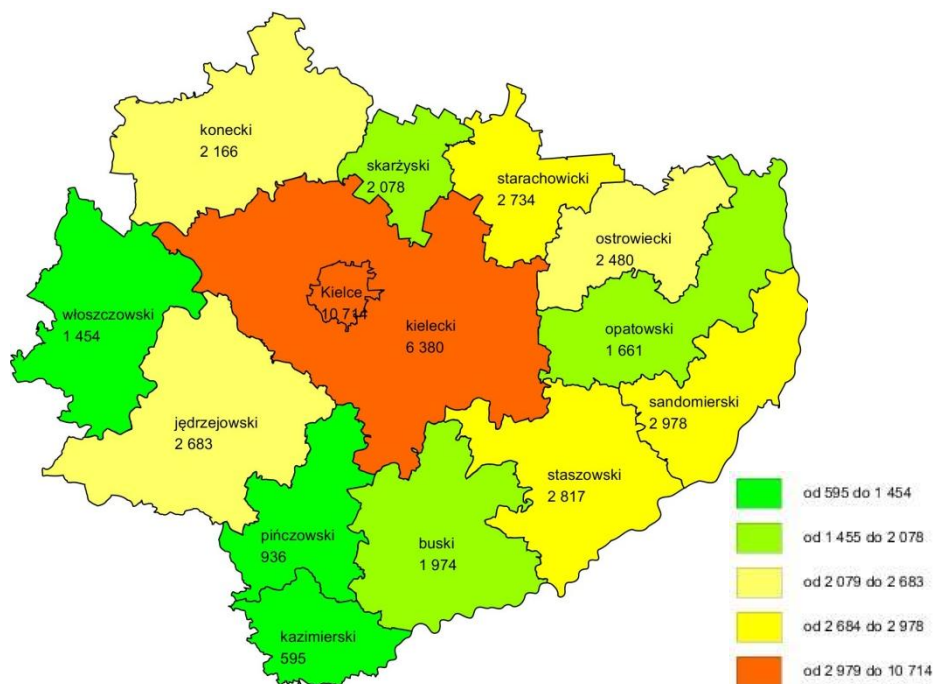

Wykres 12. Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężne na przestrzeni lat 2013 – 2015 wraz z prognozą.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Liczby osób, którym przyznano świadczenie niepieniężne w 2015 roku w regionie świętokrzyskim wynosiła **44 467** osób. Jest to mniej o **-8,2%** w stosunku do 2014 roku. Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia niepieniężne w 2015 roku wyniosła **29 438** rodzin i jest to spadek w odniesieniu do 2014 roku o niespełna **-6,9%**. Prognoza na rok po ocenie uwzględnia spadek ww. świadczeń niepieniężnych w zakresie liczbie osób, rodzin oraz liczby osób w rodzinach.

Mapa 11. Liczba osób, którym przyznano świadczenie niepieniężne w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Mapa prezentuje zróżnicowanie w zakresie liczby osób, które uzyskały świadczenie niepieniężne z pomocy społecznej zagregowane do poziomu powiatów. Najwięcej tego typu osób odnotowano w mieście Kielce (**10 714**) oraz powiecie kieleckim (**6 380**), najmniej w powiecie kazimierskim (**595**) i pińczowskim (**936**).

Osoby i rodziny z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy

W tej grupie ujęte zostały osoby i rodziny z którymi przeprowadzone zostały wywiady środowiskowe. Dana osoba i rodzina jest ujęta raz, bez względu na przypadki aktualizacji wywiadu środowiskowego. Dane dotyczą wywiadów przeprowadzonych w związku z realizacją ustawy o pomocy społecznej. W przypadku zadań powiatów uwzględniono także osoby usamodzielniane, dla których proces usamodzielniania rozpoczął się przed 1 stycznia roku oceny.

Tabela 5. Liczba osób i rodzin, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy.

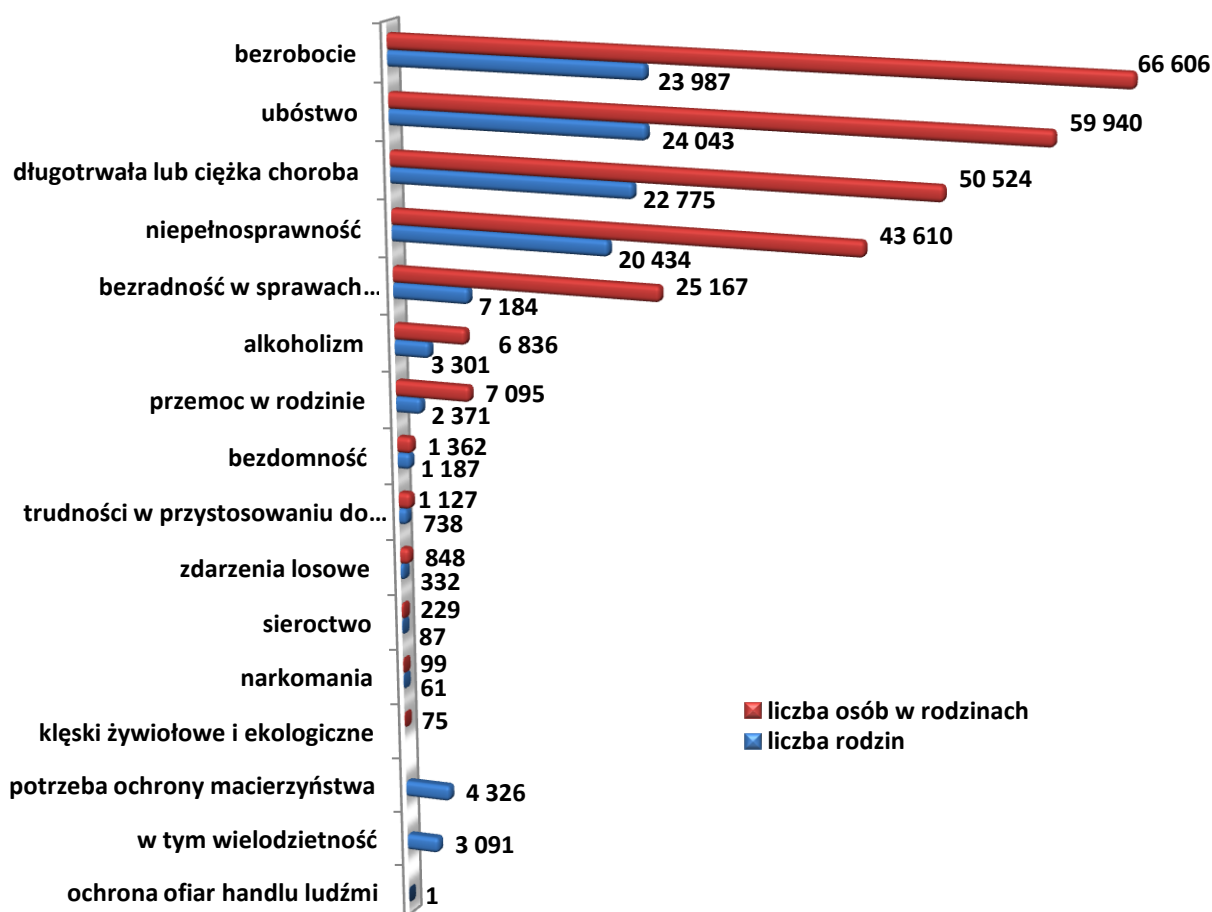
	2015 r.	Prognoza rok po ocenie
Liczba osób ogółem	81 524	91 795
Liczba rodzin	56 082	57 976
Liczba osób w rodzinach	160 547	151 934

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Liczba osób, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy w 2015 roku wyniosła **81 524** blisko o **0,5%** więcej niż w 2014 roku, liczba rodzin w roku oceny wyniosła **56 082** o **-3,8%** mniej niż w roku poprzedzającym ocenę, a liczba osób w rodzinach stanowi liczbę **160 547** mniej o **-5,4%** niż w 2014 roku. W świetle zgromadzonych danych oceny zasobów społecznych prognoza na rok po ocenie wykazuje wzrost przeprowadzonych wywiadów środowiskowych wśród liczby osób ogółem i liczby rodzin, natomiast w przypadku liczby osób w rodzinach prognozowany jest spadek przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.

Powody udzielenia pomocy i wsparcia

Dane dotyczące powodów przyznania pomocy, uwzględniają wszystkie przyczyny trudnej sytuacji życiowej wymienione w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej*. Analizując dane należy mieć na uwadze fakt, iż w jednej rodzinie może wystąpić kilka przyczyn przyznania pomocy w związku z tym jedna rodzina może być wykazana przy jednej lub przy kilku przyczynach przyznawania pomocy społecznej.

Wykres 13. Powody udzielenia pomocy i wsparcia w 2015 roku w regionie świętokrzyskim.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Powyższy wykres przedstawia liczbę osób oraz liczbę osób w rodzinach według powodów przyznania pomocy w roku oceny. Niezmiennie w województwie świętokrzyskim najczęstsze powody udzielania pomocy społecznej to: bezrobocie, ubóstwo, długotrwała i ciężka choroba oraz niepełnosprawność.

Tabela 6. Powody przyznawania pomocy społecznej na przestrzeni lat 2013-2015 wraz z prognozą.

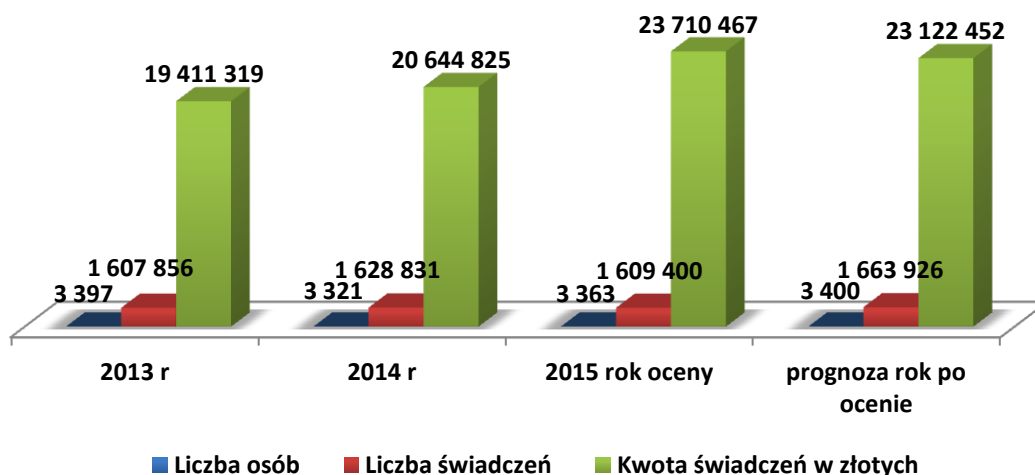
	2013 r.	2014 r.	2015 r.	Prognoza
Ubóstwo				
Liczba rodzin	26 171	26 093	24 043	23 765
Liczba osób w rodzinach	68 069	64 803	59 940	58 828
Bezrobocie				
Liczba rodzin	28 472	26 339	23 987	23 349
Liczba osób w rodzinach	81 618	73 612	66 606	65 390
Niepełnosprawność				
Liczba rodzin	20 792	22 006	20 434	20 415
Liczba osób w rodzinach	46 674	46 519	43 610	43 863
Długotrwała lub ciężka choroba				
Liczba rodzin	22 067	22 973	22 775	22 686
Liczba osób w rodzinach	50 996	51 680	50 524	50 772
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych				
Liczba rodzin	8 119	7 898	7 184	7 022
Liczba osób w rodzinach	28 928	27 635	25 167	24 599
Alkoholizm				
Liczba rodzin	3 562	3 626	3 301	3 392
Liczba osób w rodzinach	7 734	7 433	6 836	7 172
Narkomania				
Liczba rodzin	59	66	61	69
Liczba osób w rodzinach	81	93	99	131
Potrzeba ochrony macierzyństwa				
Liczba rodzin	4 181	4 295	4 326	4 464
w tym: wielodzietność				
Liczba rodzin	3 053	3 127	3 091	3 183
Bezdomność				
Liczba rodzin	1 299	1 242	1 187	1 210
Liczba osób w rodzinach	1 520	1 446	1 362	1 396
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego				
Liczba rodzin	688	663	738	733
Liczba osób w rodzinach	1 013	939	1 127	1 102
Zdarzenia losowe				
Liczba rodzin	386	336	332	282
Liczba osób w rodzinach	1 095	874	848	771
Kłęski żywiołowe i ekologiczne				
Liczba osób	748	27	75	162
Sieroctwo				
Liczba rodzin	168	162	87	85
Liczba osób w rodzinach	486	459	229	215
Przemoc w rodzinie				
Liczba rodzin	1 523	2 197	2 371	2 542
Liczba osób w rodzinach	4 792	7 216	7 095	7 701
Ochrona ofiar handlu ludźmi				
Liczba rodzin	0	3	1	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W latach 2013-2015 obserwujemy spadek liczby osób w rodzinach i liczby rodzin otrzymujących pomoc. Prognozy ośrodków pomocy społecznej oraz powiatowych centrów pomocy rodzinie w zakresie tych czterech najczęściej występujących problemów wykazują prognozowany wzrost liczby beneficjentów korzystających z pomocy na rok po ocenie. W przypadku przemocy w rodzinie w 2015 roku odnotowano wzrost liczby rodzin, którym przyznano pomoc społeczną, prognoza na rok po ocenie ma tendencję wzrostową.

Usługi pomocy społecznej

Usługi opiekuńcze dotyczą usług realizowanych w ramach zadań własnych gminy.

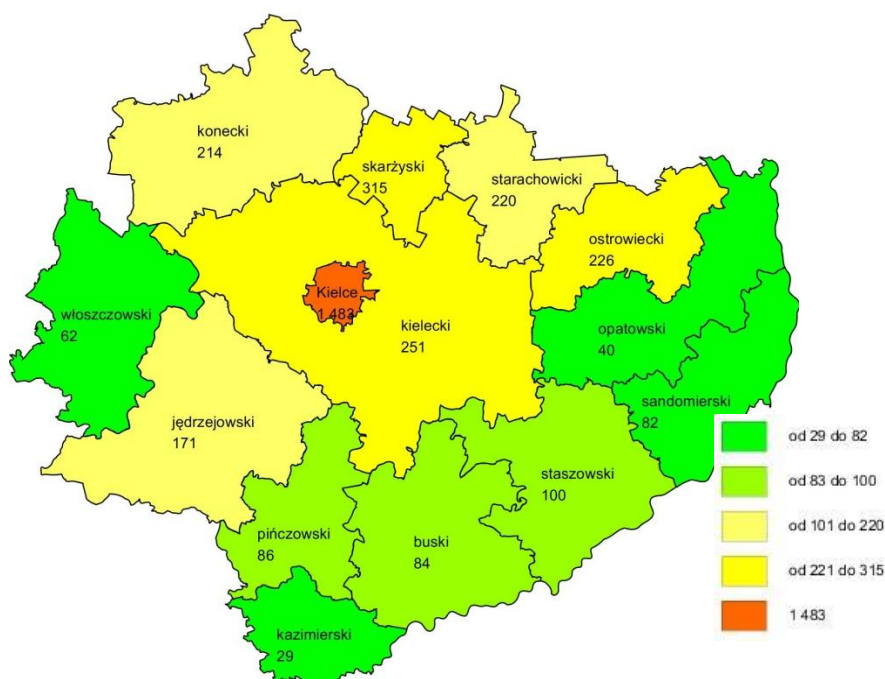
Wykres 14. Usługi opiekuńcze ogółem na przestrzeni lat 2013 – 2015 wraz z prognozą.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W 2015 roku z usług opiekuńczych ogółem skorzystało **3 363** osób, o **1,2%** więcej niż w 2014 roku. W 2015 roku liczba świadczeń usług opiekuńczych wyniosła **1 609 400**, w stosunku do 2014 roku odnotowano spadek na poziomie o **-1,2%** ogółu liczby świadczeń, prognoza na rok po ocenie wykazuje wzrost usług opiekuńczych.

Wysokość wolumenu kwoty świadczeń ogółem w 2015 roku wyniósł **23 710 467 zł**, w odniesieniu do 2014 roku odnotowano wzrost o ponad **3 mln zł**, prognoza rok po ocenie wykazuje spadek kwoty świadczeń usług opiekuńczych ogółem.

Mapa 12. Liczba osób, które korzystają ze świadczeń opiekuńczych ogółem w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

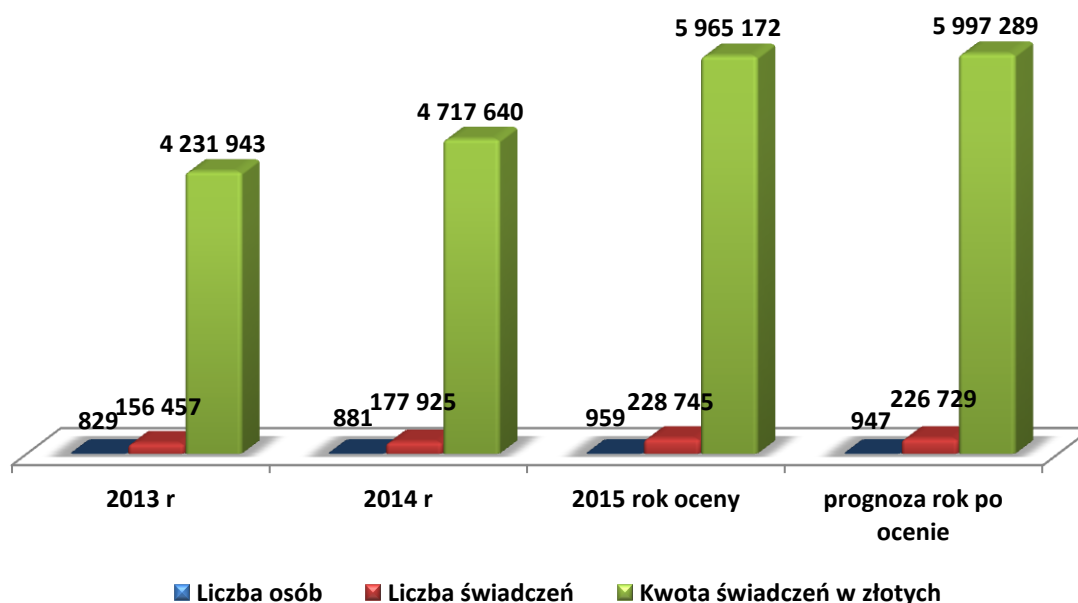
Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Mapa prezentuje liczbę osób korzystających z usług opiekuńczych w 2015 roku zagregowana do poziomu powiatów. Najwięcej tego typu osób odnotowano w mieście Kielce (1 483), najmniej w powiecie kazimierskim (29) i opatowskim (40).

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych. Pomoc udzielana jest określonej grupie osób, realizowana w miejscu ich zamieszkania w ramach zadań zleconych gminie. Zasady jej przyznawania i odpłatności określa rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a nie tak jak w przypadku pozostałych usług opiekuńczych, regulacje gminne.

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego określa, iż środki pomocy społecznej w porozumieniu z poradniami zdrowia psychicznego, czy innymi specjalistycznymi placówkami terapeutycznymi organizują oparcie społeczne dla osób, które z powodów choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w relacjach z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz w sprawach bytowych.

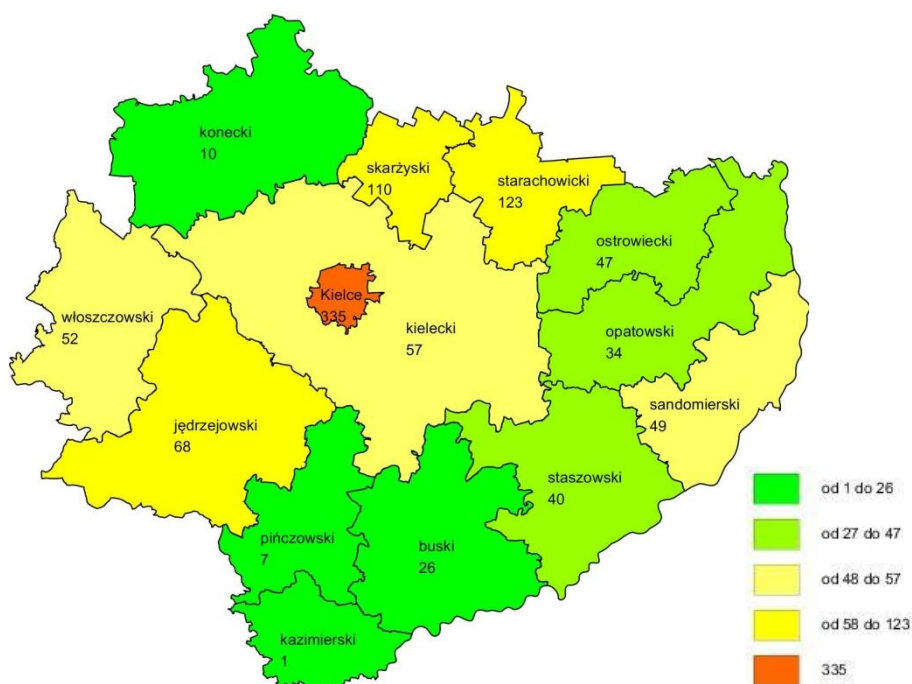
Wykres 15. Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi na przestrzeni lat 2013 – 2015 wraz z prognozą.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Na przestrzeni lat 2013-2015 obserwujemy wzrost liczby osób korzystających ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a także wzrost wolumenu kwoty świadczeń przeznaczonych na realizację tego typu usług. W 2015 roku odnotowano wzrost liczby osób korzystających ze specjalistycznych usług o **8,7%**, jak również wzrost liczby świadczeń o **28,5%** w odniesieniu do roku 2014. Wzrost kwoty świadczeń w roku oceny wyniósł **26,4%** w odniesieniu do roku poprzedzającego ocenę.

Mapa 13 prezentuje liczbę osób z zaburzeniami psychicznymi, objętych specjalistycznymi usługami w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego. Największa liczba ww. usług odnotowana jest w mieście Kielce (**335**).

Mapa 13. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi, objętych specjalistycznymi usługami w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

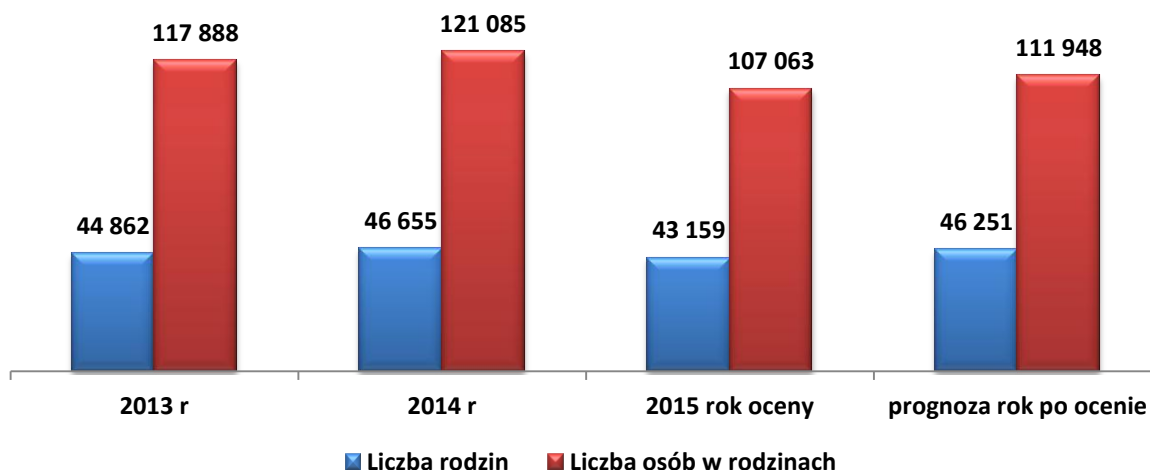

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo prawne realizowane jest poprzez udzielenie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego oraz ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

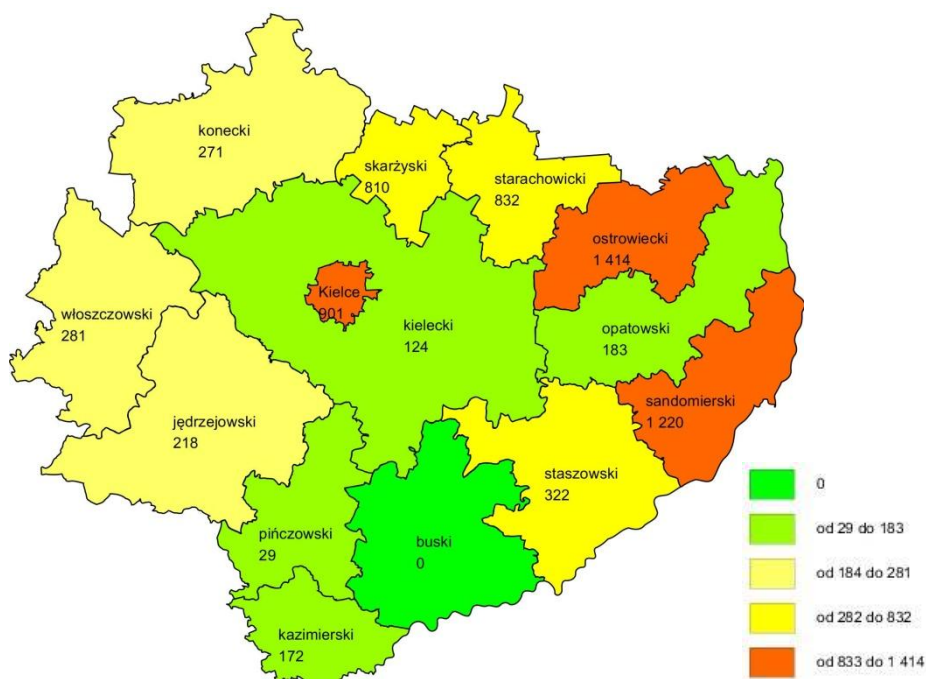
W 2015 roku oceny obserwujemy spadek o **-7,5%** liczby rodzin oraz spadek o **-11,5%** liczby osób w rodzinach, korzystających z formy wsparcia jaką jest poradnictwo specjalistyczne. Prognozy ośrodków pomocy społecznej oraz powiatowych centrów pomocy rodzinie planują wzrost liczby beneficjentów, którzy będą korzystali ze specjalistycznego poradnictwa. Wykres 16 przedstawia dane dotyczące poradnictwa specjalistycznego na przestrzeni lat 2013-2015 wraz z prognozą.

Wykres 16. Poradnictwo specjalistyczne na przestrzeni lat 2013 – 2015 wraz z prognozą.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Mapa 14. Poradnictwo specjalistyczne w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

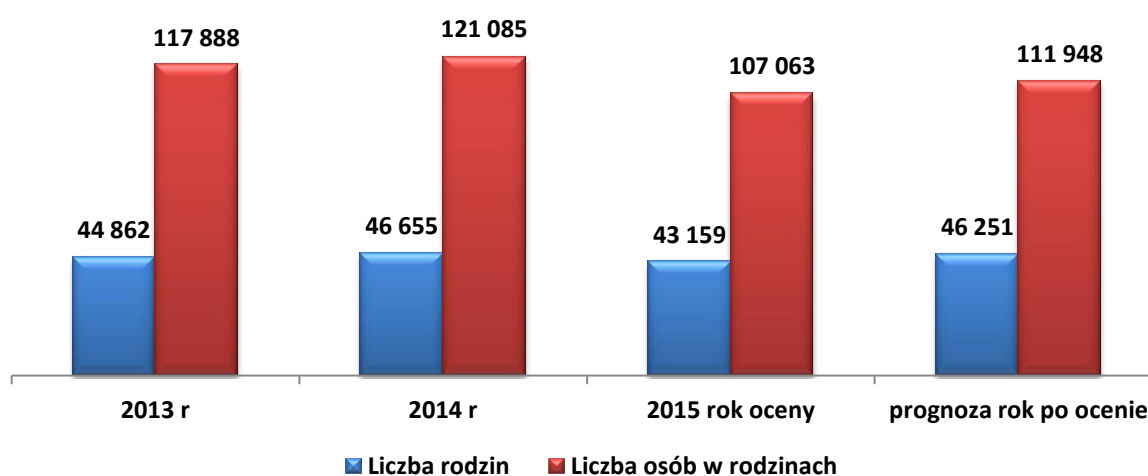

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Najwięcej osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego odnotowano w powiecie ostrowieckim (1 414) i sandomierskim (1 220) oraz mieście Kielce (901). Natomiast świadczenia poradnictwa specjalistycznego nie odnotowano w powiecie buskim.

Praca socjalna

Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód. Środowisko zawodowe pomocy i integracji społecznej oddziela profesjonalną pracę socjalną, jako działalność skoncentrowaną na pomaganiu innym, pracę z drugim człowiekiem, skupienie się na rozwiązywaniu problemów jednostki, rodziny lub grupy społecznej od zjawiska błędnie w społeczeństwie utożsamianego z pracą socjalną jako wypłacaniem zasiłków i świadczeń pomocy społecznej.

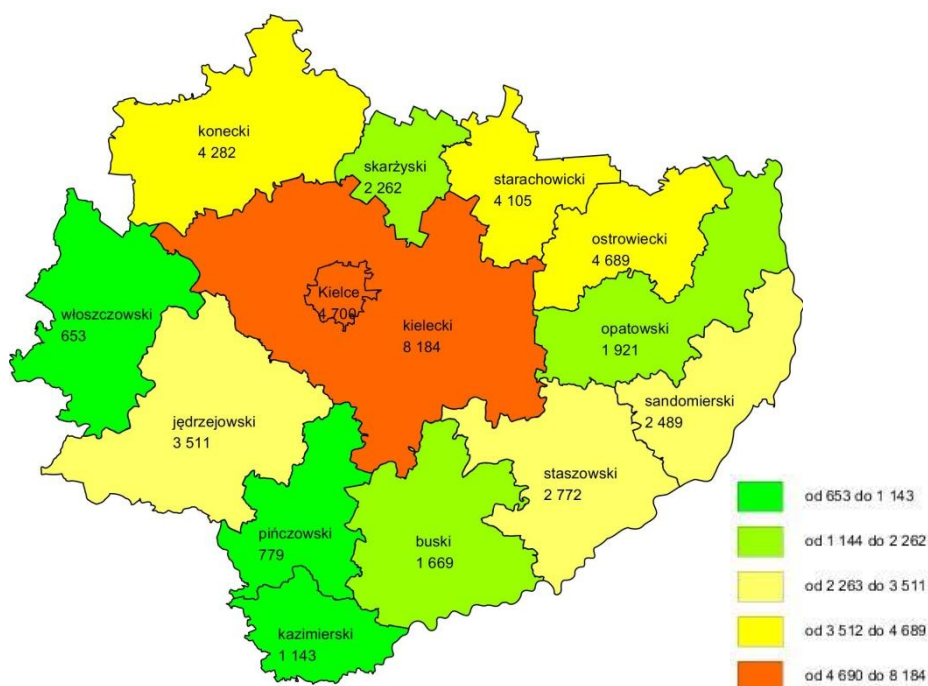

Wykres 17. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pracą socjalną na przestrzeni lat 2013-2015 wraz z prognozą.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W 2015 roku odnotowano spadek o -7,5% liczby rodzin objętych pracą socjalną w stosunku do roku poprzedzającego. Ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie szacują wzrost liczby rodzin i osób w rodzinach objętych pracą socjalną.

Mapa 15. Liczba rodzin objętych pracą socjalną w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

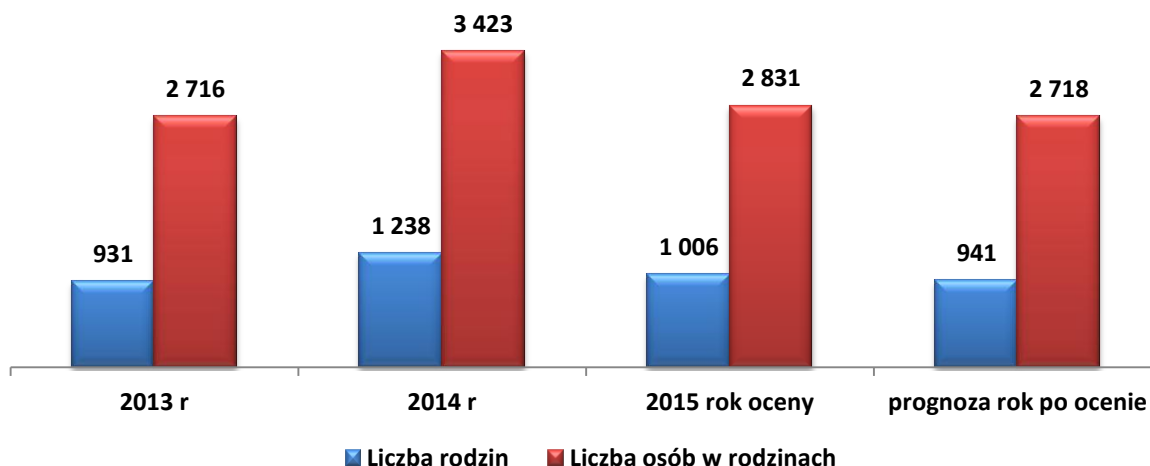

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Mapa prezentuje liczbę rodzin objętych pracą socjalną w 2015 roku w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego. Najwięcej tego typu rodzin odnotowano w powiecie kieleckim (**8 184**) i mieście Kielce (**4 700**), najmniej w powiecie włoszczowskim (**653**) i pińczowskim (**779**).

Interwencja kryzysowa

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany przez nie dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych schronienia do 3 miesięcy.

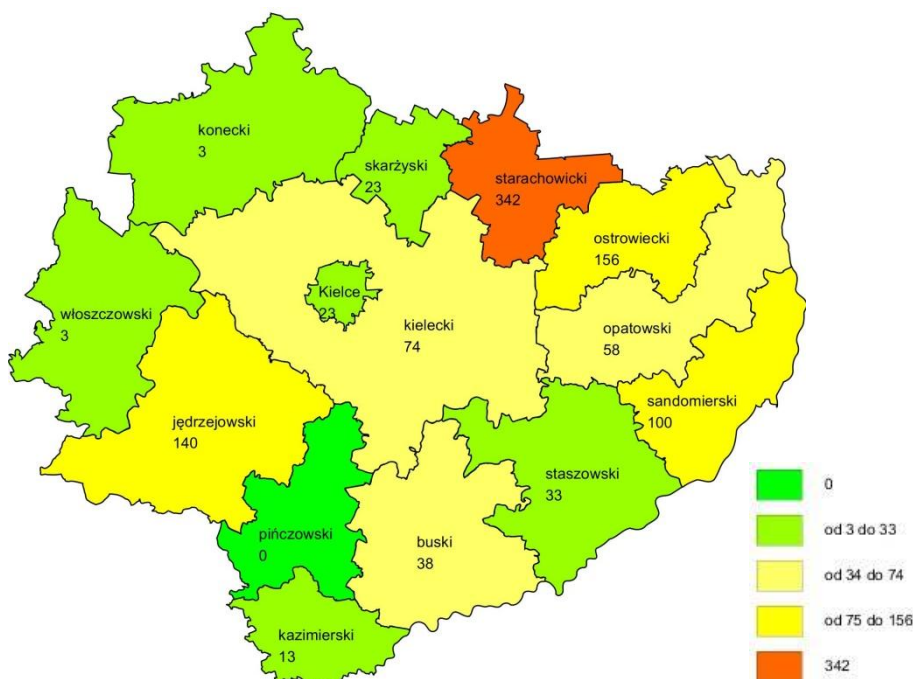

Wykres 18. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych interwencją kryzysową na przestrzeni lat 2013-2015 wraz z prognozą.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Liczba rodzin objętych interwencją kryzysową w 2015 roku zmniejszyła się o **-18,7%** w stosunku do roku 2014. Prognozowany jest dalszy spadek liczby rodzin i liczby osób w rodzinach objętych interwencją kryzysową w województwie świętokrzyskim.

Mapa 16. Liczba rodzin objętych interwencją kryzysową w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

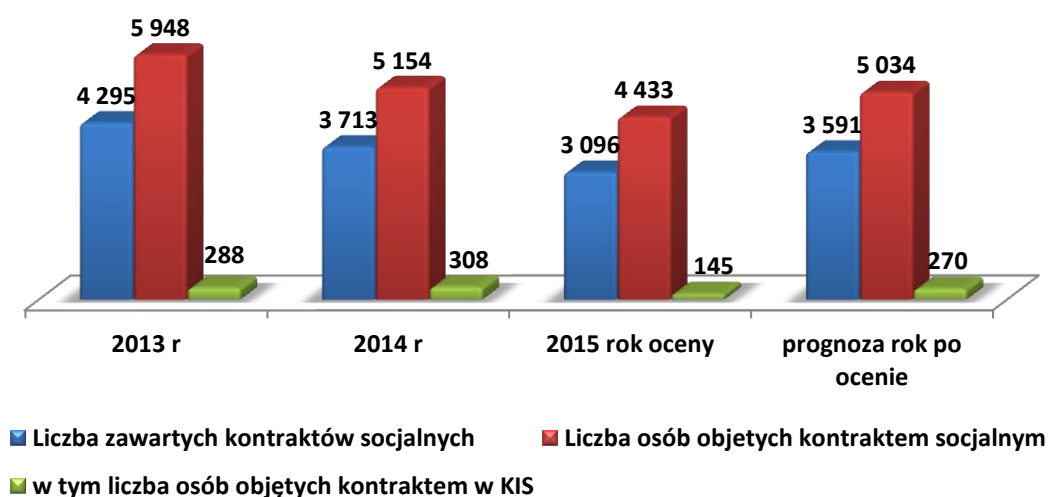
Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Mapa prezentuje liczbę rodzin objętych interwencją kryzysową w 2015 roku wg powiatów z terenu województwa świętokrzyskiego. Najwięcej rodzin objętych interwencją

kryzysową odnotowano w powiecie starachowickim (342), najmniejszą w powiecie koneckim i włoszczowskim (po 3 rodziny). W powiecie pińczowskim nie wykazano rodzin objętych interwencją kryzysową.

Kontrakt socjalny

Kontrakt socjalny to pisemna umowa zawarta między ośrodkami pomocy społecznej, a osobą (rodziną) ubiegającą się o pomoc, określająca sposób współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej oraz uwzględniająca możliwości wykorzystania zasobów środowiska lokalnego. Kontrakt zawiera m.in.: opis sytuacji życiowej osoby lub rodziny, opis koniecznych do podjęcia przez nią działań, a także formę, zakres i czas udzielonej pomocy przez ośrodek. Okres na jaki zawierany jest kontrakt socjalny dostosowany jest do sytuacji życiowej, w jakiej znajduje się osoba zawierająca kontrakt oraz do form wsparcia zaproponowanych przez ośrodek.

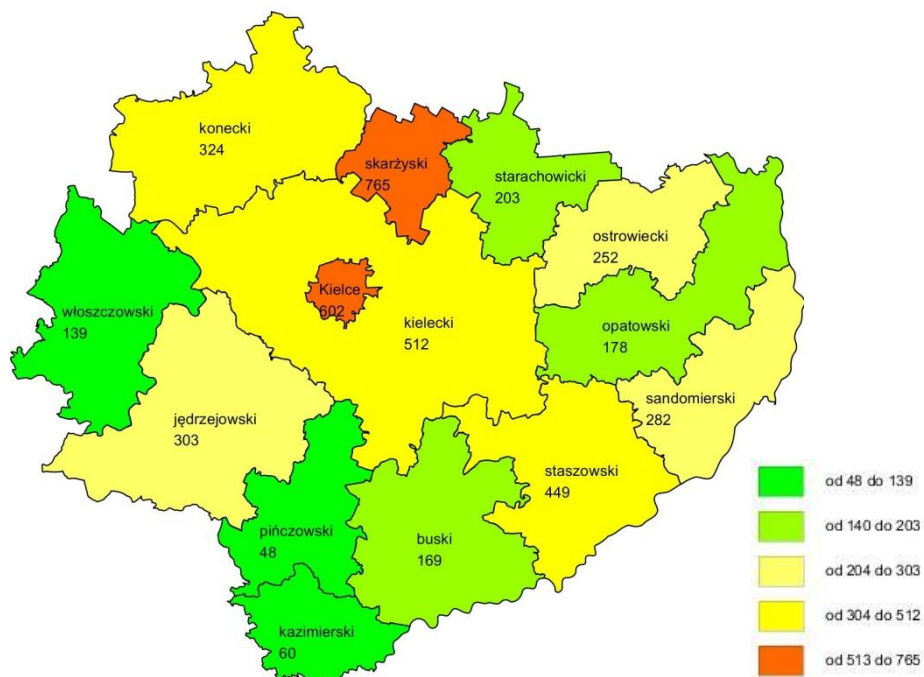
Wykres 19. Liczba zawartych kontraktów socjalnych oraz osób objętych kontraktem socjalnym, w tym liczba osób objętych kontraktem w KIS na przestrzeni lat 2013-2015 wraz z prognozą.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Dane dotyczące liczby zawartych kontraktów socjalnych oraz liczby osób objętych kontraktem socjalnym wskazują, iż w 2015 roku w stosunku do roku poprzedzającego ocenę odnotowano mniejszą liczbę zawartych kontraktów socjalnych (3 096) spadek o -16,6%, zmniejszyła się również liczba osób o -13,9% objętych tego typu instrumentem aktywizacyjnym (4 433 osób). W zakresie osób objętych kontraktem w klubach integracji społecznej w 2015 roku odnotowujemy największy spadek -52,9%. Liczba osób objętych kontraktem w KIS w roku oceny wynosi 145. Prognozowany jest wzrost liczby zawartych

kontraktów, osób objętych kontraktem socjalnym jak również kontraktem w klubach integracji społecznej.

Mapa 17. Liczba osób ogółem objętych kontraktem socjalnym w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Najwięcej osób objętych kontraktem odnotowano w powiecie skarżyskim (**765**) i mieście Kielce (**602**), najmniejszą w powiecie pińczowskim (**48**) i kazimierskim (**60**).

1. ZADANIA OPS ORAZ MOPS I MOPR

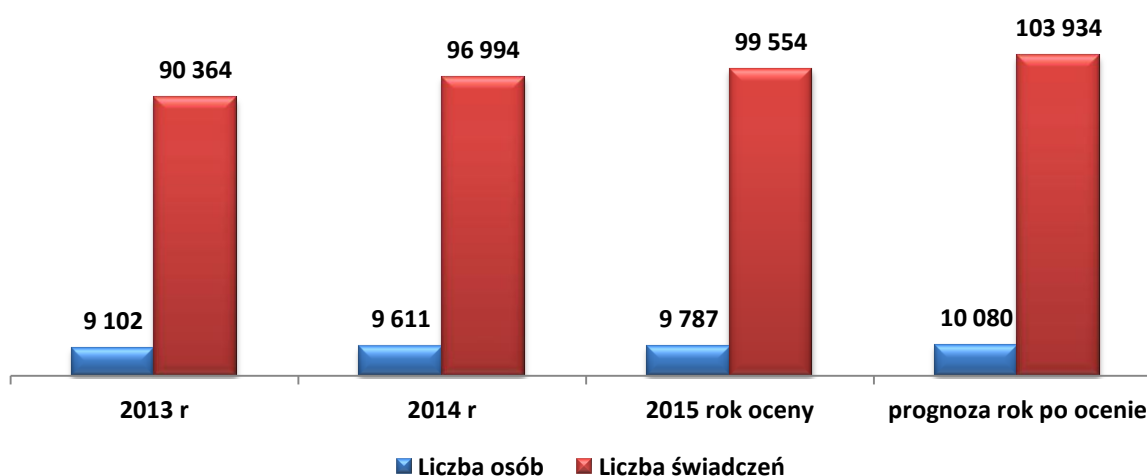
Zasilek stały

Zasilek stały przysługuje pełnoletniej osobie:

- samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasilek stały ustala się w wysokości w przypadku osoby:

- samotnie gospodarującej – różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 529 zł miesięcznie;
- w rodzinie – różnice między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie, a dochodem na osobę w rodzinie.

Wykres 20. Zasilek stały w latach 2013-2015 wraz z prognozą rok po ocenie.

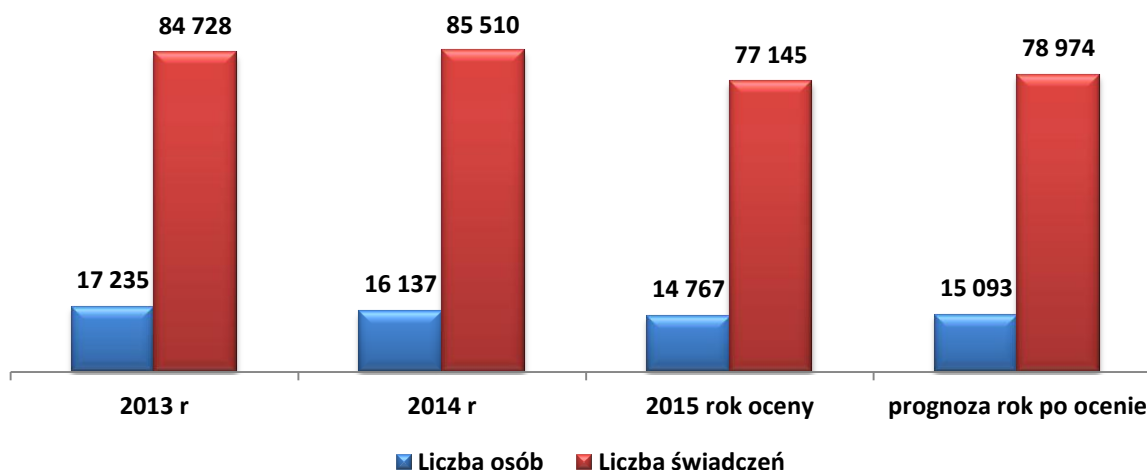
Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W analizowanym okresie 2013-2015 obserwujemy wzrost liczby osób, liczby świadczeń oraz kwoty wydatkowanej na zasiłki stałe. Wzrost liczby osób, które otrzymały zasilek stały w 2015 roku w stosunku do 2014 roku, wyniósł **1,8%**, a liczby świadczeń **2,6%**. Kwota przeznaczona na świadczenia w 2015 roku wzrosła w stosunku do 2014 roku o **6,2%** i wyniosła w sumie **49 410 086 zł**. Prognozowany jest dalszy wzrost liczby osób, liczby świadczeń oraz kwoty wydatkowanej na zasiłki stałe.

Zasilek okresowy

Zasilek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Wykres 21. Zasilek okresowy w latach 2013-2015 wraz z prognozą.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W 2015 roku odnotowano spadek liczby osób korzystających z zasiłków okresowych o -8,5%, jak również spadek liczby świadczeń zasiłków okresowych o -9,8% w stosunku do 2014 roku. Kwota przeznaczona na zasiłki okresowe w 2015 roku zmniejszyła się o -6,1% w stosunku do roku 2014 i wyniosła 24 594 777 zł. Prognozowany jest dalszy spadek liczby osób, liczby świadczeń oraz kwoty wydatkowanej na zasiłki okresowe.

Tabela 7. Zasilek okresowy wg powodów przyznawania w 2015 roku.

	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (zł)
z tytułu bezrobocia	11 379	61 064	19 842 669
z tytułu długotrwałej choroby	2 042	6 251	1 903 747
z tytułu niepełnosprawności	1 447	5 695	1 532 593
z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do innych świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	19	26	11 484

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W strukturze zasiłków okresowych wypłaconych w województwie świętokrzyskim w 2015 roku najwięcej osób otrzymało zasiłki okresowe przyznawane z tytułu bezrobocia **76,4%**. Świadczenia wypłacane z tytułu długotrwałej i ciężkiej choroby stanowiły **13,7%**, z tytułu niepełnosprawności **9,7%**, inne świadczenia stanowią niespełna **0,2%** w odniesieniu do ogółu przyznawanych świadczeń.

Zasiłek celowy

Jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Osobom bezdomnym i innym osobom nie posiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne. Zasiłek celowy może być przyznany w formie biletu kredytowanego. Zasiłek celowy może być przyznany również w celu realizacji postanowień kontraktu socjalnego. Wówczas może być wypłacany niezależnie od dochodu, przez okres do 2 miesięcy od dnia, w którym osoba objęta kontraktem socjalnym, w trakcie jego realizacji stała się osobą zatrudnioną.

Świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Tabela 8. Zasiłek celowy ogółem w latach 2013-2015 wraz z prognozą.

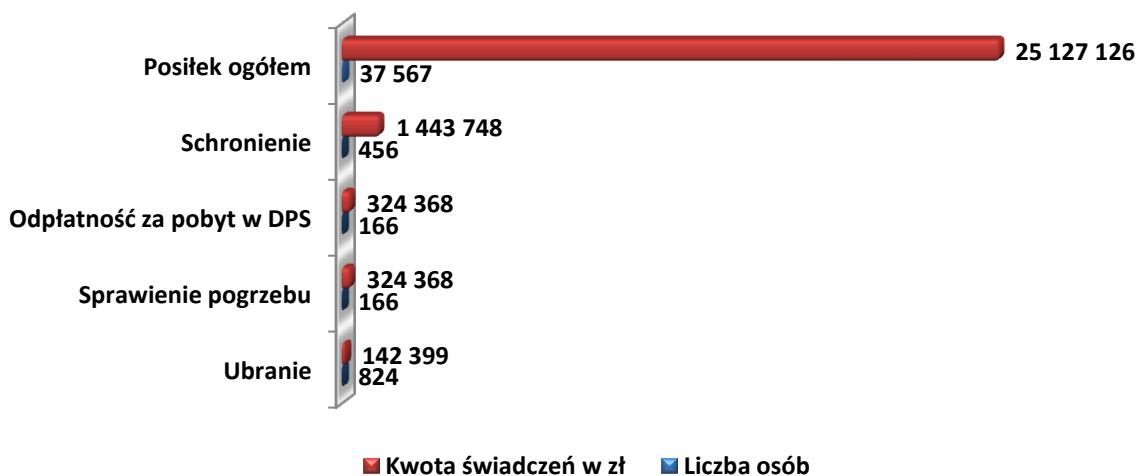
	2013 r.	2014 r.	2015 r.	Prognoza na rok po ocenie
Liczba osób	37 502	34 453	34 395	34 202
Kwota świadczeń (zł)	26 614 242	25 676 972	25 055 736	24 939 711

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W 2015 roku obserwujemy nieznaczny spadek liczby osób o **-0,2%**, którym przyznano zasiłek celowy. Zmniejszyła się również kwota środków przeznaczonych na wypłatę tego świadczenia o **-2,4%** w stosunku do 2014 roku. Prognoza rok po ocenie wyznacza tendencję spadkową liczby osób otrzymujących zasiłek celowy oraz kwoty wydawanych świadczeń.

Liczba osób, którym przyznano zasiłek celowy w 2015 roku oceny w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w roku oceny wyniosła **25 557** osób, co

stanowiło **74%** wszystkich osób którym przyznano zasiłek celowy. W roku oceny odnotowano wzrost liczby osób którym przyznano ww. zasiłek celowy o **8,3%**, wzrost liczby świadczeń zasiłku o **8,6%** oraz wzrost kwoty świadczeń o **2,3%** w stosunku do 2014 roku.

Wykres 22. Świadczenia niepieniężne z zakresu pomocy społecznej w 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Spośród świadczeń niepieniężnych największy odsetek beneficjentów (**95,8%** osób) korzysta z posiłku. Kwota wydatkowana na to świadczenie w roku 2015 to **24 476 368 zł**, jest mniejsza o **-23%** w stosunku do 2014 roku. W grupie osób otrzymujących to świadczenie **77%** stanowią dzieci, mniej (o **-5,6%**) niż w roku poprzedzającym ocenę. Kolejnym świadczeniem niepieniężnym pod względem liczby osób korzystających ww. świadczeń, jest odpłatność za zakup ubrania. Tego typu świadczeniem w 2015 roku objętych zostało **824** osób co stanowi **2,1%** ogółu. W ramach świadczeń niepieniężnych schronienie stanowi **1,1%** ogółu. Kwota wydatkowana na to świadczenie w 2015 roku wynosi **1 443 748 zł** i jest o **7,6%** większa niż w 2014 roku.

INDYWIDUALNE PROGRAMY POMOCY:

Indywidualny program wychodzenia z bezdomności

Osoba bezdomna może zostać objęta indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności. Program opracowuje pracownik socjalny ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby bezdomnej, przy udziale osoby zainteresowanej. Program zapewnia wsparcie w procesie wychodzenia z bezdomności. Jego realizacja przez daną osobę jest warunkiem korzystania przez nią ze świadczenia jakim jest opłacanie przez ops ubezpieczenia zdrowotnego.

Indywidualny program zatrudnienia socjalnego

Osoba bezrobotna objęta indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego skierowana jest do uczestnictwa w zajęciach centrum integracji społecznej. Udział ma charakter umowy, który jest programem zatrudnienia socjalnego opracowywany dla każdego uczestnika indywidualnie. Zakończenie realizacji programu następuje w dniu, w którym uczestnik objęty programem podjął zatrudnienie na zasadach przewidzianych w przepisach prawa pracy lub podjął działalność gospodarczą albo w dniu, w którym upłynął okres uczestnictwa w zajęciach centrum integracji społecznej lub klubu integracji społecznej.

Tabela 9. Indywidualne programy pomocy realizowane przez ośrodki pomocy społecznej.

	2013 r.	2014 r.	2015 r.	Prognoza na rok po ocenie
Indywidualny program wychodzenia z bezdomności	23	31	15	30
Indywidualny program zatrudnienia socjalnego (CIS)	522	486	360	418

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

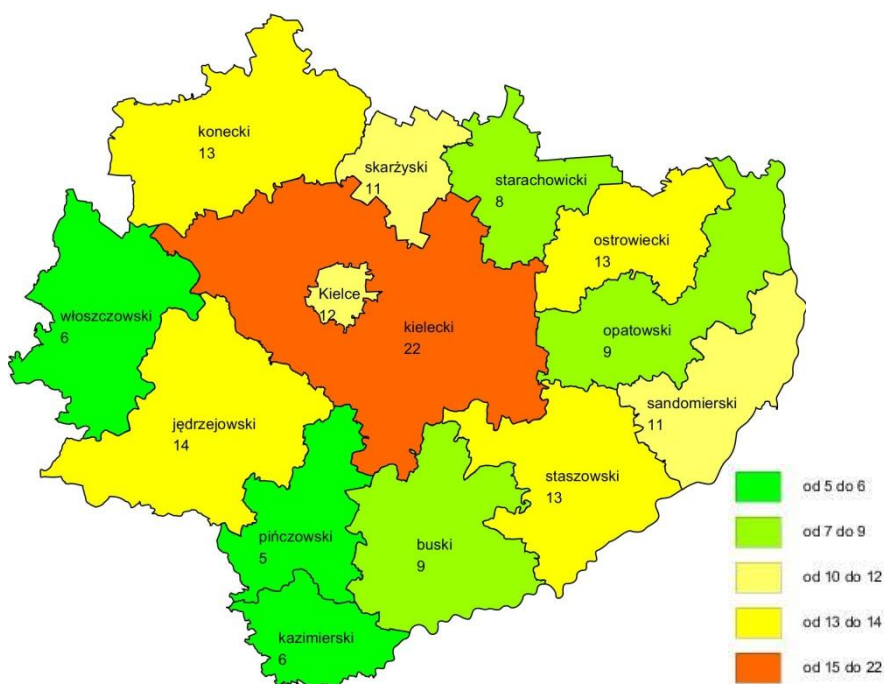
W 2015 roku **15** osób korzystało z indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności, obserwowany jest spadek liczby osób objętych tym wsparciem o **-51%** w stosunku do 2014 roku. Indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego objętych zostało **360 osób** w roku oceny i jest to mniej o **-25,9%** w odniesieniu do roku poprzedzającego ocenę.

Wspieranie rodziny i piecza zastępcza

W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o *wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej* ośrodki pomocy społecznej realizują m.in.: zadania związane z asystenturą rodzinną, ponoszą odpłatność za pobyt dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej oraz podpisują stosowne umowy z rodzinami wspierającymi.

Asystentura rodzinna polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci.

Mapa 18. Liczba asystentów rodziny w 2015 roku wg powiatów z regionu świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Mapa przedstawia liczbę asystentów rodziny w 2015 roku gminach zagregowaną do poziomu powiatów. Największą liczbę asystentów rodziny odnotowano w powiecie kieleckim (22), natomiast najmniejszą liczbę asystentów rodziny odnotowano w powiecie pińczowskim (5), kazimierskim (6) i włoszczowskim (6). Asystenta rodziny nie zatrudnia ośrodek pomocy społecznej w Iwaniskach.

Zadaniem rodziny wspierającej jest aktywna pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji w rodzinach tego wymagających. Formy pomocy mogą być bardzo różne, uzależnione od potrzeb oraz współpracy między zainteresowanymi. Dotyczyć one mogą: wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego.

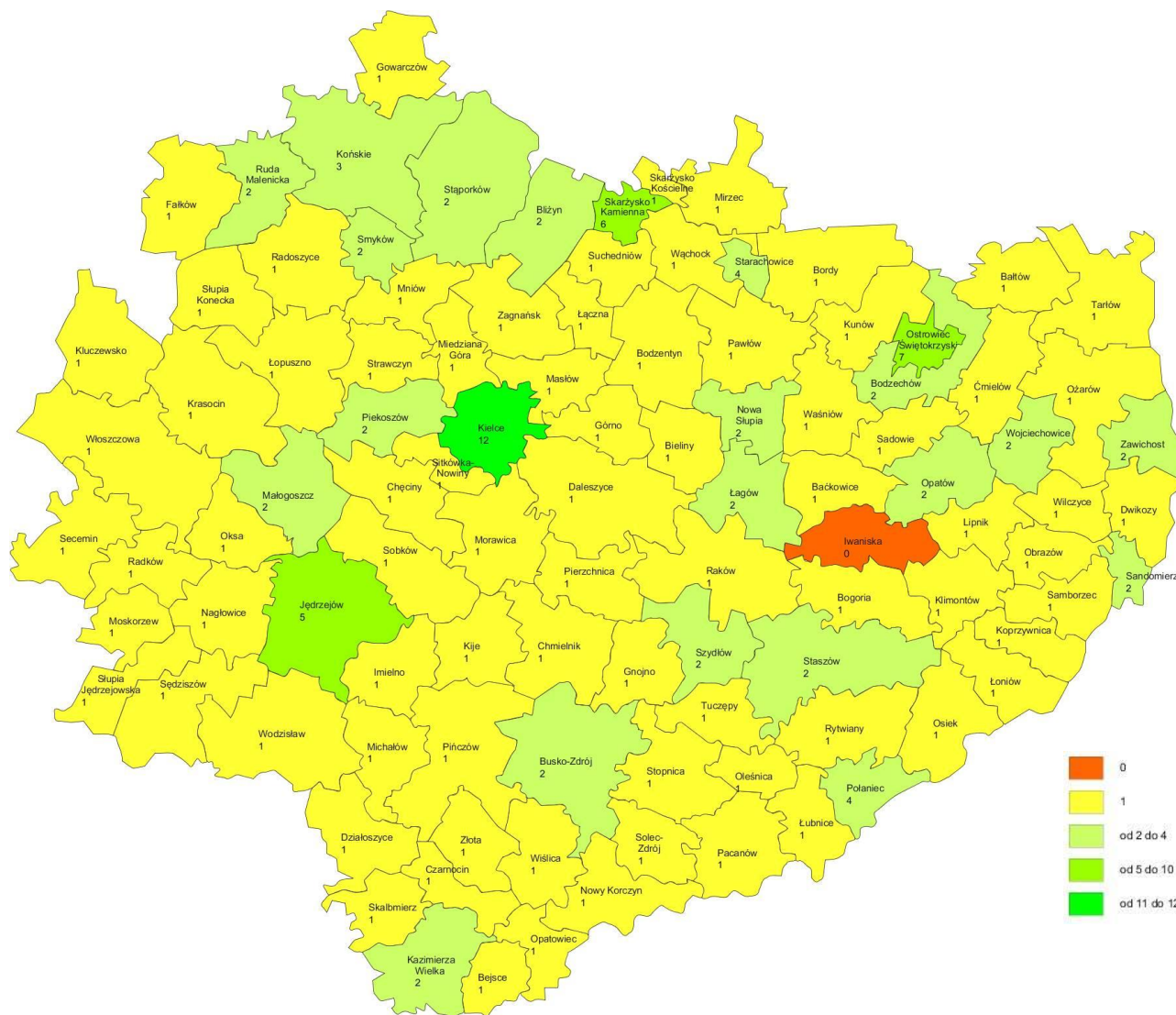
Tabela 10. Wspieranie rodziny i piecza zastępcza w regionie świętokrzyskim.

	2013 r.	2014 r.	2015 r.	Prognoza na rok po ocenie
Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny	1 092	1 319	1 475	1 557
Liczba rodzin wspierających	1	1	1	5
Liczba asystentów rodziny	119	137	152	149
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (zł)	2 460 438	3 938 251	4 207 088	4 724 987

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W 2015 roku w stosunku do roku 2014 obserwujemy wzrost o **11,8%** liczby rodzin objętą pracą asystenta rodziny. Liczba asystentów rodziny w regionie świętokrzyskim w 2015 roku wynosi **152** co stanowi wzrost o **10,9%** w stosunku do 2014 r.

Mapa 19. Liczba asystentów rodziny wg gmin w regionie świętokrzyskim w 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

2. ZADANIA PCPR ORAZ MOPR

Indywidualny program zatrudnienia socjalnego (CIS)

Indywidualny program zatrudnienia socjalnego – oznacza zawartą indywidualną umowę z osobą, o której mowa w przepisach zatrudnienia socjalnego, skierowaną do zajęć w centrum integracji społecznej, które zostało utworzone w trybie i zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

W programie tym ujmowane są osoby które/z którymi:

- w danym roku sprawozdawczym zostały zawarte umowy;
- kontynuują program z roku poprzedniego;
- w danym roku zakończyły jego realizację - absolwenci CIS.

Tabela 11. Indywidualny program zatrudnienia socjalnego (CIS).

	2013 r.	2014 r.	2015 r.	Prognoza na rok po ocenie
Liczba osób	193	212	154	192

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Liczba osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego, który realizowany jest przez centra integracji społecznej w województwie świętokrzyskim w 2015 roku objął **154** osoby, w stosunku do 2014 roku zmniejszył się o **-27,3%**. Prognoza na rok po ocenie prognozuje wzrost liczby osób objętych programem zatrudnienia socjalnego.

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Zadania w programie realizowane są na podstawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz przez ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r., która nakłada obowiązek opracowania i realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Jest to zadanie z zakresu administracji rządowej realizowanej przez powiat. Celem programu jest powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem tej przemocy, rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie, kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie, uznanie przez sprawcę przemocy w rodzinie faktu jej stosowania i podniesienie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie.

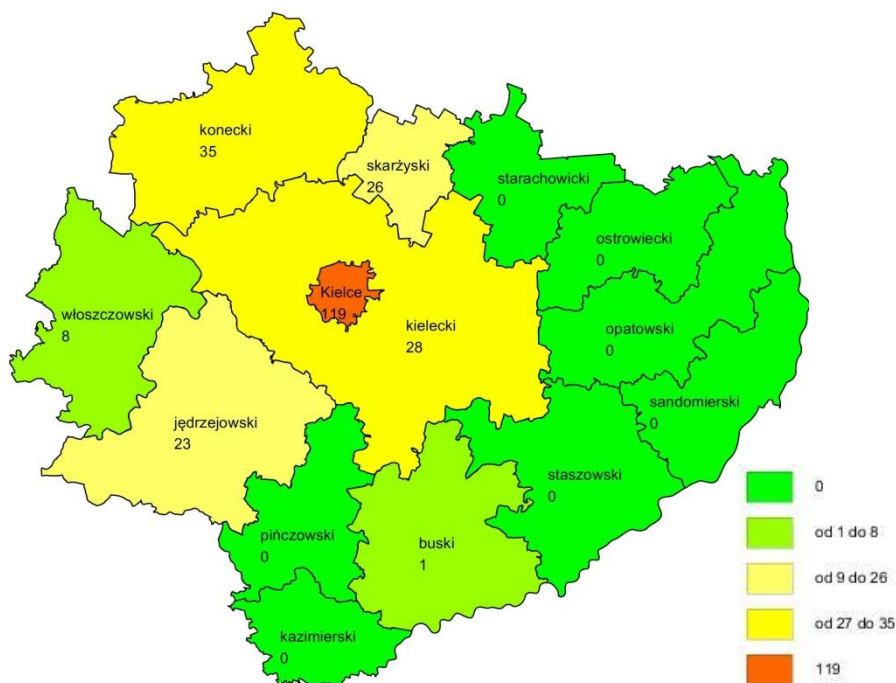
Tabela 12. Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.

	2013 r.	2014 r.	2015 r.	Prognoza na rok po ocenie
Liczba osób korzystających z usług	225	212	240	251

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W roku 2015 odnotowano wzrost liczby osób objętych programem korekcyjno-edukacyjnym o **13,2%** w odniesieniu do 2014 roku. Prognozowany jest wzrost liczby osób objętych oddziaływaniami tego typu.

Mapa 20. Liczba osób uczestniczących w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

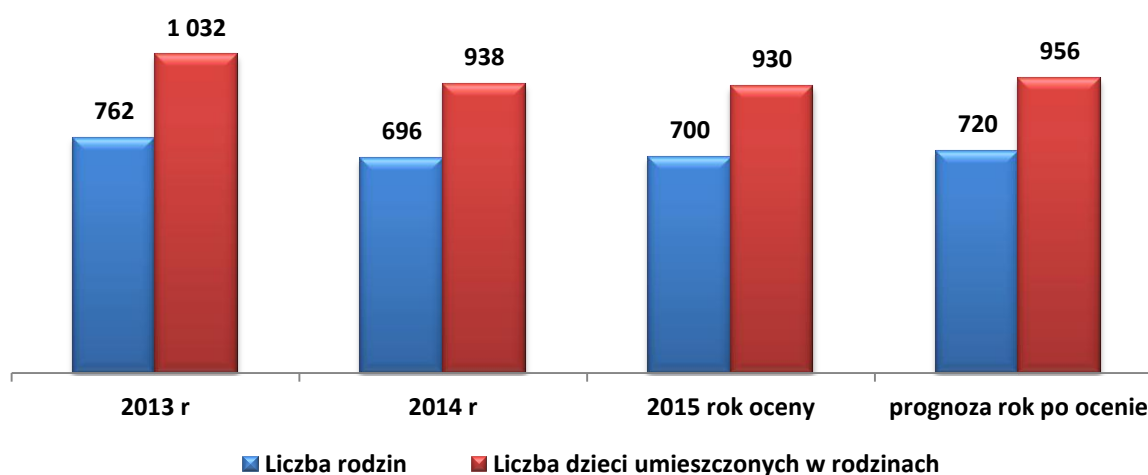
Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Mapa przedstawia liczbę osób uczestniczących w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie w 2015 roku w poszczególnych powiatach. Według danych OZPS program realizowany jest w **6** powiatach: buskim, jędrzejowskim, kieleckim, koneckim, skarżyskim, włoszczowskim oraz w mieście Kielce. Pozostałe samorządy powiatowe nie realizują programu korekcyjno-edukacyjnego, który jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej.

WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA:

Rodziny spokrewnione

Rodzina zastępcza spokrewniona, to taka w której opiekę i wychowanie nad dzieckiem przejmują członkowie rodziny dziecka zobowiązani do alimentacji, tj. wstępni (dziadkowie, pradiadkowie) lub rodzeństwo. Rodzinie zastępczej spokrewnionej przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w kwocie nie niższej niż **660 zł** miesięcznie.

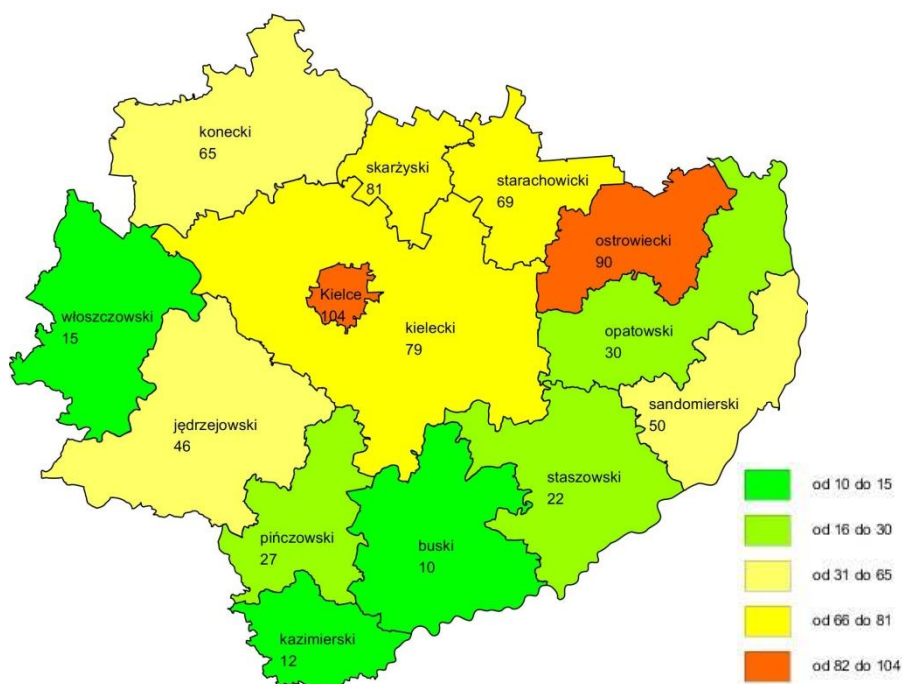

Wykres 23. Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem w latach 2013-2015 wraz z prognozą rok po ocenie.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem w 2015 roku wyniosła **700** rodzin i w odniesieniu do roku poprzedniego jest większa o **4** rodziny tego typu. W regionie świętokrzyskim w latach 2013-2015 widoczny jest systematyczny spadek liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych z dzieckiem. Prognoza powiatowych centrów pomocy rodzinie wykazuje jednak wzrost liczby rodzin oraz liczby dzieci ww. na rok po ocenie.

Mapa 21. Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

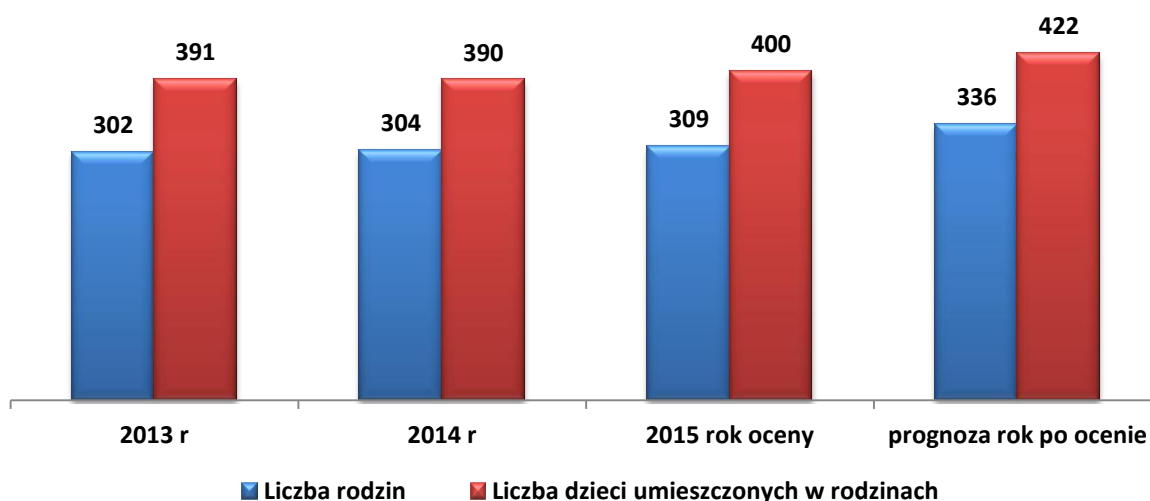

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Najwięcej tego typu rodzin odnotowujemy w mieście Kielce (**104**) i powiecie ostrowieckim (**90**), najmniej w powiecie buskim (**10**), powiecie kazimierskim (**12**) oraz włoszczowskim (**15**).

Rodziny zastępcze niezawodowe

Rodziny zastępcze niezawodowe – tworzone są przez małżeństwo lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka w tym przez osoby z dalszej rodziny lub też niespokrewnione z dziećmi. Rodzinie zastępczej niezawodowej przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w kwocie nie niższej niż **1 000 zł** miesięcznie.

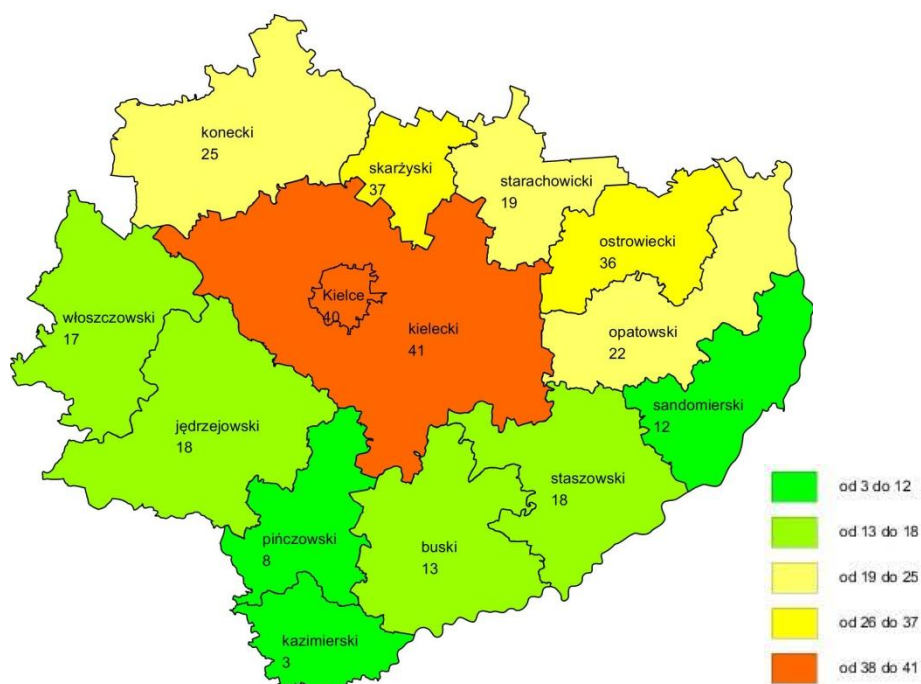

Wykres 24. Liczba rodzin zastępczych niezawodowych w latach 2013-2015 wraz z prognozą rok po ocenie.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Na przestrzeni lat 2013-2015 obserwujemy stabilnie utrzymujący się poziom liczby rodzin zastępczych niezawodowych. W roku 2015 funkcjonowały **400** tego typu rodziny i odnotowano wzrost w odniesieniu do 2014 roku o **10** rodzin. Kwota świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinach zastępczych niezawodowych w roku oceny ukształtowała się na poziomie **4 612 490 zł**.

Mapa 22. Liczba rodzin zastępczych niezawodowych w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

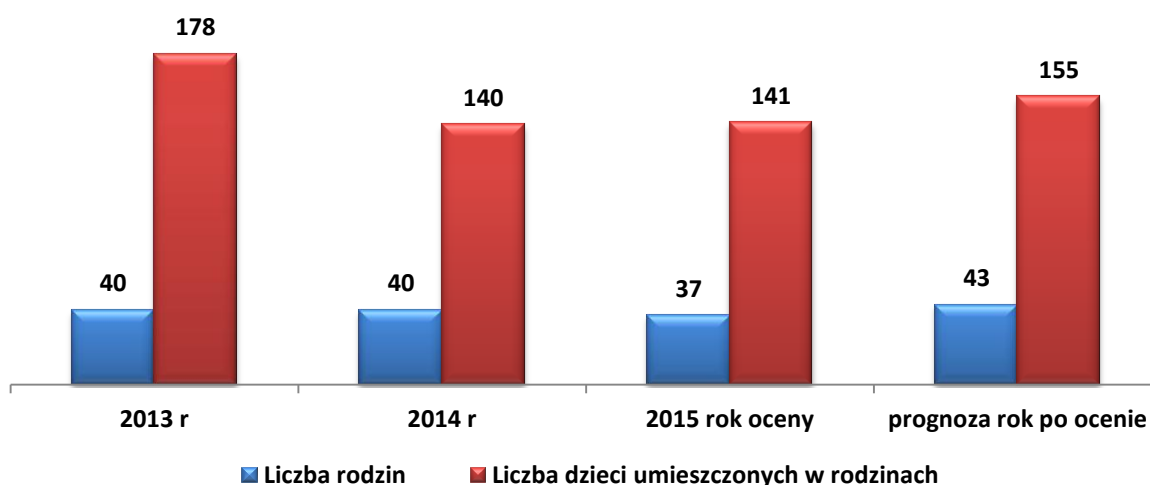

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Najwięcej tego typu rodzin w 2015 roku odnotowano w powiecie kieleckim (41) oraz w mieście Kielce (40). Natomiast najmniej w powiecie kazimierskim (3), pińczowskim (8) i sandomierskim (12).

Rodziny zastępcze zawodowe

Rodziny zastępcze zawodowe – oprócz świadczenia pieniężnego na utrzymanie każdego umieszczonego w niej dziecka, rodzinie zawodowej przysługuje także wynagrodzenie w wysokości minimum **2 000 zł** miesięcznie (brutto). W zawodowej rodzinie zastępczej umieszcza się dzieci na pobyt długoterminowy lub w przypadku rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego na pobyt okresowy, do czasu unormowania sytuacji dziecka, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy (w szczególnych sytuacjach pobyt może zostać przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej). W przypadku tego typu rodzin wysokość wynagrodzenia jest zależna od liczby i stanu zdrowia umieszczonych dzieci, przy czym rodzina zastępcza otrzymuje wynagrodzenie także za okres pozostawania w gotowości do przyjęcia dziecka. Każdej rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka na dziecko legitymujące się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek nie niższy niż kwota **200 zł** miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

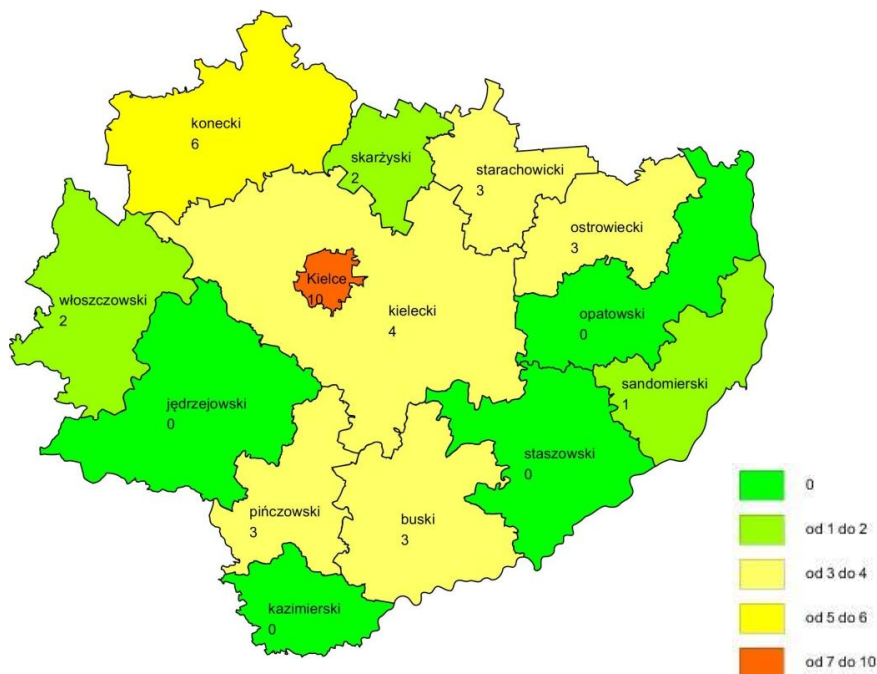
Wykres 25 Liczba rodzin zastępczych zawodowych w 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W analizowanym okresie odnotowano spadek o 3 rodziny zastępcze zawodowe. Wśród zawodowych rodzin zastępczych w 2015 roku funkcjonowały 4 rodziny zastępcze specjalistyczne, 13 rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i 18 rodzin

prowodzi rodzinny dom dziecka. Kwota świadczeń przeznaczona dla tego rodzin zastępczych zawodowych w 2015 roku oceny wyniosła **1 589 641 zł**.

Mapa 23. Liczba rodzin zastępczych zawodowych w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Powyższa mapa prezentuje liczbę rodzin zastępczych zawodowych w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego. W 2015 roku najwięcej tego typu rodzin odnotowujemy w mieście Kielce (**10**). Rodzin zastępczych zawodowych nie odnotowano w powiecie jędrzejowskim, kazimierskim, staszowskim oraz opatowskim.

USAMODZIELNIANIE

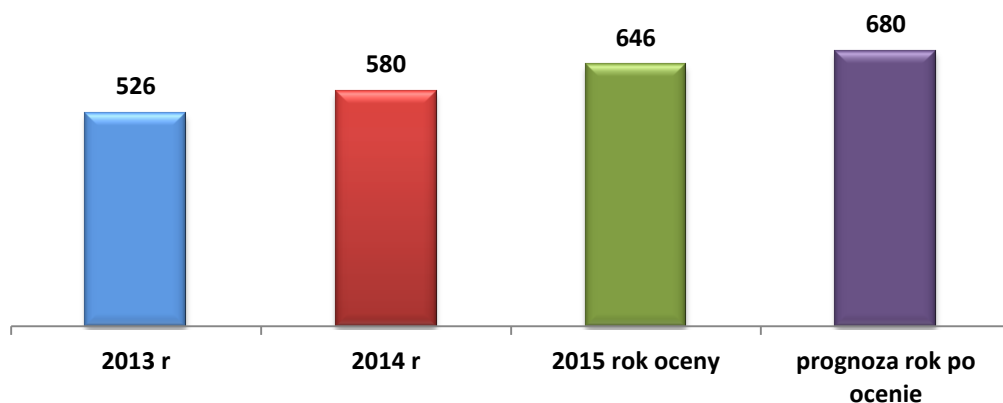
Indywidualny program usamodzielniania

Pełnoletni wychowanek placówki opiekuńczo-wychowawczej lub rodziny zastępczej może przystąpić do realizacji programu usamodzielniania i ubiegać się o przyznanie pomocy pieniężnej. Stwarza to szansę dla osób, które są w trudnej sytuacji życiowej, ale starają się współpracować z instytucją pomocy społecznej w kwestii swojego usamodzielniania i stopniowo rozwiązywać problemy wiążące się z uzyskaniem samodzielności.

Pomocą mającą na celu usamodzielniania mogą być objęte osoby opuszczające:

- placówki opiekuńczo wychowawcze, domy dziecka i rodzinne domy dziecka;
- rodziny zastępcze;
- zakłady poprawcze;

- młodzieżowe ośrodki socjoterapii;
- schroniska dla nieletnich;
- domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej;
- domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

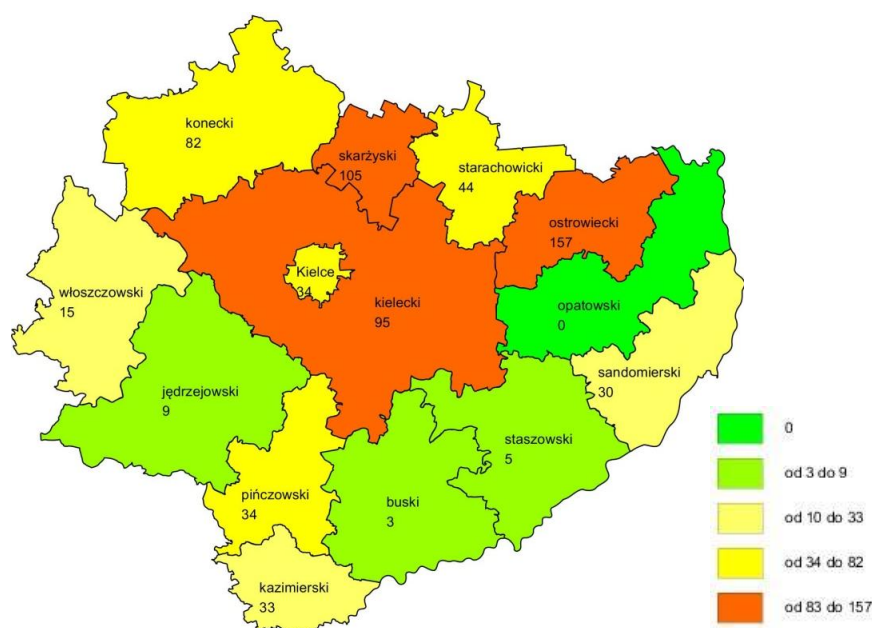

Wykres 26. Liczba osób objętych indywidualnym programem usamodzielnienia.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Liczba osób objętych indywidualnym programem usamodzielnienia w 2015 roku wyniosła **646** osób, odnotowano wzrost w stosunku do roku poprzedniego o **11,3%**. Powiatowe centra pomocy rodzinie prognozują dalszy wzrost liczby osób, które objęte zostaną tego typu działaniami.

Mapa 24. Liczba osób objętych indywidualnym programem usamodzielnienia w 2015 roku wg powiatów w regionie świętokrzyskim.

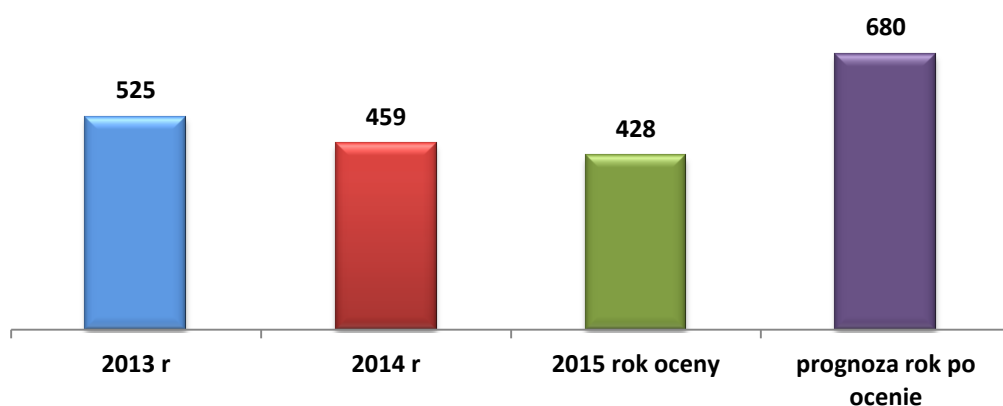

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Mapa prezentuje liczbę osób objętych indywidualnym programem usamodzielnienia w 2015 roku w regionie świętokrzyskim. Najwięcej osób objętych tego typu wsparciem odnotowano w powiatach: ostrowieckim (157), skarżyskim (105) oraz mieście Kielce (95). Najmniej w powiatach: buskim (3) i jędrzejowskim oraz staszowskim (po 5 osób).

Pełnoletnie osoby opuszczające rodziny zastępcze

Dane dotyczą osób usamodzielnionych, które opuszczają rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka po osiągnięciu pełnoletniości – ogółem niezależnie od formy otrzymanej pomocy (na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, a także pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia).

Wykres 27. Liczba osób pełnoletnich opuszczających rodziny zastępcze w latach 2013-2015 wraz z prognozą.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

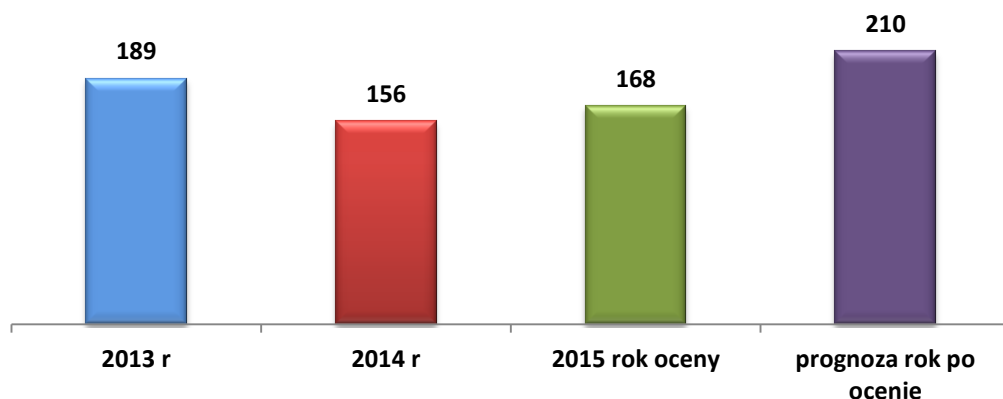
Liczba pełnoletnich osób opuszczających rodziny zastępcze w roku 2015 wyniosła **428** osób. Analiza danych wykazuje spadek liczby pełnoletnich osób opuszczających rodziny zastępcze o **-6,7%** w odniesieniu do 2014 roku. Łączna kwota świadczeń wypłacanych osobom pełnoletnim opuszczającym w roku 2015 rodziny zastępcze wynosiła **2 597 058**, mniej o niespełna **-2%**. Powiatowe centra pomocy rodzinie szacują wzrost liczby ww. osób jak wysokości świadczeń z tego tytułu na rok po ocenie.

Wśród pełnoletnich osób opuszczających rodziny zastępcze w 2015 roku:

- **62** osoby otrzymało pomoc pieniężną na usamodzielnienie, kwota świadczeń przeznaczona na wsparcie tej grupy wyniosła **287 149 zł**;
- **442** osoby otrzymało pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, kwota świadczeń przeznaczona na wsparcie tej grupy wyniosła **2 154 853 zł**;
- **44** osoby otrzymało pomoc pieniężną na zagospodarowanie, kwota świadczeń przeznaczona na wsparcie tej grupy wyniosła **145 156 zł**.

Pełnoletnie osoby opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze

Dane dotyczą osób usamodzielnianych, które opuszczają placówki opiekuńczo-wychowawcze po osiągnięciu pełnoletniości ogółem, niezależnie od formy przyznanej pomocy (na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, a także pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia).

Wykres 28. Liczba osób pełnoletnich opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Liczba pełnoletnich osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze wyniosła w roku oceny **168** osób. Analiza danych wykazuje na **7,7%** wzrost liczby pełnoletnich osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze w stosunku do 2014 roku. Łączna kwota świadczeń wypłacanych osobom pełnoletnim opuszczającym w roku oceny placówki opiekuńczo-wychowawcze wyniosła **922 317 zł**, więcej o **8,5%** w stosunku do roku poprzedzającego ocenę. Powiatowe centra pomocy rodzinie szacują wzrost liczby ww. osób jak również wzrost kwoty świadczeń z tego tytułu na rok po ocenie.

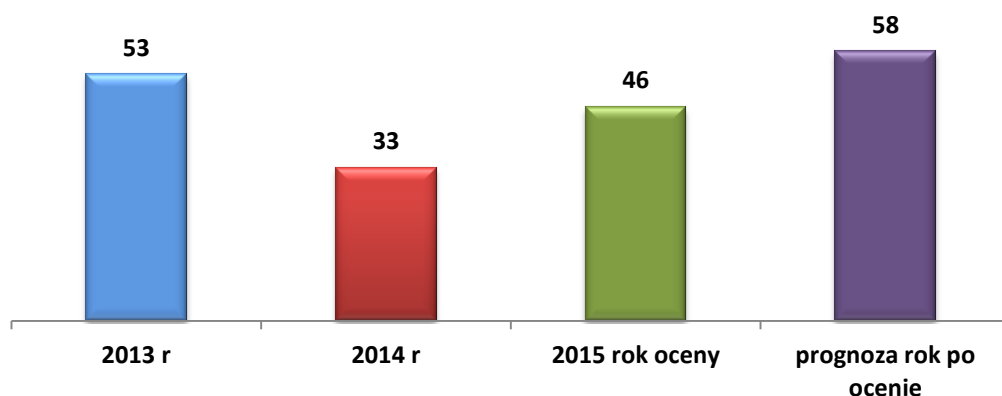
Wśród pełnoletnich osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze w 2015 roku:

- **26** osoby otrzymało pomoc pieniężną na usamodzielnienie, kwota świadczeń przeznaczona na wsparcie tej grupy wyniosła **157 802 zł**;
- **165** osoby otrzymało pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, kwota świadczeń przeznaczona na wsparcie tej grupy wyniosła **711 908 zł**;
- **20** osoby otrzymało pomoc pieniężną na zagospodarowanie, kwota świadczeń przeznaczona na wsparcie tej grupy wyniosła **52 606 zł**.

Pełnoletnie osoby opuszczające placówki, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej

Dane dotyczą osób usamodzielnianych, które opuszczają:

- dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie;
- dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży;
- schronisko dla nieletnich;
- zakład poprawczy;
- specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy;
- specjalny ośrodek wychowawczy;
- młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę;
- lub młodzieżowy ośrodek wychowawczy,
- po osiągnięciu pełnoletniości – ogółem, niezależnie od formy przyznanej pomocy (na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, a także pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia).

Wykres 29. Liczba osób pełnoletnich opuszczające placówki, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w latach 2013-2015 wraz z prognozą.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Liczba pełnoletnich osób opuszczających placówki o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o *pomocy społecznej* wyniosła w roku oceny **46** osoby. Analiza danych wykazuje wzrost o **39,4%** liczby osób pełnoletnich opuszczających placówki w roku oceny w odniesieniu do 2014 roku. Łączna kwota świadczeń wypłacanych osobom pełnoletnim opuszczającym w roku 2015 placówki opiekuńczo-wychowawcze ukształtowała się na poziomie **158 292**, mniej o **-5,4%** w stosunku do 2014 roku.

Wśród pełnoletnich osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze w 2015 roku:

- 3 osoby otrzymało pomoc pieniężną na usamodzielnienie, kwota świadczeń przeznaczona na wsparcie tej grupy w wyniosła **8 460 zł**;
- 43 osoby otrzymało pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, kwota świadczeń przeznaczona na wsparcie tej grupy wyniosła **139 337 zł**;
- 3 osoby otrzymało pomoc pieniężną na zagospodarowanie, kwota świadczeń przeznaczona na wsparcie tej grupy wyniosła **9 656 zł**.

Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami

Dane tabelaryczne wykazują ogólną kwotę dofinansowania ze źródła PFRON i środków własnych powiatów skierowanej na rehabilitację społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnościami w regionie świętokrzyskim. W 2015 roku kwota dofinansowania wzrosła o **10,7%**. Prognoza na rok po ocenie wykazuje dalszy wzrost kwoty dofinansowania.

Tabela 13. Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych w latach 2013-2015 z prognozą rok po ocenie.

	2013 r.	2014 r.	2015 r.	Prognoza na rok po ocenie
Ogólna kwota dofinansowania: PFRON, środki własne powiatów (zł)	19 363 000	25 872 046	28 662 457	29 976 551

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Pomoc na likwidację barier architektonicznych i w komunikowaniu się

W powyższym zakresie pomocy dofinansowany może być zakup sprzętu, mającego na celu likwidację barier w komunikowaniu się oraz barier technicznych. Dofinansowaniu podlegały osoby fizyczne (w tym małoletnie), pod warunkiem uzasadnienia potrzeb wynikającymi z ich niepełnosprawności.

Osoby takie muszą spełniać następujące warunki:

- posiadać orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności (bądź równoważne z nim), zaś w przypadku dzieci i młodzieży w wieku do lat 16 orzeczenie o niepełnosprawności;
- mieć potrzeby w tym zakresie, wynikające z niepełnosprawności, potwierdzonej aktualnym zaświadczeniem lekarskim;

- rodzaj niepełnosprawności, potwierdzony (jeżeli nie jest określony w orzeczeniu) aktualnym, ważnym 3 miesiące od daty wystawienia zaświadczeniem lekarskim, wymaga likwidacji barier architektonicznych;
- posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego jeśli taka zgoda jest potrzebna;
- posiadają stałe zameldowanie w lokalu, w którym ma nastąpić likwidacja barier architektonicznych.

Tabela 14. Pomoc na likwidację barier architektonicznych i w komunikowaniu się w regionie świętokrzyskim w latach 2013-2015 z prognozą rok po ocenie.

	2013 r.	2014 r.	2015 r.	Prognoza na rok po ocenie
Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie	570	548	521	520
Wartość dofinansowania (zł)	1 343 073	1 433 347	1 778 446	1 672 600

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Według danych oceny zasobów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2013-2015 widoczny jest spadek liczby osób, które otrzymały dofinansowanie. W roku 2015 w stosunku do 2014 spadek wyniósł **-4,9%**. Wartości dofinansowania udzielonej na likwidację barier architektonicznych i w komunikowaniu się w 2015 roku wzrosła o **24%**. Rok po ocenie prognozowany jest spadek liczby osób, które otrzymają dofinansowanie, jak również wartość dofinansowania.

Turnusy rehabilitacyjne

Pomoc dotyczy wszystkich osób z niepełnosprawnościami, które posiadają ważne jedno z niżej wymienionych orzeczeń:

- zlikwidowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności;
- całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów;
- niepełnosprawności, wydane przed ukończeniem 16 roku życia;
- grupie inwalidzkiej.

Tabela 15. Turnusy rehabilitacyjne w latach 2013-2015 z prognozą rok po ocenie.

	2013 r.	2014 r.	2015 r.	Prognoza na rok po ocenie
Liczba osób, które uzyskały pomoc	1 881	2 601	1 829	1 731
Wartość dofinansowania (zł)	1 534 825	2 462 239	1 904 008	1 929 073

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W 2015 roku nastąpił spadek liczby osób, które uzyskały pomoc w zakresie turnusów rehabilitacyjnych o ponad **-29,6%** w odniesieniu do 2014 roku. W 2015 roku odnotowano mniejszą o **-22,6%** wartość dofinansowania ww. turnusów w stosunku do roku poprzedzającego ocenę.

Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny

Dotyczy osób, które złożyły wnioski i uzyskały w danym roku pozytywną decyzję o dofinansowaniu w przypadku:

- 100% udziału własnego osoby z niepełnosprawnościami w limicie ceny ustalonym, na podstawie odrębnych przepisów, jeżeli taki udział jest wymagany;
- 150% sumy kwoty limitu wyznaczonego przez NFZ oraz wymaganego udziału własnego osoby z niepełno sprawnościami w zakupie przedmiotów i środków, jeżeli cena jest wyższa niż ustalony limit.

Średni miesięczny dochód wnioskodawcy nie może przekroczyć:

- 50% przeciętnego wynagrodzenia członka rodziny wspólnego gospodarstwa domowego;
- 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osób samotnych.

Tabela 16. Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny w latach 2013-2015 z prognozą rok po ocenie.

	2013 r.	2014 r.	2015 r.	Prognoza na rok po ocenie
Liczba osób, które uzyskały pomoc	4 972	5 365	5 398	5 411
Wartość dofinansowania (zł)	3 418 363	4 392 682	5 063 187	4 660 873

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W 2015 roku wzrosła liczba osób, które uzyskały pomoc na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny o niespełna o **0,6%** w odniesieniu do roku 2015. W roku 2015 odnotowano wzrost wartości dofinansowania o **15,2%** w odniesieniu do 2014 roku. Prognoza na rok po ocenie wykazuje na wzrost liczby ww. osób i zmniejszenie wartości dofinansowania na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny rok po ocenie.

Program „AKTYWNY SAMORZĄD”

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Cele szczegółowe programu:

- przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego;
- przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych;
- umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie;
- poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji;
- wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.

Tabela 17. Program „AKTYWNY SAMORZĄD” w latach 2013-2015 z prognozą.

	2013 r.	2014 r.	2015 r.	Prognoza na rok po ocenie
Liczba świadczeń	1 477	1 588	1 465	1 677
Wartość dofinansowania (zł)	4 113 971	5 715 818	3 608 672	4 840 169

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W roku 2015 odnotowano spadek liczby świadczeń w programie „AKTYWNY SAMORZĄD” zmniejszyła się o **-7,7%**, zmniejszyła się również wartość dofinansowania ww. Programu o **36,8%** w stosunku do 2014 roku. Prognoza na rok po ocenie wykazuje wzrost liczby świadczeń oraz wartości dofinansowania programu.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki

Dotyczy osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, jeżeli:

- prowadzą działalność statutową na rzecz osób z niepełnosprawnościami przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku;
- udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób z niepełnosprawnościami warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania;
- udokumentują posiadanie środków własnych pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nie objętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.

Tabela 18. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki w latach 2013-2015 z prognozą rok po ocenie.

	2012	2013	2014	Prognoza na 2015 rok
Liczba dofinansowanych imprez	90	91	83	84
Liczba niepełnosprawnych uczestników	5 961	4 287	3 962	3 931
Wartość dofinansowania ogółem (zł)	178 279	272 831	228 371	232 200

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS

W 2015 roku odnotowano spadek liczby: dofinansowanych imprez **-8,8%**, liczby uczestników z niepełnosprawnościami o **-7,5%** oraz wartości dofinansowania skierowaną na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki przez jednostki PCPR i OPS województwa świętokrzyskiego o **-16,3%**. Prognoza na kolejny rok po ocenie przedstawia wzrost dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki w regionie świętokrzyskim.

IV INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

Zgodnie z ustawą *o pomocy społecznej* z dnia 12 marca 2004 roku, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, która ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których sami nie są w stanie pokonać, wykorzystując przy tym własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Jednym z zadań pomocy społecznej jest przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń.

W katalogu świadczeń, które można uzyskać znajdują się:

1. Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym:
 - a) jednorazowy dodatek z tytułu urodzenia się dziecka,
 - b) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.
2. Świadczenia opiekuńcze, w tym:
 - a) świadczenie pielęgnacyjne,
 - b) dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego,
 - c) zasiłek pielęgnacyjny, w tym:
 - zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnościami,
 - zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed ukończeniem 21 roku życia,
 - zasiłek pielęgnacyjny dla osoby, która ukończyła 75 lat,
3. Specjalny zasiłek opiekuńczy,
4. Zasiłek dla opiekuna,
5. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego,
6. Dodatki mieszkaniowe,
7. Dodatki energetyczne,
8. Opłacenie składki ubezpieczenia zdrowotnego,
9. Opłacenie składki ubezpieczenia społecznego,
10. Świadczenia integracyjne,
11. Świadczenia pieniężne z prac społecznie użytecznych,
12. Stypendia socjalne dla uczniów i zasiłki szkolne.

Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

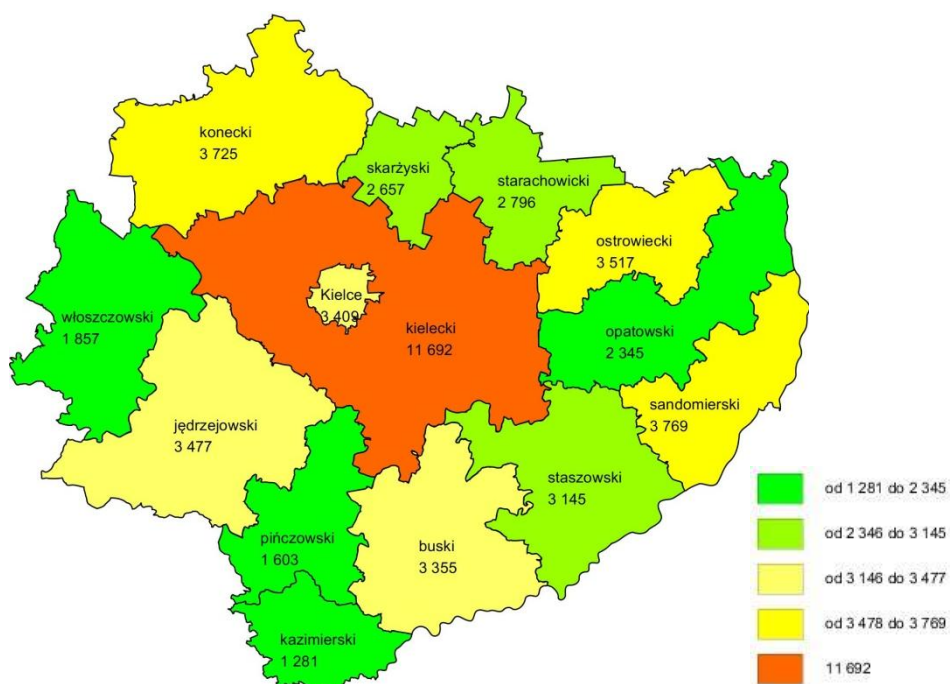
- rodzicom,
- jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,
- opiekunowi faktycznemu dziecka (osoba faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka),
- osobie uczącej się (osoba pełnoletnia ucząca się, niepozostająca na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony).

Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty **574,00 zł (od 1 października 2015 r.- 634 zł dla osoby samotnie gospodarującej, 514 zł dla osoby w rodzinie)**. W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty **664,00 zł (od 1 października 2015 r. - 764 zł)**.

Obecnie można ubiegać się o następujące dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:

- urodzenia dziecka;
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
- samotnego wychowywania dziecka;
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej;
- kształcenia i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnościami;
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania;
- rozpoczęcia roku szkolnego.

Mapa 25. Liczba rodzin pobierających zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych w 2015 roku według powiatów regionu świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Mapa 26 przedstawia przestrzenne rozmieszczenie liczby rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych w 2015 roku. Na potrzeby niniejszej analizy dane zagregowane zostały do poziomu powiatów tj. obejmują sumę danych z gmin wchodzących w skład poszczególnych powiatów. Zgromadzone dane odzwierciedlają rzeczywistą liczbę rodzin objętych pomocą w formie zasiłków oraz dodatków do zasiłków rodzinnych, bez względu na to przez ile miesięcy dana rodzina była objęta pomocą. W 2015 roku ogółem z zasiłków wraz z dodatkami w województwie świętokrzyskim skorzystało w roku oceny **48 628** rodzin (mniej o **-17,9%** w odniesieniu do 2014 r.) na ogólną kwotę **154 308 337 zł** (mniejszą o **-4,4%** w stosunku do roku poprzedzającego ocenę). W prognozie na rok po ocenie liczba rodzin oraz wolumen kwoty świadczeń prognozowany jest wzrost ww. wartości.

W 2015 roku największą liczbę rodzin, którym przyznano tego rodzaju pomoc odnotowano w powiecie kieleckim (**11 692**). Wynika to m.in. z faktu, że jest to powiat o największej liczbie mieszkańców w województwie świętokrzyskim (207 588 mieszkańców). Najmniejszej liczbie rodzin w odniesieniu do zaludnienia przyznano zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych w mieście Kielce, gdzie przy liczbie ludności 200 000 tylko **3 409** rodzin skorzystało z tej formy pomocy i wsparcia.

Kwoty przyznanych świadczeń w formie zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych wypłaconych rodzinom w poszczególnych powiatach przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 19. Kwoty przyznanych i prognozowanych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami w latach 2013-2015 wraz z prognozą na rok po ocenie.

Lp.	Powiat	Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych (zł)		
		2014 r.	2015 r.	Prognoza na rok po ocenie
1	buski	9 995 521	9 624 221	16 647 126
2	jędrzejowski	12 253 833	11 899 305	13 429 089
3	kazimierski	4 520 437	4 316 826	4 512 644
4	miasto Kielce	11 563 134	11 127 745	11 475 750
5	kielecki	35 086 185	33 325 623	34 439 422
6	konecki	12 145 970	11 736 105	11 877 014
7	opatowski	8 121 238	7 935 173	8 121 448
8	ostrowiecki	12 699 158	12 152 549	12 789 766
9	pińczowski	5 693 881	5 548 587	6 137 080
10	sandomierski	11 545 563	10 951 771	11 724 929
11	skarżyski	7 928 072	7 491 524	7 100 794
12	starachowicki	11 897 515	10 897 837	11 521 052
13	staszowski	10 920 431	10 568 694	11 358 745
14	włoszczowski	7 040 479	6 732 377	5 345 232
	Razem	161 411 417	154 308 337	166 480 091

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Jednorazowy dodatek z tytułu urodzenia dziecka oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka

Do zasiłków rodzinnych zaliczamy jednorazowy dodatek z tytułu urodzenia się dziecka oraz jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka. Dodatek z tytułu urodzenia dziecka jest dodatkiem, który przysługuje do zasiłku rodzinnego. W związku z tym, aby uzyskać dodatek należy spełnić warunki niezbędne do uzyskania zasiłku. Zapomoga z tytułu urodzenia dziecka jest świadczeniem samodzielnym. Od 1 stycznia 2013 r. jednorazowy zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekroczy kwoty 1922,00 zł netto. Powyższe zmiany wynikają z ustawy z dnia 12 października 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (poz. 1255). Dodatek ten jest świadczeniem jednorazowym.

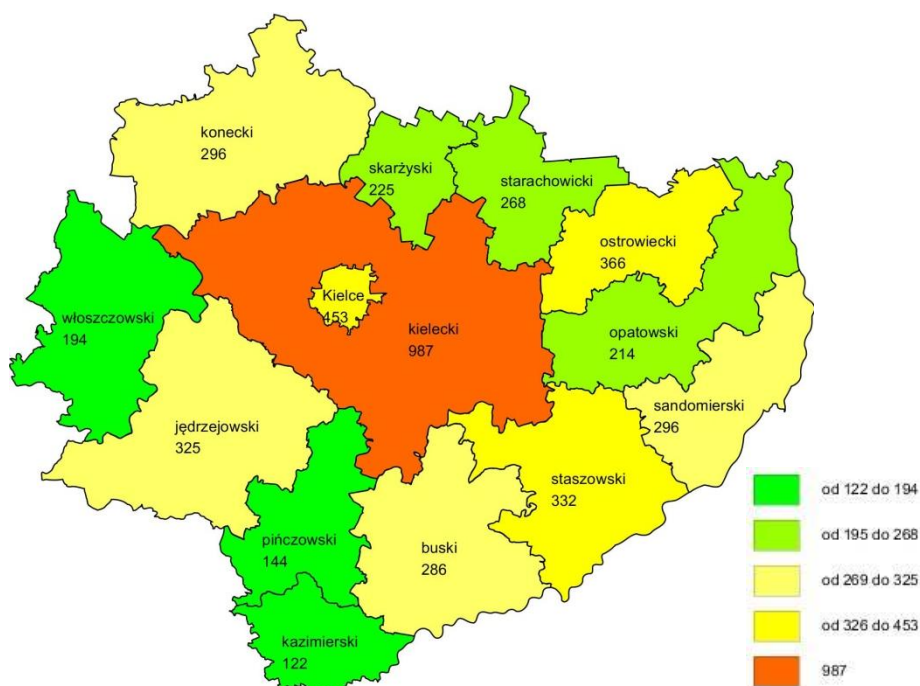
Tabela 20. Liczba świadczeń oraz kwoty świadczeń przyznanych dodatków oraz zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka w 2015 roku.

	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (zł)
Jednorazowy dodatek z tytułu urodzenia się dziecka	4 508	4 508 000
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	8 935	8 935 000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W województwie świętokrzyskim świadczenia w postaci jednorazowego dodatku z tytułu urodzenia się dziecka stanowią **33,5%** ogółu świadczeń jednorazowych. W 2015 roku odnotowano spadek liczby jednorazowych dodatków o **-8,8%** w stosunku do 2014 roku, Jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. becikowe) stanowią **66,5%** ogółu ww. świadczeń. W roku badanym w odniesieniu do roku poprzedzającego ocenie odnotowano wzrost o **2,6%** liczby świadczeń jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.

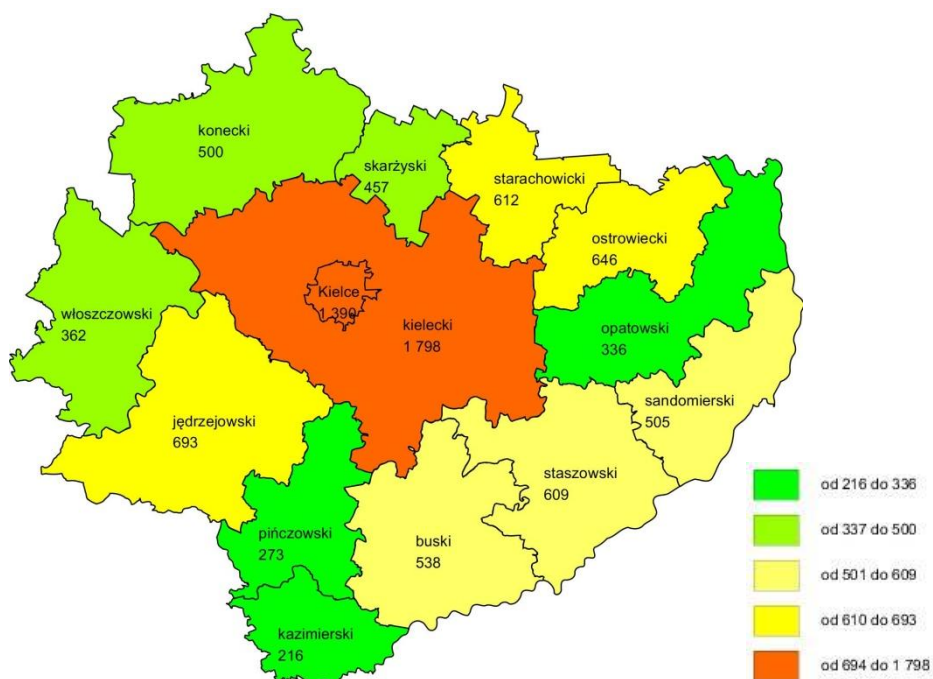
Mapa 26. Jednorazowy dodatek z tytułu urodzenia dziecka - liczba świadczeń w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Największą liczbę ww. świadczeń odnotowano w powiecie kieleckim (**987**), najmniejszą w kazimierskim (**122**), pińczowskim (**144**) oraz we włoszczowskim (**194**).

Mapa 27. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka - liczba świadczeń w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Największą liczbę jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka odnotowano w powiecie kieleckim (**1 798**) i mieście Kielce (**1 399**). Najmniejszą w powiecie: kazimierskim (**216**), pińczowskim (**273**) oraz opatowskim (**336**).

Świadczenia opiekuńcze

Świadczeniami opiekuńczymi wymienionymi w ustawie o świadczeniach rodzinnych są:

- świadczenie pielęgnacyjne, przyznawane z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym,
- dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego,
- zasiłek pielęgnacyjny, przyznawany w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osobie w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Tabela 21. Liczby świadczeń oraz wysokość środków finansowych przyznanych na świadczenia opiekuńcze w 2015 roku.

Świadczenia opiekuńcze	Liczba świadczeń		Kwota świadczeń (zł)	
	2015 r.	Prognoza rok po ocenie	2015 r.	Prognoza rok po ocenie
Świadczenia pielęgnacyjne	51 712	52 109	61 359 012	69 562 054
Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	33	27	6 600	5 400
Zasiłek pielęgnacyjny	550 806	553 563	84 561 586	84 827 346

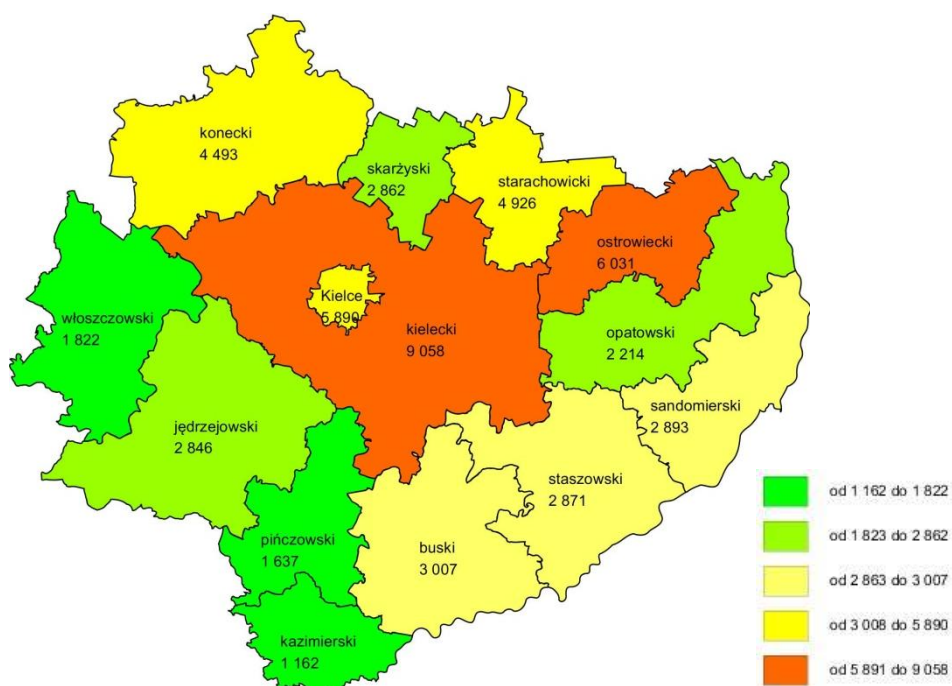
Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, przysługuje:

- 1) matce albo ojcu;
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka;
- 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności – jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Mapa 28. Świadczenia pielęgnacyjne - liczba świadczeń w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W 2015 roku największą liczbę ww. świadczeń pielęgnacyjnych odnotowano w powiecie kieleckim (**9 058**) i powiecie ostrowieckim (**6 031**). Najmniejszą w powiatach: kazimierskim (**1 162**), pińczowskim (**1 637**) oraz opatowskim (**1 822**).

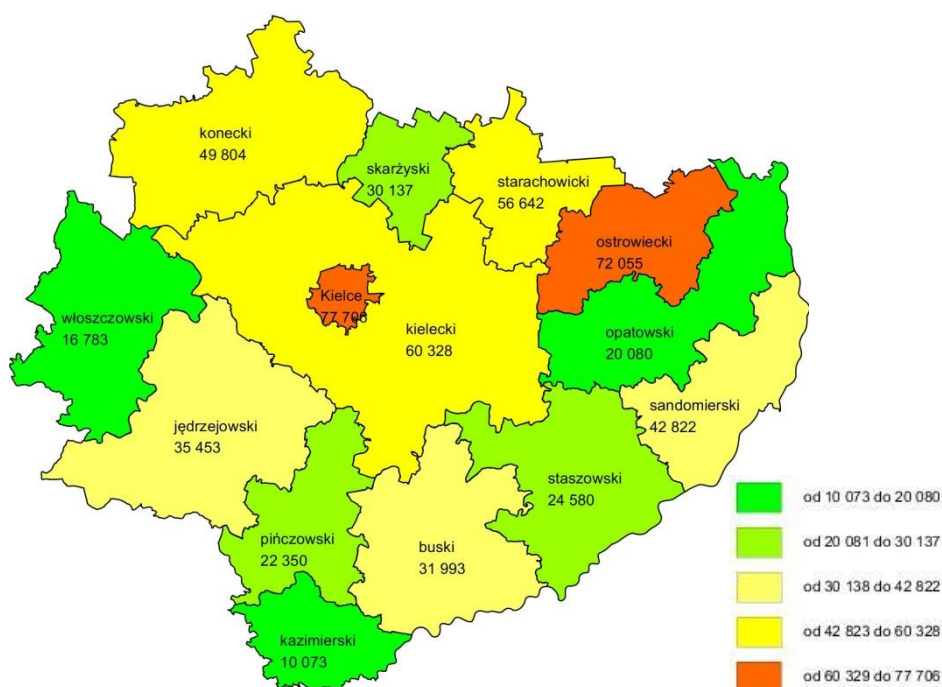
Zasilek pielęgnacyjny

Zasilek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasilek pielęgnacyjny przysługuje:

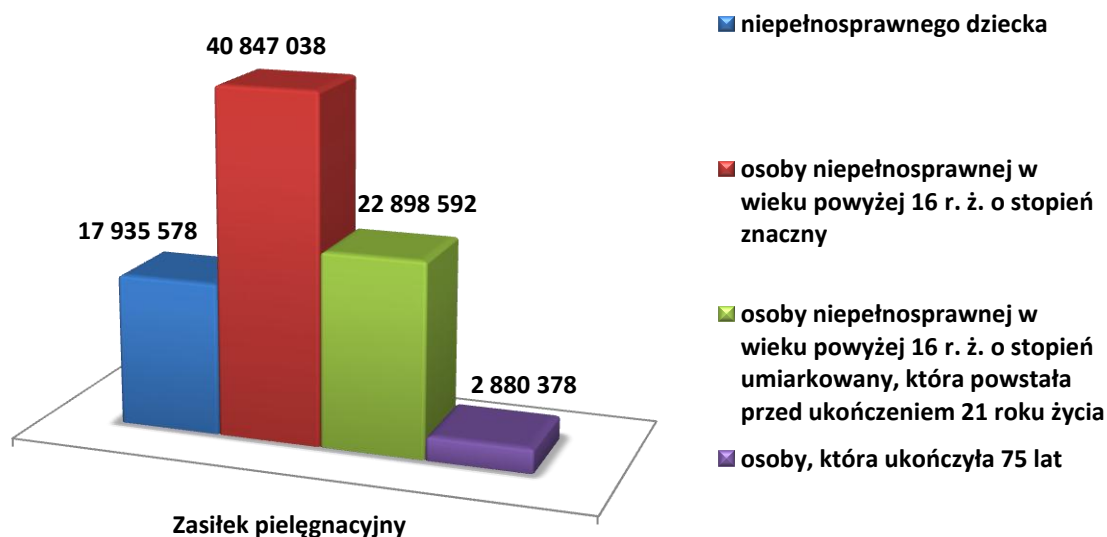
- dziecku z niepełnosprawnościami;
- osobie z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia;
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Mapa 29. Zasiłek pielęgnacyjny - liczba świadczeń wg powiatów w 2015 roku regionu świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W 2015 roku największą liczbę zasiłków pielęgnacyjnych odnotowano w mieście Kielce (77 706) i powiecie ostrowieckim (72 055). Najmniejszą w powiecie: kazimierskim (10 073), włoszczowskim (16 783) i opatowskim (20 080).

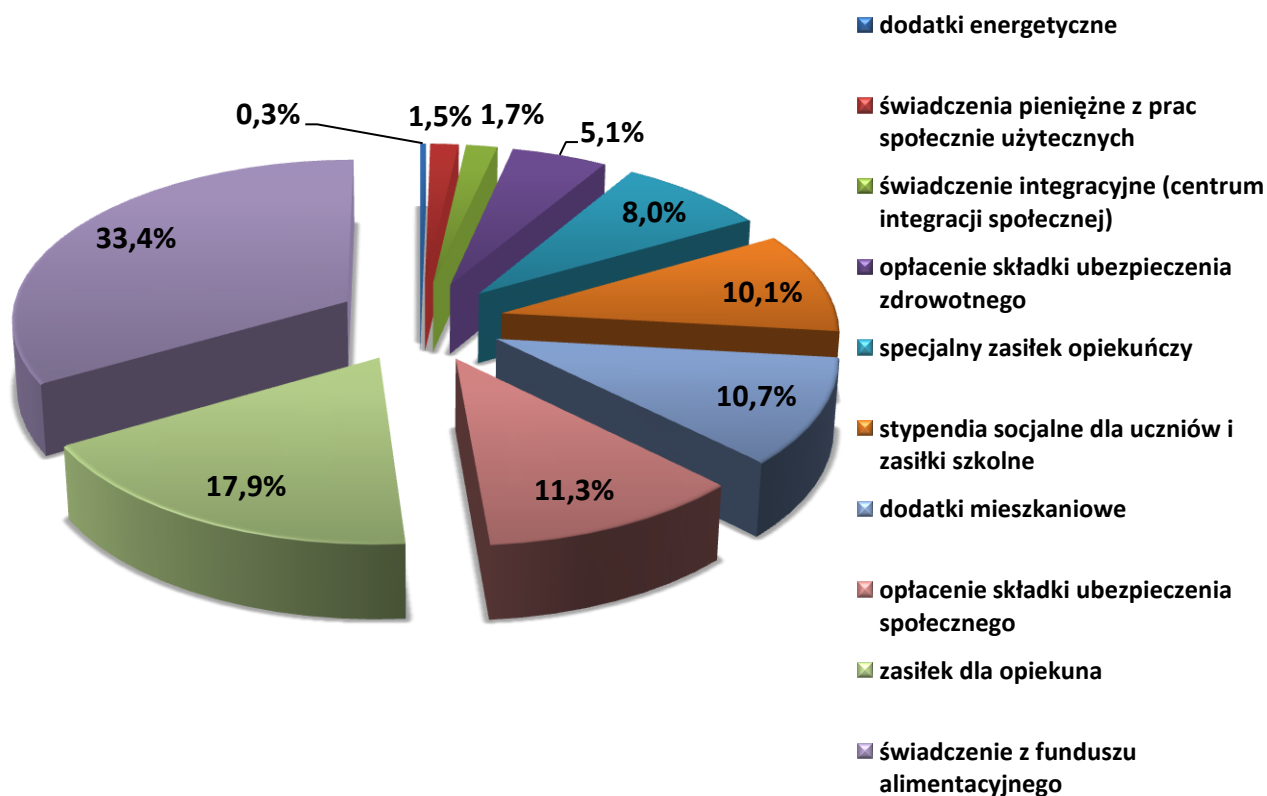
Wykres 30. Wysokość środków finansowych wydatkowanych w 2015 roku na zasiłki pielęgnacyjne.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Według danych oceny zasobów pomocy społecznej w 2015 roku ośrodki pomocy społecznej udzieliły w sumie **1 082 830** zasiłków pielęgnacyjnych wśród, których najwięcej **51%** zostało przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 16 roku życia, **25%** stanowiły zasiłki dla ww. osób w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed ukończeniem 21 roku życia. Następnie **14%** ogółu stanowią osoby, które ukończyły 75 lat.

Katalog świadczeń wspierających rodzinę uzupełnia:

- specjalny zasiłek opiekuńczy;
- zasiłek dla opiekuna;
- świadczenie z funduszu alimentacyjnego;
- dodatki mieszkaniowe;
- dodatki energetyczne;
- opłacenie składki ubezpieczenia zdrowotnego;
- opłacenie składki ubezpieczenia społecznego;
- świadczenie integracyjne (centrum integracji społecznej);
- świadczenia pieniężne z prac społecznie użytecznych;
- stypendia socjalne dla uczniów i zasiłki szkolne.

Wykres 31. Procentowy podział wydanych środków na świadczenia pieniężne w 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Na powyższym wykresie 31 przedstawiony został procentowy udział środków na świadczenia pieniężne w 2015 roku. Kwota świadczeń pieniężnych jaką przekazano rodzinom potrzebującym pomocy w 2015 roku wynosi w sumie **148 629 760 zł**, gdzie najwięcej wydatkowano na świadczenia z funduszu alimentacyjnego (**49 585 969 zł**) oraz na zasiłek dla opiekuna (**26 613 381 zł**). Najmniej środków finansowych przeznaczono na dodatki energetyczne (**451 298 zł**).

V ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

W tej części opracowania opisane zostały zasoby instytucjonalne pomocy społecznej o zasięgu gminnym oraz powiatowym, zlokalizowane na terenie województwa świętokrzyskiego.

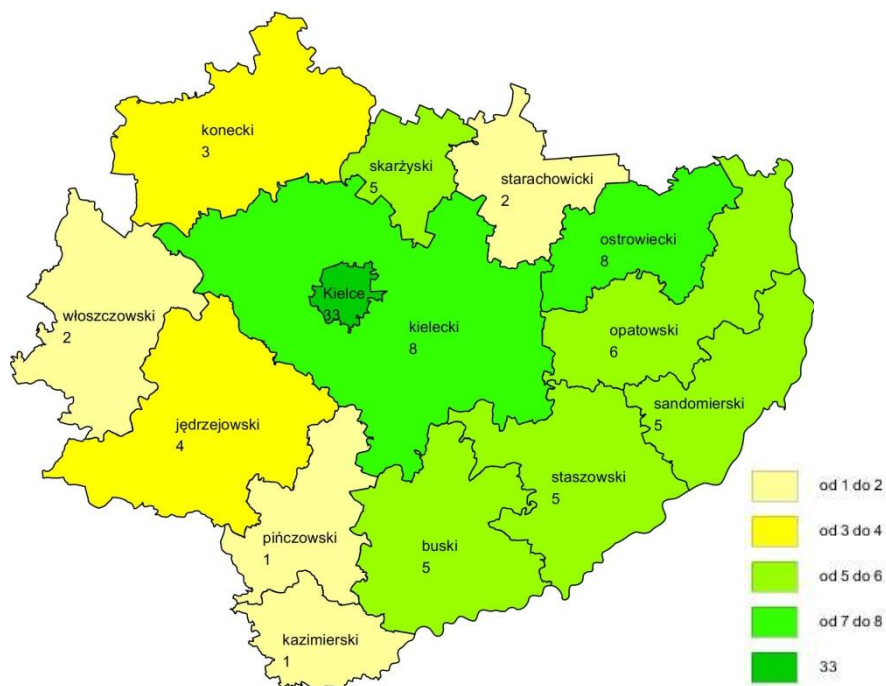
Zasoby instytucjonalne pomocy społecznej obejmują:

- domy pomocy społecznej;
- ośrodki wsparcia;
- środowiskowe domy samopomocy;
- dzienne domy pomocy;
- noclegownie, schroniska i domy dla osób bezdomnych;
- kluby samopomocy;
- mieszkania chronione;
- ośrodki interwencji kryzysowej;
- jednostki specjalistycznego poradnictwa;
- placówki wsparcia dziennego;
- placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- centra integracji społecznej;
- kluby integracji społecznej;
- warsztaty terapii zajęciowej;
- zakłady aktywności zawodowej.

Ośrodki wsparcia – ogółem

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek, świadczone w placówkach. Ośrodek wsparcia jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu.

Mapa 30. Ośrodki wsparcia w regionie świętokrzyskim wg powiatów w 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W 2015 roku na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonowały **88** różnego rodzaju ośrodki wsparcia. **64** z nich (**72,7%**) prowadzonych było przez jednostki samorządu terytorialnego, natomiast **24** ośrodków wsparcia prowadzonych było przez inny podmiot.

Liczba miejsc ww. placówkach w roku oceny wyniosła **4 126** i w odniesieniu do roku 2014 zwiększyła się o **1,8%** (z **4 052** w roku 2014 o **74** ośrodki w roku oceny). Liczba osób korzystających z ośrodków wsparcia w 2015 roku ukształtowała się na poziomie **6 982** o **3,9%** więcej niż w 2014 roku. Kwota rocznego kosztu prowadzenia i utrzymania placówek zmniejszyła się o **45%** z **39 988 368 zł** w roku 2014 do **21 838 397 zł** w roku 2015.

Najwięcej ośrodków wsparcia funkcjonuje na terenie miasta Kielce (**33**), najmniej w powiecie koneckim, starachowickim i włoszczowskim (po **2** ośrodki). Natomiast w powiecie kazimierskim i pińczowskim nie odnotowano ośrodków wsparcia.

Środowiskowe domy samopomocy

Środowiskowy dom samopomocy jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej działającą na zasadach zadania zleconego samorządom lub organizacjom pozarządowym. Świadczone przez środowiskowe domy samopomocy usługi, to przede wszystkim: praca socjalna, psychoterapia, rehabilitacja lecznicza, społeczna i zawodowa, usprawnianie, organizacja czasu wolnego.

Do zadań środowiskowych domów należy przygotowanie osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób niepełnosprawnych intelektualnie do funkcjonowania

w społeczeństwie. Środowiskowe domy samopomocy zapewniają formy pomocy pół – stacjonarnej takie jak:

- trening umiejętności życia codziennego,
- trening umiejętności społecznych i interpersonalnych,
- terapia zajęciowa.

Tabela 22. Środowiskowe domy samopomocy w regionie świętokrzyskim w 2015 roku.

Lp.	Placówka	Organ prowadzący	Adres
powiat buski			
1.	ŚDS w Busku-Zdroju	gmina	ul. Rehabilitacyjna 5 28-100 Busko-Zdrój
2.	ŚDS w Świniarach	Caritas Diecezji Kieleckiej	Świniary 25 28-131 Solec Zdrój
powiat jędrzejowski			
3.	ŚDS w Jędrzejowie	gmina	ul. 11-go Listopada 113b 28-300 Jędrzejów
4.	ŚDS w Sędziszowie	Caritas Diecezji Kieleckiej	ul. Kwiatowa 14 28-340 Sędziszów
powiat kazimierski			
5.	ŚDS w Kazimierzy W.	powiat	ul. Partyzantów 29 28-500 Kazimierza Wielka
miasto Kielce			
6.	ŚDS w Kielcach	stowarzyszenie	ul. Mieszka I 79 25-624 Kielce
7.	ŚDS w Kielcach	gmina	ul. Okrzei 8 25-525 Kielce
8.	ŚDS w Kielcach	gmina	ul. Miodowa 7 25-544 Kielce
9.	ŚDS w Kielcach	gmina	ul. Kołłątaja 4 25-715 Kielce
10.	ŚDS w Kielcach	gmina	ul. Krzemionkowa 1 25-705 Kielce
11.	ŚDS w Kielcach	gmina	ul. Orzeszkowej 53 25-435 Kielce
12.	ŚDS w Kielcach	Caritas Diecezji Kieleckiej	ul. Urzędnicza 16a 25-729 Kielce
powiat kielecki			
13.	ŚDS w Chmielniku	gmina	ul. Dygasińskiego 12 28-020 Chmielnik
14.	ŚDS w Woli Jachowej	gmina	Wola Jachowa 136 26-008 Górno
15.	ŚDS w Józefinie	Fundacja	Józefina 58 26-070 Łopuszno
16.	ŚDS w Mniowie	Caritas Diecezji Kieleckiej	ul. Gajowa 3 26-080 Mniów
17.	ŚDS w Brudzowie	gmina	Brudzów ul. Starowiejska 60, 26-026 Morawica
18.	ŚDS w Piekoszowie	gmina	ul. Częstochowska 85 26-065 Piekoszów
powiat konecki			
19.	ŚDS w Stąporkowie	Powiat	ul. Staszica 6 26-220 Stąporków

powiat opatowski			
20.	ŚDS w Opatowie	gmina	ul. Sienkiewicza 5 27-500 Opatów
21.	ŚDS w Ożarowie	gmina	ul. Mazurkiewicza 25 27-530 Ożarów
22.	ŚDS w Tarłowie	gmina	ul. Rynek 2 27-515 Tarłów
powiat ostrowiecki			
23.	ŚDS "Przystań" w Ostrowcu Św.	gmina	os. Pułanki 10 27-400 Ostrowiec Św.
24.	ŚDS w Ostrowcu Św.	gmina	ul. Hłzecka 31 27-400 Ostrowiec Św.
25.	ŚDS w Ostrowcu Św.	powiat	ul. Focha 5 27-400 Ostrowiec Św.
powiat pińczowski			
26.	ŚDS w Pińczowie	powiat	ul. Polna 48 28-400 Pińczów
powiat sandomierski			
27.	ŚDS w Krzcinie	fundacja	Krzcin 7 27-660 Koprzywnica
28.	ŚDS w Kleczanowie	stowarzyszenie	Kleczanów 91A 27-641 Obrząów
29.	ŚDS w Sandomierzu	gmina	ul. Katedralna 5 27-600 Sandomierz
30.	ŚDS w Zawichoście	gmina	ul. Szkolna 8 27-630 Zawichost
powiat skarżyski			
31.	ŚDS w Skarżysku Kam.	gmina	ul. Zielna 12 26-110 Skarżysko-Kam.
32.	ŚDS w Skarżysku Kam.	powiat	ul. 1000 - lecia 22 26-110 Skarżysko-Kam.
powiat starachowicki			
33.	ŚDS w Starachowicach	gmina	ul. Reja 10 27-200 Starachowice
powiat staszowski			
34.	ŚDS w Staszowie	gmina	ul. Wschodnia 13 28-200 Staszów
35.	ŚDS w Połańcu	gmina	ul. Kościuszki 37 28-230 Połaniec
powiat włoszczowski			
36.	ŚDS we Włoszczowie	gmina	os. Broniewskiego 7a 29-100 Włoszczowa

Źródło: Opracowanie własne ROPS.

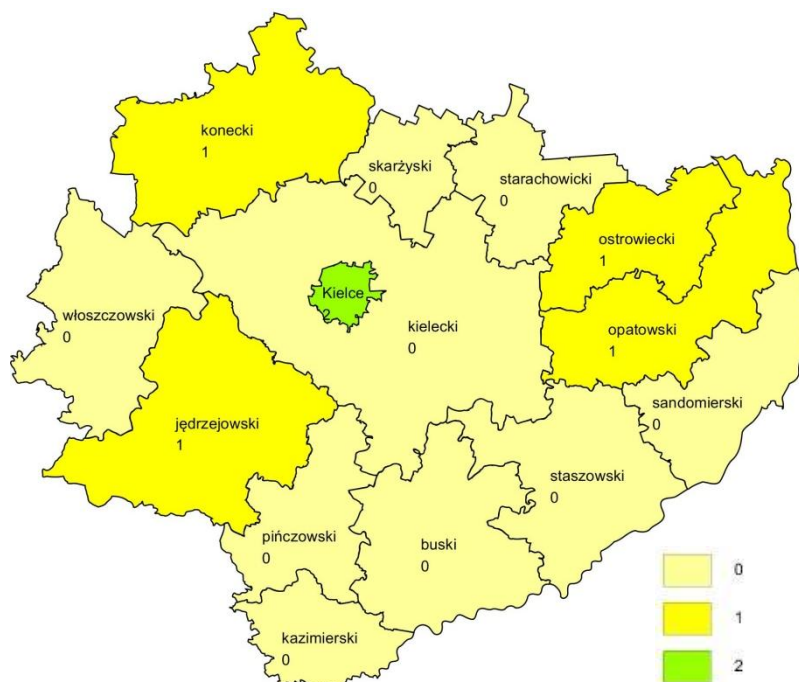
W województwie świętokrzyskim w roku 2015 funkcjonowało **36** środowiskowych domów samopomocy. Liczba miejsc ww. placówkach w roku 2015 ukształtowała się na poziomie **952** (wzrost o **13** miejsc w odniesieniu do 2014 roku **939**), natomiast liczba osób korzystających wyniosła **1 065** (wzrost o **28** osób w odniesieniu do 2014 roku **1 037**). Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku, **90** osób oczekiwało na przyjęcie do ŚDS o **72%** więcej niż w 2014 roku. Kadra tego typu placówek w województwie świętokrzyskim w roku oceny liczyła **326** osób (wzrost o **10** osób w odniesieniu do 2014 roku **316**). Roczny koszt

prowadzenia i utrzymania środowiskowych domów samopomocy według danych za 2015 rok wyniósł ogółem **12 478 166 zł**, mniejszy o -3% w odniesieniu do 2014 roku.

Dzienne domy pomocy

Dzienne domy pomocy społecznej są ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób samotnych lub osób w rodzinach, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy, a są jej pozbawione lub rodzina takiej pomocy nie może zapewnić.

Mapa 31. Dzienne domy pomocy w regionie świętokrzyskim w 2015 roku.

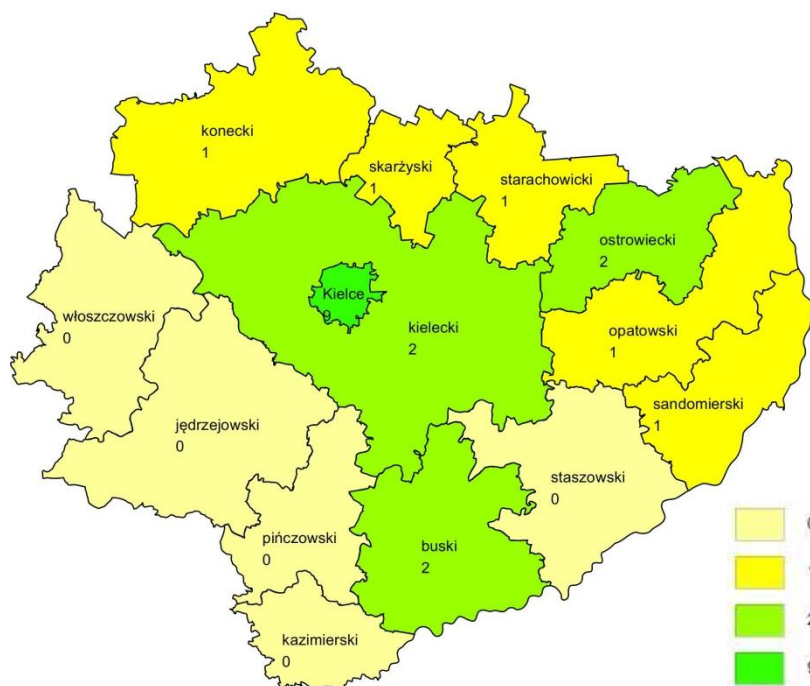
Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W województwie świętokrzyskim w 2015 roku funkcjonowało **6** dziennej domów pomocy, **5** z nich prowadzone jest przez jednostki samorządu terytorialnego, a **1** placówka prowadzona jest przez inny podmiot. Liczba miejsc ogółem w tego typu placówkach w 2015 roku wyniosła **170** (więcej o **10** miejsc w stosunku do 2014 roku), a liczba osób korzystających z pomocy uplasowała się na poziomie **193** (wzrost o **34** osoby w odniesieniu do roku poprzedzającego ocenę). Liczba osób oczekujących na miejsce w dziennej domach pomocy funkcjonujących na terenie województwa świętokrzyskiego w 2015 roku wyniosła **50** (wzrost o **7** osób). Kadra placówek liczyła **26** osób (wzrost o **1**). Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek wyniósł **894 258 zł**, odnotowano wzrost kosztu prowadzenia o **48,5%** w odniesieniu do 2014 roku (**602 139 zł**).

Noclegownie, schroniska i domy dla osób bezdomnych

Noclegownie, domy oraz schroniska dla bezdomnych przeznaczone są dla osób, które nie są nigdzie zameldowane, często nie posiadają dowodów tożsamości i stałych źródeł dochodu. Często podopieczni schronisk obciążeni są nałogami (alkoholizm, narkomania) oraz weszli w konflikt z prawem.

Mapa 32. Noclegownie, schroniska i domy dla osób bezdomnych w regionie świętokrzyskim w 2015 roku.

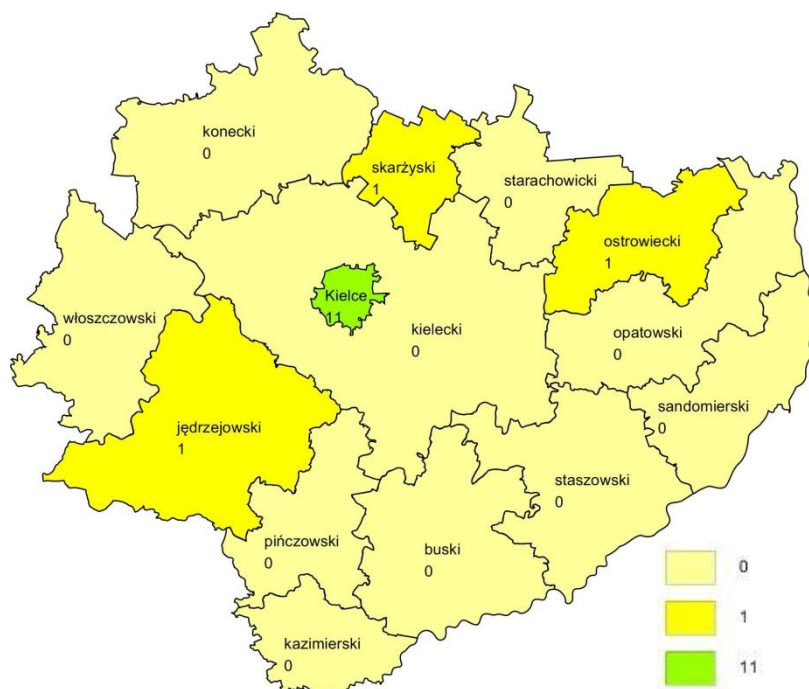
Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W 2015 roku na terenie województwa świętokrzyskiego pomoc osobom bezdomnym oferowało **21** placówek, z czego **6** z nich prowadzonych było przez jednostki samorządu terytorialnego, a **15** przez inne podmioty. Liczba oferowanych miejsc przez noclegownie, schroniska i domy dla osób bezdomnych wyniosła **601** (więcej o **10** miejsc w stosunku do 2014 roku). Liczba korzystających wzrosła o **10,8%** w roku oceny i wyniosła **1 518** osoby. Sytuacja ta może sugerować, iż infrastruktura w zakresie wsparcia osób bezdomnych jest niewystarczająca w stosunku do rzeczywistych potrzeb. Liczba osób skierowanych do tego typu placówek w wyniku eksmisji w 2015 roku wyniosła **17** osób. Pomoc oferowało i świadczyło **97** pracowników o **23,7%** więcej niż w roku poprzedzającym ocenę, a roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek wzrósł o **2,2%** i wyniósł **3 191 841 zł**.

Kluby samopomocy

Głównym celem działania klubów samopomocy jest: przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wsparcie wszelkich osób z różnorodnymi problemami, minimalizowanie skutków bezrobocia, promowanie aktywności i przedsiębiorczości społecznej, pomoc w wychodzeniu z izolacji i osamotnienia, wzmocnienie poczucia wiary w siebie i akceptacji swojej osoby.

Mapa 33. Kluby samopomocy w regionie świętokrzyskim w 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

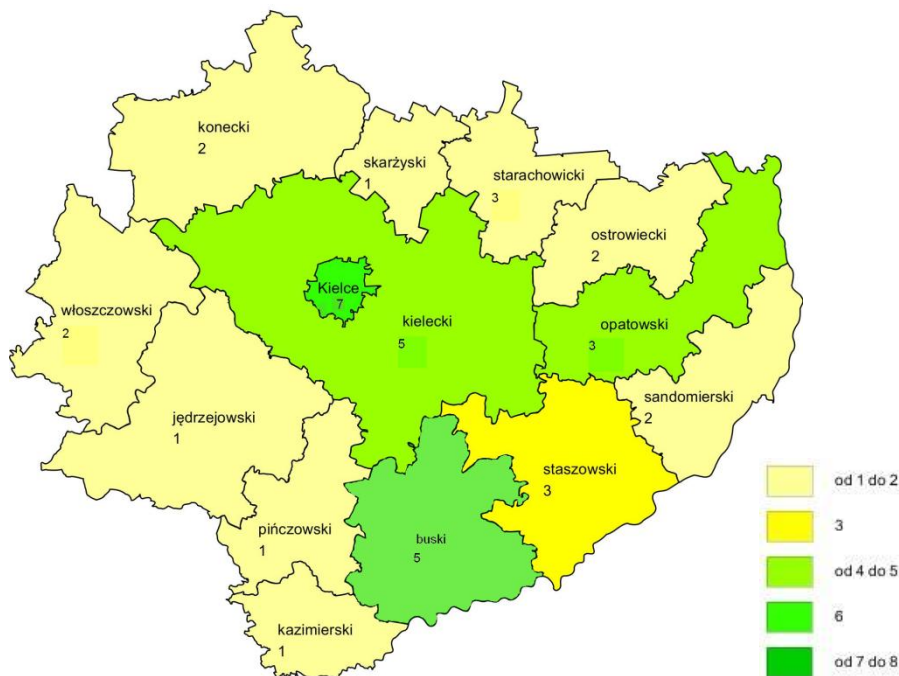
Liczba klubów samopomocy funkcjonujących na terenie województwa świętokrzyskiego w 2015 roku wynosiła **14** placówek (wzrost o 2 placówki w odniesieniu do 2014 roku), a ich organem prowadzącym były jednostki samorządu terytorialnego. Liczba miejsc w tego typu placówkach wyniosła **489** (więcej o 62 miejsc niż w 2014 roku), z oferowanej pomocy skorzystało **542** osób o **19,7%** więcej niż w roku 2014. Kadra klubów samopomocy według stanu na 31 grudnia 2014 roku wynosiła **62** osób. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek w 2015 roku wyniósł **4 068 592 zł**, odnotowano wzrost kosztu prowadzenia o **12,3%** w odniesieniu do 2014 roku (**3 620 267 zł**).

Domy pomocy społecznej

Domy pomocy społecznej są tradycyjną formą instytucjonalnej pomocy społecznej w postaci opieki całodobowej nad osobami niezdolnymi do samodzielnej egzystencji, których mimo zastosowania wszystkich form pomocy, nie można przystosować w pełni do

samodzielnego życia w miejscu ich zamieszkania z uwagi na wiek, schorzenia, sytuację życiową oraz warunki rodzinne, mieszkaniowe oraz materialne. Domy pomocy społecznej pełnią również formę ośrodków aktywizacji i rozwoju swoich mieszkańców.

Mapa 34. Domy pomocy społecznej w regionie świętokrzyskim w 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonują domy pomocy społecznej, w liczbie **38** placówek. W **25** przypadkach domy pomocy społecznej prowadzone są przez jednostki samorządu terytorialnego, a w **15** przez inny podmiot. Liczba oferowanych miejsc w tego typu ośrodkach wsparcia wyniosła **3 479**, natomiast liczba osób korzystających wyniosła **3 452**, a umieszczonych w ww. domach zostało **1 051** osób w roku oceny. Liczba osób oczekujących na miejsce w DPS według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniosła **223** osoby (wydano **2** decyzje odmowne). Kadra domów pomocy społecznej liczyła **2 229** osób i była większa o **5,3%** w stosunku do 2014 roku, a roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek wyniósł **226 387 575 zł**.

Tabela 23. Domy pomocy społecznej w regionie świętokrzyskim w 2015 roku.

Lp.	Placówka		Adres
powiat buski			
1.	DPS w Ratajach	dla osób w podeszłym wieku	Rataje 39 b 28-133 Pacanów
2.	DPS w Słupi Pacanowskiej	dla osób przewlekłe psychicznie chorych	Słupia Pacanowska 91 28-133 Pacanów
3.	DPS w Świniarach	dla osób przewlekłe psychicznie chorych	Świniary 25 28-131 Solec - Zdrój
4.	DPS w Gnojnie	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	Gnojno 118 28-114 Gnojno
5.	DPS w Zborowie	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	Zborów 112 28-131 Solec Zdrój
powiat jędrzejowski			
6.	DPS w Mnichowie	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	Mnichów 135 28-300 Jędrzejów
powiat kazimierski			
7.	DPS w Bejskach	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	Bejsce 230 28-512 Bejsce
miasto Kielce			
8.	DPS w Kielcach	dla osób przewlekłe psychicznie chorych	ul. Żeromskiego 4/6 25-369 Kielce
9.	DPS im. prof. Antoniego Kępińskiego w Kielcach	dla osób przewlekłe psychicznie chorych	ul. Jagiellońska 76 Kielce 25-734
10.	DPS w Kielcach	dla osób przewlekłe somatycznie chorych	ul. Tarnowska 10 25-394 Kielce
11.	DPS im. JP II w Kielcach	dla osób przewlekłe somatycznie chorych	ul. Jagiellońska 76 25-734 Kielce
12.	DPS im. Jana i Marysieńki Sobieskich w Kielcach	dla osób przewlekłe somatycznie chorych	ul. Króla Jana III Sobieskiego 30 25-124 Kielce
13.	Dom Seniora Aktywni Zawsze w Kielcach	dla osób w podeszłym wieku	ul. Peryferyjna 15 25-562 Kielce
14.	DPS Polskiego Związku Niewidomych w Kielcach	dla osób niepełnosprawnych fizycznie	ul. Złota 7 25-015 Kielce
powiat kielecki			
15.	DPS w Piekoszowie	dla osób przewlekłe somatycznie chorych	ul. Czarnowska 2a 26-065 Piekoszów
16.	DPS – Dom Seniora im. Sue Ryder w Pierzchnicy	dla osób w podeszłym wieku	ul. Szkolna 36 26-015 Pierzchnica
17.	DPS w Osinach	dla osób w podeszłym wieku	Osiny 54B 26-015 Pierzchnica
18.	DPS w Łagiewnikach	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	Łagiewniki 73 26-020 Chmielnik
19.	DPS w Zgórsku	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	Zgórsko ul. Szewska 28 26-052 Nowiny

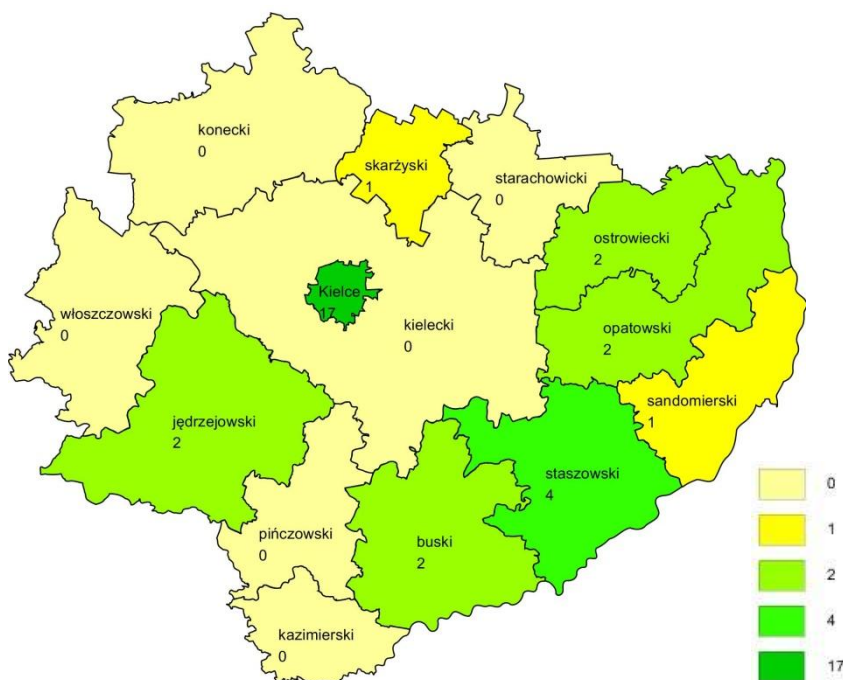
powiat konecki			
20.	DPS w Końskich	dla osób przewlekłe psychicznie chorych	ul. Warszawska 25 26-200 Końskie
21.	DPS w Słupi (koneckiej)	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	Ruda Pilczycka 57 26-234 Słupia
powiat opatowski			
22.	DPS w Czachowie	dla osób przewlekłe psychicznie chorych	Czachów 54 27-530 Ożarów
23.	DPS w Zochcinku	dla osób przewlekłe psychicznie chorych	Zochcinek 42 27-500 Opatów
24.	DPS w Sobowie	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	Sobów 117 27-530 Ożarów
powiat ostrowiecki			
25.	DPS w Ostrowcu Świętokrzyskim	dla osób przewlekłe somatycznie chorych	ul. Grabowiecka 7 27-400 Ostrowiec Św.
26.	DPS w Ostrowcu Św.	dla osób przewlekłe psychicznie chorych	Osiedle Słoneczne 49 27-400 Ostrowiec Św.
powiat pińczowski			
27.	DPS w Pińczowie	dla osób przewlekłe psychicznie chorych	ul. Wesoła 5 28-400 Pińczów
powiat sandomierski			
28.	DPS „Sadyba” w Skwirzowie	dla osób w podeszłym wieku	Skwirzowa 38 27-670 Łonów
29.	DPS w Sandomierzu	dla osób w podeszłym wieku	ul. Czyżewskiego 1 27-600 Sandomierz
powiat skarżyski			
30.	DPS w Skarżysku - Kamiennej.	dla osób przewlekłe psychicznie chorych	ul. Sporna 6 26-110 Skarżysko-Kamiennej
powiat starachowicki			
31.	DPS w Starachowicach	dla osób przewlekłe somatycznie chorych	ul. Bema 26 27-200 Starachowice
32.	DPS w Kałkowie - Godowie	dla osób w podeszłym wieku	Kałków-Godów 88 27-225 Pawłów
33.	DPS w Brodach Iłżeckich	dla osób w podeszłym wieku	ul. Wójtowska 62 27-230 Brody Iłżeckie
powiat staszowski			
34.	DPS w Kurozwękach	dla osób przewlekłe somatycznie chorych	ul. Kościelna 4 28-200 Staszów
35.	DPS w Pęczawicach Górnych	dla osób w podeszłym wieku	Pęczawice Górne 23 28-210 Bogoria
36.	DPS w Rudkach	dla osób przewlekłe psychicznie chorych	Rudki 69 28-225 Szydłów
powiat włoszczowski			
37.	DPS w Woli Czaryjskiej	dla osób w podeszłym wieku	Wola Czaryska 92 29-145 Secemin
38.	DPS we Włoszczowie	dla osób przewlekłe psychicznie chorych	ul. Koniecpolska 20 29-100 Włoszczowa

Źródło: Opracowanie własne ROPS.

Mieszkania chronione-ogółem

Mieszkanie chronione jest świadczeniem niepieniężnym z pomocy społecznej. Pobyt w takim mieszkaniu może być przyznany osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność albo chorobę, potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonej przez jednostkę całodobowej opieki. Zgodnie z przepisami ustawy z 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej*, pobyt w mieszkaniu chronionym może być przyznany w szczególności: osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo – wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Polsce status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

Mapa 35. Mieszkania chronione w 2015 roku wg powiatów w regionie świętokrzyskim.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Jak wynika z danych przekazanych przez samorządy gminne i powiatowe, w 2015 roku w województwie świętokrzyskim funkcjonowało **31** mieszkań chronionych (wzrost o **19%** w stosunku do 2014 roku), gdzie **22** z nich prowadzonych było przez jednostki samorządu terytorialnego, natomiast **9** przez organizacje pozarządowe. Placówki łącznie oferowały **159** miejsc, skorzystało z nich **138** osób. Ilość pracowników zatrudnionych w placówkach wyniosła **24** osób. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania mieszkań chronionych w 2015 roku wyniósł **93 288 zł**.

Ośrodki interwencji kryzysowej

Ośrodek interwencji kryzysowej (OIK) realizuje zadania w zakresie poradnictwa specjalistycznego oraz interwencji kryzysowej. Podstawowym celem ośrodka jest prowadzenie interdyscyplinarnych działań w zakresie interwencji kryzysowej, podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie z problemem przemocy, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. W celu właściwego udzielenia pomocy OIK powinien w pierwszej kolejności przeprowadzić diagnozę sytuacji kryzysowej (ocena stanu psychicznego osoby doznającej przemocy, identyfikacja źródła kryzysu) i w zależności od rozpoznania podjąć dalsze działania na rzecz osób w kryzysie, by zapewnić im kompleksową pomoc. W ramach interwencji kryzysowej OIK musi prowadzić: indywidualne i rodzinne poradnictwo psychologiczne, indywidualną bądź rodzinną psychoterapię w sytuacjach skrajnie urazowych, specjalistyczne poradnictwo prawne, pracę socjalną, animowane grupy samopomocowe i grupy wsparcia. W sytuacjach uzasadnionych ośrodek powinien udzielić pomocy w natychmiastowym zorganizowaniu schronienia dla osoby doznającej przemocy, bądź udzielenia, w przypadku placówek z miejscami całodobowymi, schronienia do 3 miesięcy. Ośrodek interwencji kryzysowej podejmuje także działania pomocowe w środowisku osób zagrożonych przemocą (poza placówką).

Tabela 24. Infrastruktura OIK w zakresie wsparcia osób doświadczających przemocy w regionie świętokrzyskim w 2015 roku.

Nazwa	Liczba	Liczba miejsc	Liczba miejsc całodobowych	Liczba osób korzystających			Podmiot odpowiedzialny
				Kobiet	Mężczyzn	Dzieci	
ośrodek interwencji kryzysowej	7	447	35	417	30	44	powiat
	5	54	10	120	18	20	gmina
Razem	12	501	45	537	48	64	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Do zadań własnych samorządów powiat należy zapewnienie miejsc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w ośrodkach interwencji kryzysowej. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ani inny akt prawny nie podaje definicji OIK. Ze sprawozdań „Przemoc” wynika, iż w regionie funkcjonuje 12 OIK z tego 7 na poziomie powiatów (w tym w powiecie kieleckim OIK prowadzony jest przez organizację pozarządową), oraz 5 na poziomie samorządów gminnych. Spośród OIK funkcjonujących na

poziomie powiatów 4 posiada miejsca całodobowe, na poziomie gmin 1 OIK posiada miejsca całodobowe. Tym samym w regionie funkcjonuje 5 OIK które można uznać za podmioty wypełniające swoje zadania w sposób kompleksowy. W mieście Kielce zadania w zakresie interwencji kryzysowej realizuje specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy, który posiada miejsca całodobowe.

Tabela 25. Rozmieszczenie infrastruktury OIK w obszarze przeciwdziałania przemocy w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

Lp.	Powiat	Liczba ośrodków interwencji kryzysowej	
		PCPR	OPS
1	buski		
2	jędrzejowski	1*	
3	kazimierski	1*	
4	kielecki	1 (Caritas)*	
5	konecki	1	1
6	opatowski		
7	ostrowiecki		1*
8	pińczowski	1*	
9	sandomierski		1
10	skarżyski	1	2
11	starachowicki	1	
12	staszowski		
13	włoszczowski		
14	miasto Kielce	1	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Na terenie powiatu jędrzejowskiego znajduje się 1 ośrodek interwencji kryzysowej prowadzony przez powiatowe centrum pomocy rodzinie, które posiada miejsca całodobowe.

Powiat kazimierski posiada 1 ośrodek interwencji kryzysowej prowadzony przez powiatowe centrum pomocy rodzinie, które posiada miejsca całodobowe.

W największym powiecie kieleckim znajduje się 1 ośrodek interwencji kryzysowej z miejscami noclegowymi prowadzony przez Caritas Diecezji Kieleckiej.

W powiecie koneckim znajdują się 2 ośrodki interwencji kryzysowej 1 prowadzony przez powiatowe centrum pomocy rodzinie w Końskich i 1 prowadzony przez M-GOPS w Końskich.

Powiat ostrowiecki na swoim terenie posiada 1 ośrodek interwencji kryzysowej posiadający miejsca całodobowe prowadzony przez MOPS w Ostrowcu Świętokrzyskim.

W powiecie pińczowskim funkcjonuje 1 ośrodek interwencji kryzysowej z miejscami całodobowymi prowadzony przez PCPR w Pińczowie.

Powiat sandomierski również posiada 1 ośrodek interwencji kryzysowej prowadzony przez MOPS w Sandomierzu.

Na terenie powiatu skarżyskiego funkcjonują 3 ośrodki interwencji kryzysowej prowadzone przez: PCPR w Skarżysku-Kamiennej (1) oraz MOPS w Skarżysku Kamiennej (1) i M-GOPS w Suchedniowie (1).

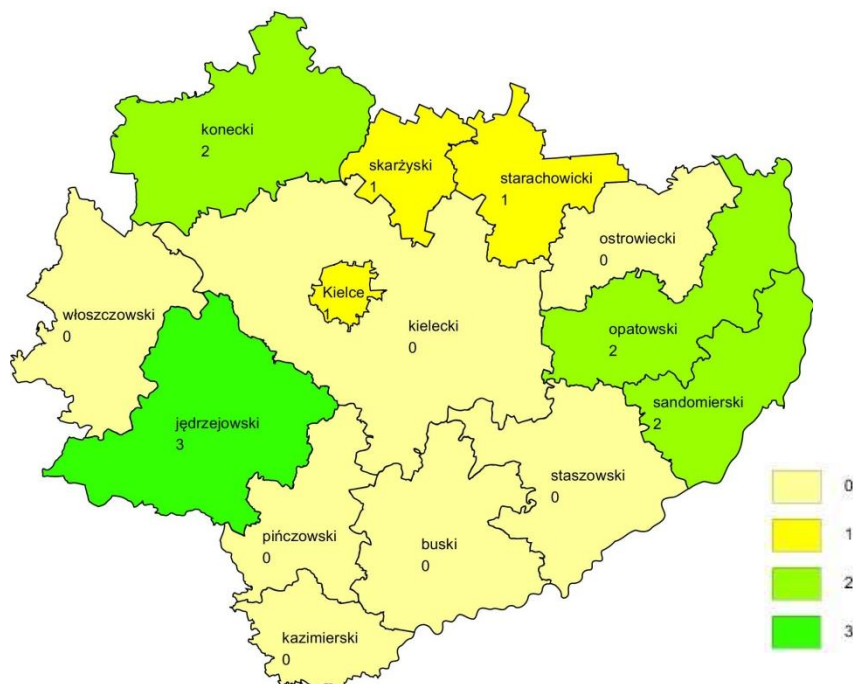
W powiecie starachowickim funkcjonuje 1 ośrodek interwencji kryzysowej prowadzony przez powiat starachowicki.

Miasto Kielce nie prowadzi OIK, jednakże funkcję placówki wypełnia specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, który zapewnia miejsca noclegowe.

Jednostki specjalistycznego poradnictwa

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Mapa 36. Jednostki specjalistycznego poradnictwa w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS

Według danych przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie, na terenie województwa świętokrzyskiego, w 2015 roku funkcjonowało 12 jednostek specjalistycznego poradnictwa mniej o -3 jednostki niż w 2014 roku. Przez jednostki samorządu terytorialnego prowadzonych było 11 jednostek oraz

1 przez inny podmiot. Z oferty ww. placówek skorzystało **2 803** beneficjentów. Kadra jednostek na dzień 31 grudnia 2014 liczyła **66** osoby. Na utrzymanie i prowadzenie placówek w roku oceny przeznaczono środki finansowe w kwocie **2 643 336 zł**.

Placówki wsparcia dziennego

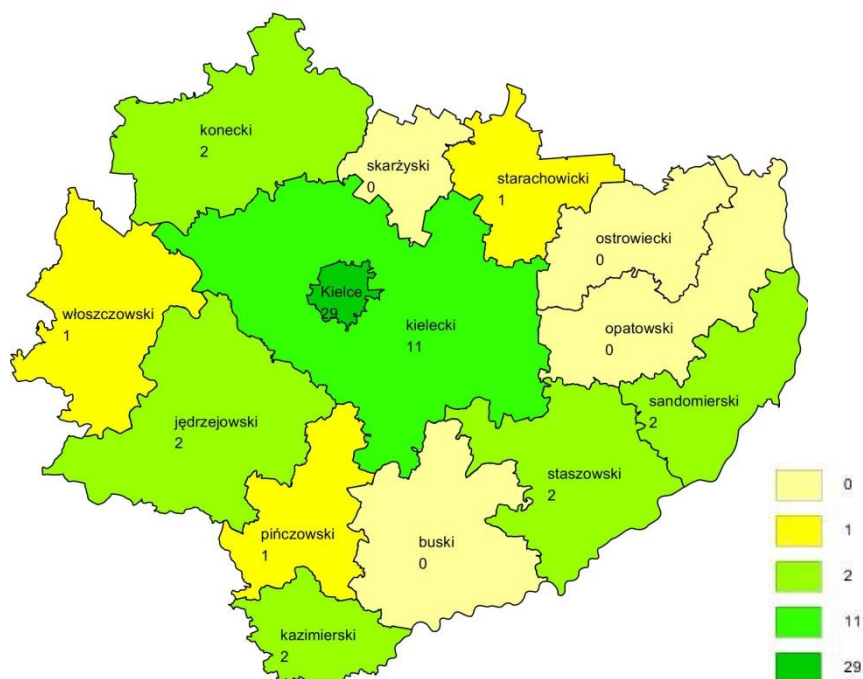
Placówki wsparcia dziennego wspierają rodzinę w sprawowaniu jej podstawowych funkcji. Współpracują z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

Placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w formie:

- opiekuńczej,
- specjalistycznej,
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Pobyt dziecka w takiej placówce jest bezpłatny i dobrowolny, chyba, że do placówki dziecko skieruje sąd.

Mapa 37. Placówki wsparcia dziennego w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

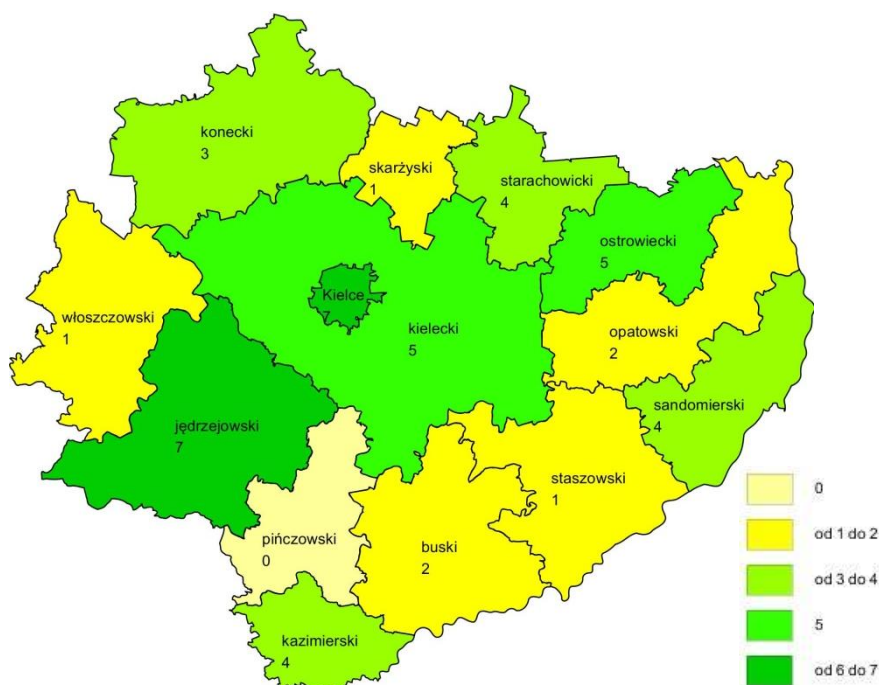
Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2015 roku działało **53** placówek wsparcia dziennego (o -1 mniej niż w 2014 roku), w tym **26** placówek prowadzone były przez jednostki samorządu terytorialnego, **27** przez organizacje pozarządowe. Placówki oferowały **2 034** miejsca, liczba beneficjentów korzystających z wsparcia wyniosła **2 025** osoby. Liczba osób

zatrudnionych wyniosła **158** osób, a roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek wyniósł w sumie **8 083 372 zł**.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze ogółem

Placówka opiekuńczo-wychowawcza zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności bytowe, rozwojowe, emocjonalne, społeczne, religijne i zdrowotne. Realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku, umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi bliskimi (chyba że sąd postanowi inaczej).

Mapa 38. Placówki opiekuńczo - wychowawcze w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Według danych z oceny zasobów pomocy społecznej za 2015 rok, na terenie województwa świętokrzyskiego zlokalizowane były **46** placówki opiekuńczo - wychowawcze, w tym **18** typu rodzinnego. Jednostki samorządu terytorialnego prowadziły **38** z nich, a **8** placówek organizacje pozarządowe. Placówki oferowały **606** miejsc, z których skorzystało **617** beneficjentów. Kadra wynosiła **424** pracowników. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek ogółem wyniósł **23 466 597 zł**.

Centrum integracji społecznej

Centrum integracji społecznej (CIS) to jednostka organizacyjna utworzona przez jednostkę samorządu terytorialnego lub organizację pozarządową, realizująca reintegrację zawodową i społeczną poprzez prowadzenie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym programów edukacyjnych, obejmujących m.in. nabywanie umiejętności zawodowych, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych oraz nabywanie innych umiejętności niezbędnych do codziennego życia. CIS nie jest samodzielnym podmiotem prawnym, lecz formą prawną adresowaną do instytucji oraz organizacji pozarządowych pracujących z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym. W grupie beneficjentów CIS są te same grupy osób, które mogą założyć spółdzielnię socjalną.

Tabela 26. Centra integracji społecznej w regionie świętokrzyskim stan na 2015 rok.

Lp.	Placówka	Instytucja prowadząca	Adres
powiat jędrzejowski			
1.	CIS w Jędrzejowie	Fundacja Miśka Zdziśka "Błękitny Promyk Nadziei"	ul. Armii Krajowej 9 28-300 Jędrzejów
miasto Kielce			
2.	CIS w Kielcach	Caritas Diecezji Kieleckiej	ul. Wesoła 54 25-013 Kielce
powiat kielecki			
3.	CIS w Chmielniku	Fundacja „Nadzieja Rodzinie”	ul. Furmańska 1a 26-020 Chmielnik Biuro Fundacji "Nadzieja Rodzinie" ul. Karczówkowska 36 25-711 Kielce
powiat ostrowiecki			
4.	CIS w Ostrowcu Św.	Fundacja „Pomocna Dłoń”	Aleja 3 Maja 73 27-400 Ostrowiec Św.
powiat skarżyski			
5.	CIS w Skarżysku-Kamiennej	Urząd Miasta Skarżysko-Kamienna	ul. Bolesława Prusa 3a 26-110 Skarżysko-Kamienna
powiat staszowski			
6.	CIS w Staszowie	gmina	ul. Parkowa 6 28-200 Staszów

Źródło: Dane własne ROPS.

W województwie świętokrzyskim funkcjonuje **6** centrów integracji społecznej, **2** z nich prowadzone są przez jednostki samorządu terytorialnego, **4** przez organizacje pozarządowe. W 2015 roku z oferowanej pomocy skorzystało **549** osób. Beneficjenci obsługiwani byli przez kadre pracowniczą w ilości **74** osób. Na działalność i utrzymanie CIS z terenu województwa przeznaczono kwotę w wysokości **6 602 826 zł**.

Kluby integracji społecznej

Klub integracji społecznej (KIS) to jednostka, której celem jest udzielanie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych jako wartości na rynku pracy. Klub działa na rzecz integrowania się osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych. To jednostka pomagająca samoorganizować się ludziom w grupy, podejmować wspólne inicjatywy i przedsięwzięcia w zakresie aktywizacji zawodowej, w tym zmierzające do tworzenia własnych miejsc pracy. Klub integracji społecznej zostaje powołany przez jednostkę samorządu terytorialnego lub organizację pozarządową.

Tabela 27. Kluby integracji społecznej w regionie świętokrzyskim stan na 2015 rok.

Lp.	Placówka	Instytucja prowadząca	Adres
powiat buski			
1.	KIS w Busku-Zdroju	Caritas Diecezji Kieleckiej	ul. Lipowa 1 28-100 Busko-Zdrój
powiat jędrzejowski			
2.	KIS w Jędrzejowie	Caritas Diecezji Kieleckiej	ul. Jana Pawła II 3 28-300 Jędrzejów
3.	KIS w Sędziszowie	Caritas Diecezji Kieleckiej	ul. Kwiatowa 14 28-340 Sędziszów
miasto Kielce			
4.	KIS w Kielcach	MOPR	ul. Chęcińska 1 25-020 Kielce
5.	KIS w Kielcach	Świętokrzyski Klub Abstynentów „Raj”	ul. Jagiellońska 42 a 25-606 Kielce
6.	KIS w Kielcach	Caritas Diecezji Kieleckiej	ul. Wesola 54 25-363 Kielce
powiat kielecki			
7.	KIS w Morawicy	Stowarzyszenie „Arka Nadziei”	ul. Wapiennikowa 1 26-026 Morawica
powiat konecki			
8.	KIS w Końskich	M-GOPS	ul. Armii Krajowej 22 26-200 Końskie
powiat ostrowiecki			
9.	KIS w Ostrowcu Św.	Fundacja „Pomocna Dłoń”	Al. 3 Maja 73 27-400 Ostrowiec Św.
powiat skarżyski			
10.	KIS w Skarżysku-Kam	MOPS w Skarżysku Kamiennej	ul. Sikorskiego 10 26-110 Skarżysko Kam.
11.	KIS w Bliżynie	GOPS w Bliżynie	ul. VI Wieków Bliżyna 2 26-120 Bliżyn
powiat starachowicki			
12.	KIS w Starachowicach	MOPS w Starachowicach	ul. Majówka 21a 27-200 Starachowice
powiat włoszczowski			
13.	KIS we Włoszczowie	OPS we Włoszczowie	ul. Partyzantów 14 29-100 Włoszczowa

Źródło: Dane własne ROPS.

Na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonuje **13** klubów integracji społecznej, z tego **6** prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i **7** przez organizacje pozarządowe. Liczba uczestników zajęć w roku oceny to **2 772** osób. Kadra zatrudniona w KIS liczyła w roku oceny **37** osób. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek w 2015 roku wyniósł **612 698 zł**.

Warsztaty terapii zajęciowej

Warsztaty terapii zajęciowej (WTZ) to placówki wyodrębnione organizacyjnie i finansowo, które mają na celu stwarzanie osobom z niepełnosprawnością możliwości uczestniczenia w rehabilitacji społecznej i zawodowej. Terapia realizowana jest poprzez terapię zajęciową.

Tabela 28. Warsztaty terapii zajęciowej w regionie świętokrzyskim stan na 2015 rok.

Lp.	Placówka	Instytucja prowadząca	Adres
powiat buski			
1.	WTZ w Busku Zdroju	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	ul. Kościuszki 46 28-100 Busko-Zdrój
2.	WTZ w Gnojnie	Dom Pomocy Społecznej w Gnojnie	Gnojno 118 28-114 Gnojno
powiat jędrzejowski			
3.	WTZ w Jędrzejowie	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Jędrzejowie	ul. Armii Krajowej 11 28-300 Jędrzejów
4.	WTZ w Mnichowie	Dom Pomocy Społecznej	Mnichów 135 28-300 Jędrzejów
powiat kazimierski			
5.	WTZ w Kazimierzy W.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych "Promyk Nadziei"	ul. Kościuszki 15 28-500 Kazimierza W.
miasto Kielce			
6.	WTZ w Kielcach	Domu Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta	ul. Kryształowa 6 25-705 Kielce
7.	WTZ w Kielcach	DPS Jana Pawła II w Kielcach	ul. Słoneczna 9 25-731 Kielce
powiat kielecki			
8.	WTZ w Zgórsku	Dom Pomocy Społecznej Zgórsko	Zgórsko ul. Szewska 28 26-052 Nowiny
9.	WTZ w Osinach	Stowarzyszenie Pomocy Niepełnosprawnym	Osiny 30 26-015 Pierzchnica
10.	WTZ w Belnie	Stowarzyszenie „Braterskie Serca”	Belno 143 26-050 Zagnańsk
11.	WTZ w Fanisławicach	Wiejskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelektualnie i Ruchowo	Fanisławice 22 26-070 Łopuszno
powiat konecki			
12.	WTZ w Końskich	TWRP Wszechnica Konecka	ul. Gimnazjalna 41b 26-200 Końskie

powiat opatowski			
13.	WTZ w Zochcinku	powiat	Zochcinek 42 27-500 Opatów
powiat ostrowiecki			
14.	WTZ w Ostrowcu Św.	Stowarzyszenie "RAZEM" Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo	27-400 Ostrowiec Świętokrzyski ul. Rzeczeki 18
15.	WTZ w Ostrowcu Św.	Stowarzyszenie "Szansa"	ul. Żabia 31 27-400 Ostrowiec Św.
powiat pińczowski			
16.	WTZ w Pińczowie	Stowarzyszeniu Rozwoju Kulturalno-Gospodarczego Powiatu Pińczowskiego	ul. Polna 48 28-400 Pińczów
powiat sandomierski			
17.	WTZ w Śmiechowicach	gmina	Śmiechowice 99 27-650 Samborzec
18.	WTZ w Sandomierzu	Stowarzyszenie "Tratwa"	ul. Zawichojska 13 27-600 Sandomierz
19.	WTZ w Sandomierzu	Stowarzyszeniu Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w Zatrudnieniu, Rehabilitacji i Rewalidacji oraz bezrobotnym i Poszukującym Pracy w Uaktywnieniu Zawodowym "Integracja"	ul. Jakubowskiego 5 27-600 Sandomierz
20.	WTZ w Piotrowicach	gmina	Piotrowice 18 27-630 Zawichost
powiat skarżyski			
21.	WTZ w Skarżysku Kamiennej	Stowarzyszenie Na Rzecz Warsztatów Terapii Zajęciowej "Tęcza"	ul. Równoległa 23 26-110 Skarżysko Kam.
22.	WTZ w Skarżysku Kamiennej	Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych	ul. Kościuszki 38 26-110 Skarżysko Kam.
powiat starachowicki			
23.	WTZ w Starachowicach	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Judy Tadeusza	ul. Wiosenna 5 27-200 Starachowice
24.	WTZ w Kalkowie Godowie	Parafia Rzymsko-Katolicka w Kalkowie-Godowie	Kalków – Godów 84a 27-225 Pawłów
powiat staszowski			
25.	WTZ w Połańcu	powiat	ul. Lipowa 20 28-230 Połaniec
powiat włoszczowski			
26.	WTZ w Ostrowie	Caritas Kielecka	Ostrów 57 29-105 Krasocin

Źródło: Dane własne ROPS.

W 2015 roku w województwie świętokrzyskim funkcjonowało **26** warsztatów terapii zajęciowej, **4** z nich prowadzone były przez jednostki samorządu terytorialnego, a **22** przez inne podmioty. Kadra placówek w roku oceny wyniosła **501** osób, liczba uczestników zajęć oferowanych przez warsztaty to **1 608** osoby. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek w 2015 roku wyniósł **24 608 918 zł**.

Zakłady aktywności zawodowej

Celem funkcjonowania zakładu aktywności zawodowej (ZAZ) jest zatrudnianie osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności poprzez prowadzenie rehabilitacji zawodowej i społecznej, przygotowywanie ich do samodzielnego i niezależnego życia, adekwatnego do ich możliwości psychomotorycznych oraz znalezienie odpowiedniego zatrudnienia poza zakładem.

Tabela 29. Zakłady aktywności zawodowej w regionie świętokrzyskim stan na 2015 rok.

Lp.	Placówka	Instytucja prowadząca	Adres	Liczba pracowników	Pracownicy obsługi
powiat starachowicki					
1.	ZAZ Filia w Stykowie	jednostka organizacyjna Starostwa Powiatu Starachowickiego	Kałków Godów 84a 27-225 Pawłów	50	20
powiat konecki					
2.	ZAZ w Końskich	Polski Związek Niewidomych – Okręg Świętokrzyski w Kielcach	ul. Krzywa 1 26-200 Końskie	43	17
miasto Kielce					
3.	ZAZ w Kielcach	Stowarzyszenie Nadzieja Rodzinie	ul. Olszewskiego 21 25-663 Kielce (Kielecki Park Technologiczny)	41	14
4.	ZAZ w Kielcach	Caritas Diecezji Kieleckiej	ul. Wesoła 52a 25-363 Kielce	42	13

Źródło: Dane własne ROPS.

W województwie funkcjonują **4** zakłady aktywności zawodowej, w tym **1** prowadzony przez jednostkę samorządu terytorialnego, pozostałe **3** placówki przez organizacje pozarządowe. Zatrudnienie w ZAZ na dzień 31 grudnia 2015 liczyło **61** osób. W zajęciach oferowanych przez placówki uczestniczyło **170** osób ogółem, a roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek w 2015 roku wyniósł **5 936 872**.

VI KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Kadrę jednostek organizacyjnych pomocy społecznej stanowią pracownicy zatrudnieni w gminnych ośrodkach pomocy społecznej, miejsko-gminnych ośrodkach pomocy społecznej, miejskich ośrodkach pomocy społecznej, miejskim ośrodku pomocy rodzinie, powiatowych centrach pomocy rodzinie oraz pracowników wykonujących zadania w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej na podstawie umów cywilno-opravných. Do kadry jednostki zalicza się również pracowników zatrudnionych w ramach środków EFS.

W 2015 roku na terenie województwa świętokrzyskiego w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej zatrudnionych było **2 909** osób ogółem, z czego:

- **138** osób zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych (co stanowi **4,7%** ogółu kadry jops),
- **804** osób zatrudnionych na stanowiskach pracownika socjalnego (**27,6%** kadry zatrudnionej w jops),
- **1 967** osób zatrudnionych na innych stanowiskach (**67,7%** ogółu pracowników zatrudnionych w jops).

Kadra kierownicza

Kadrę kierowniczą jednostki organizacyjnej pomocy społecznej stanowią osoby zatrudnione na stanowisku: kierownik ośrodka, dyrektor ośrodka, dyrektor centrum oraz odpowiednio zastępcy.

W 2015 roku na terenie województwa świętokrzyskiego na stanowiskach kierowniczych zatrudnionych było **138** osób, z czego **100** posiadało wykształcenie wyższe. Według danych oceny zasobów pomocy społecznej specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej posiadało **124** osób pracujących na stanowiskach kierowniczych.

Pracownicy socjalni

Wg ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej pracownik socjalny powinien spełniać następujące kryteria:

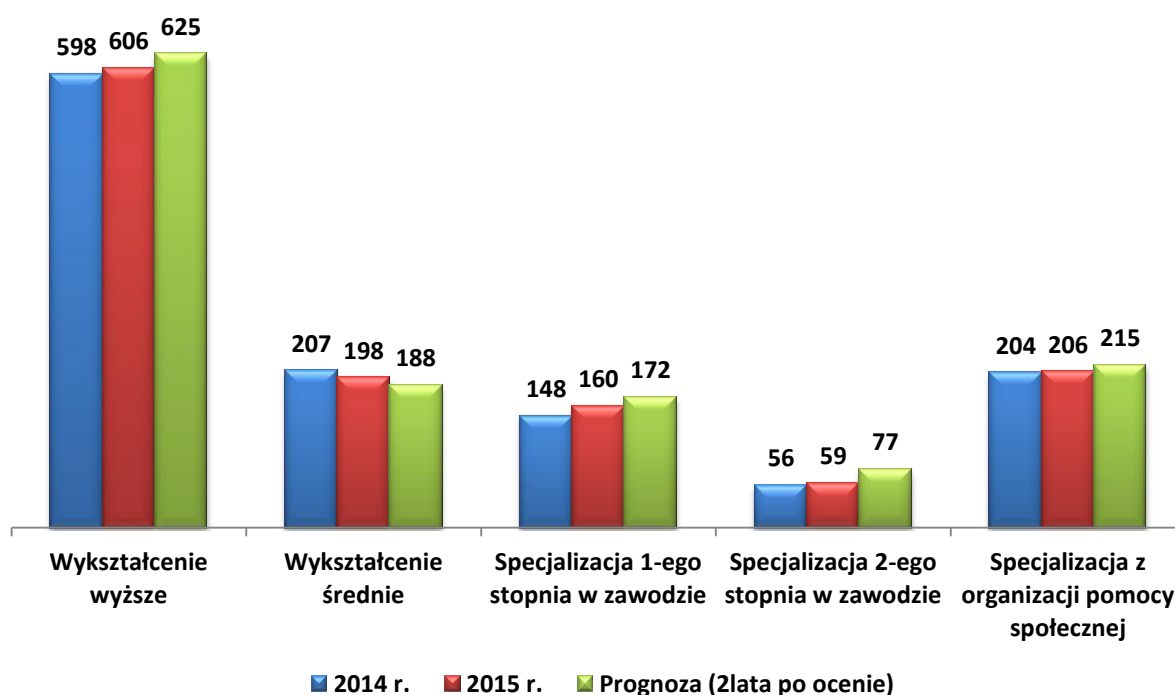
- posiadać dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych lub,
- posiadać dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku praca socjalna bądź, do dnia 31 grudnia 2013 roku ukończyć studia wyższe o specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego na jednym z kierunków: pedagogika, pedagogika specjalna, politologia, polityka społeczna, psychologia, socjologia, nauki o rodzinie.

W 2015 roku liczba pracowników socjalnych w regionie świętokrzyskim wyniosła **804** osób, w tym **116** osób stanowili pracownicy socjalni zatrudnieni ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wykształcenie pracowników socjalnych:

- **606** osób posiadało wykształcenie wyższe (**75%** ogółu),
- **198** osób posiadało wykształcenie średnie (**24%** ogółu),
- **160** osób posiadało specjalizację 1-ego stopnia w zawodzie (**20%** ogółu),
- **59** osób posiadało specjalizację 2-ego stopnia w zawodzie (**7%** ogółu),
- **206** pracowników posiadało specjalizację z organizacji pomocy społecznej (**25%** ogółu).

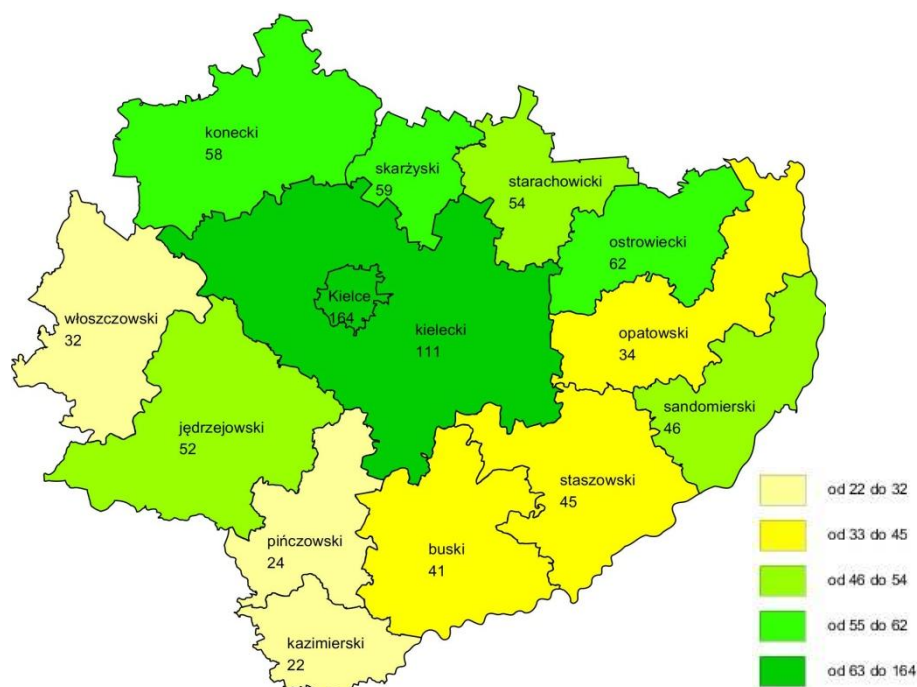
Wśród pracowników socjalnych wzrosła liczba osób posiadających specjalizację 1-ego i 2-ego stopnia w zawodzie, wzrosła również liczba osób mających specjalizację z organizacji pomocy społecznej. Prognozowany jest dalszy wzrost poziomu wykształcenia wśród pracowników socjalnych.

Wykres 32. Wykształcenie pracowników socjalnych zatrudnionych w jops na terenie województwa świętokrzyskiego na przestrzeni lat 2014-2015 wraz z prognozą (2 lata po ocenie).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Mapa 39. Liczby pracowników socjalnych zatrudnionych w jops na wg powiatów regionu świętokrzyskiego w 2015 roku.

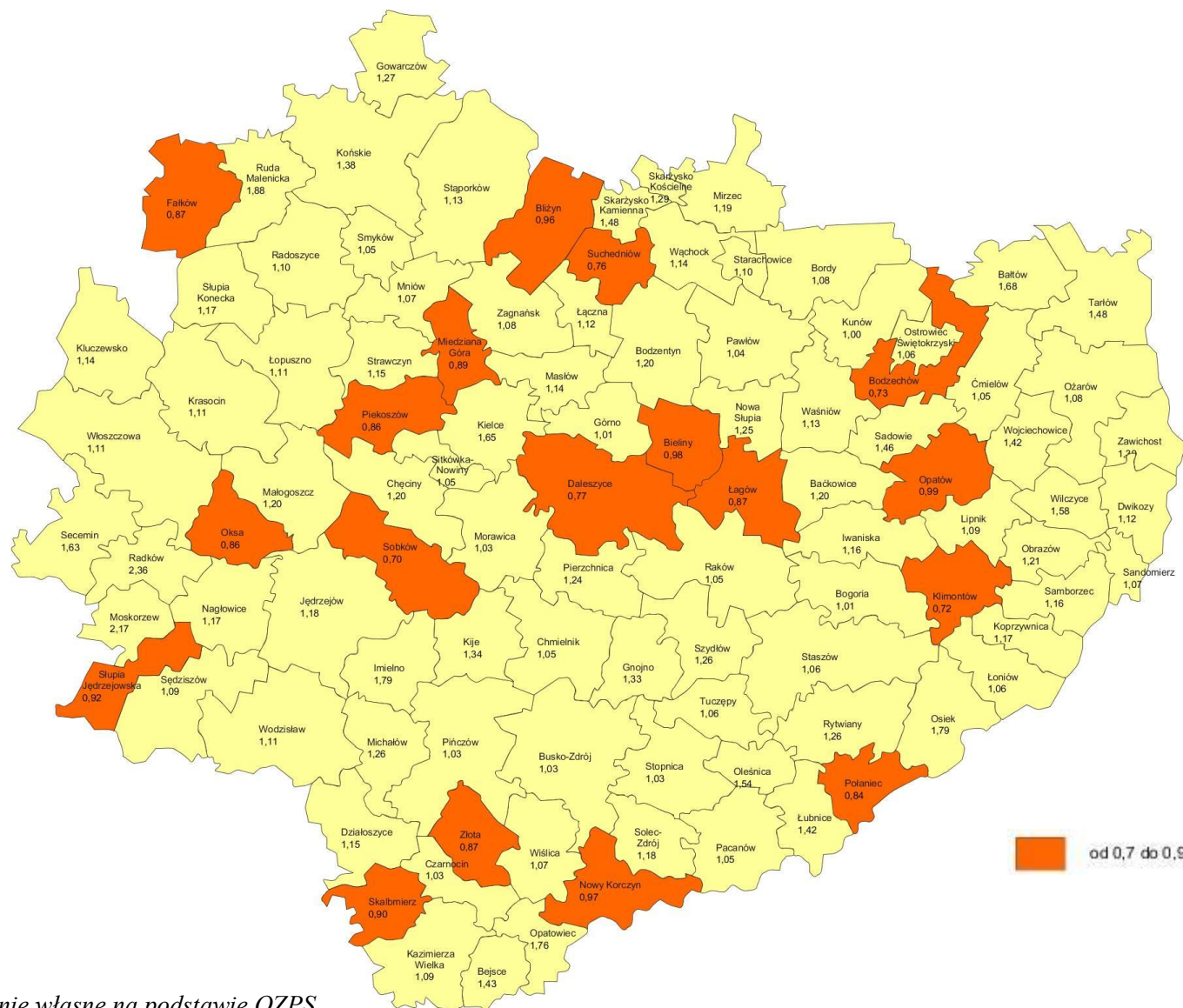
Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Ustawa o pomocy społecznej obliguje ośrodki pomocy społecznej do zatrudnienia nie mniej niż 3 pracowników socjalnych „proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących”.

W 2015 roku, na terenie województwa świętokrzyskiego, wiele ośrodków nie spełniało wymogów o których mowa w art. 110 ust.11 ustawy o pomocy społecznej, gdyż liczba pracowników socjalnych była niższa od normy przewidzianej przez ustawodawcę zarówno w odniesieniu do liczby mieszkańców w gminie (1 pracownik na 2000 mieszkańców) – w przypadku 18 ośrodków pomocy społecznej, jak i w stosunku do grup osób objętych świadczeniami (1 pracownik na 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących) – w przypadku 55 gmin.

Według danych oceny zasobów pomocy społecznej w 2015 roku 18 ośrodków pomocy społecznej z województwa świętokrzyskiego (o 3 gminy więcej niż w 2014 roku) nie spełniało ustawowego wymogu zatrudniania co najmniej 1 pracownika socjalnego na 2 000 mieszkańców. Z 18 ośrodków pomocy społecznej 8 z nich spełnia wskaźnik dostępności kadry pracy socjalnej – 1 pracownik na 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Mapa 40. OPS, które w 2015 roku nie spełniają ustawowego wskaźnika I - 1 pracownik na 2000 mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Ośrodki, które nie spełniały żadnego z ustawowo wymaganych wskaźników zatrudnienia tj. (1 pracownik na 2000 mieszkańców i 1 pracownik na 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących) to: Bieliny, Bliżyn, Bodzechów, Daleszyce, Fałków, Łagów, Miedziana Góra, Opatów, Połaniec i Słupia.

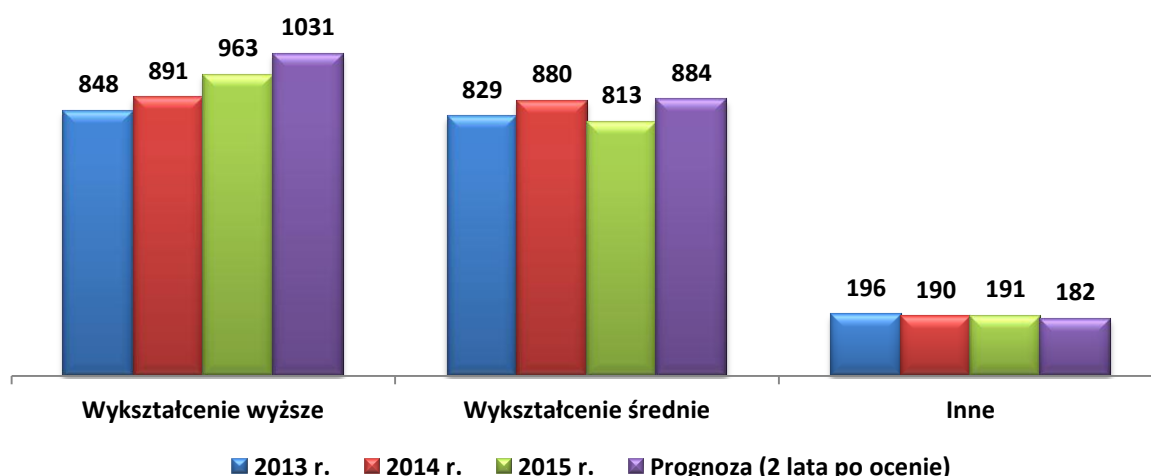
Pozostali pracownicy

Do kategorii pozostałych pracowników zalicza się osoby zatrudnione na stanowiskach: asystentów rodziny, opiekunów, opiekunów społecznych, specjalistycznych pielęgniarek, pedagogów, informatyków, pracowników projektu, aspirantów pracy socjalnej, konsultantów z obszaru pomocy społecznej, prawników i innych.

W 2015 roku ich liczba wyniosła **1 967** osób i zwiększyła się o **6** pracowników w porównaniu do roku poprzedzającego ocenę, z czego:

- **963** osób posiadało wykształcenie wyższe (**49%** ogółu),
- **813** osób wykształcenie średnie (**41%** ogółu),
- inne **191** osób (**9%**).

Na przestrzeni lat 2013-2015 obserwowany jest systematyczny wzrost liczby osób z wyższym wykształceniem wśród pozostałych pracowników jops. W 2015 roku ich liczba wzrosła o **7,4%** w odniesieniu do roku 2014 – z 891 w 2014 roku do **963** w 2015 roku. Natomiast inaczej sytuacja wygląda w grupie pracowników z wykształceniem średnim – ich liczba zmniejszyła się **-7,6%** w odniesieniu do 2014 roku. Obiecujące są prognozy na dwa lata po ocenie, w którym kadra pracownicza zamierza podnosić swoje kwalifikacje zawodowe. Szczegóły prezentuje poniższy wykres.

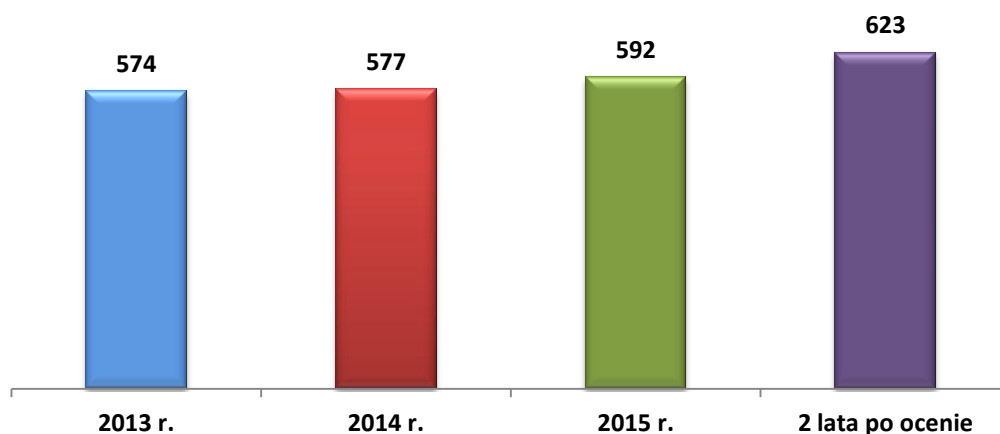
Wykres 33. Wykształcenie pozostałej grupy pracowników zatrudnionych w jops na terenie regionu świętokrzyskiego na przestrzeni lat 2013-2015 wraz z prognozą.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Zatrudnienie pomocnicze w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej

Wolontariuszem jest każda osoba fizyczna, która dobrowolnie i bez wynagrodzenia wykonuje świadczenia na rzecz uprawnionych organizacji i instytucji na zasadach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W 2015 roku na terenie województwa świętokrzyskiego w wolontariat w obszarze pomocy społecznej zaangażowanych było **592** osób, w porównaniu do roku 2014 ich liczba wzrosła o **2,5%**.

Wykres 34. Liczba wolontariuszy w regionie świętokrzyskim w latach 2013-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Największa liczba wolontariuszy w 2015 roku działała na terenie powiatu staszowskiego (**300** osoby) oraz powiatu buskiego (**283** osoby).

Zatrudnienie subsydiowane

Zatrudnienie subsydiowane dotyczy osób pracujących w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej w ramach umów realizowanych na podstawie skierowań/porozumień z urzędami pracy.

W 2015 roku z różnego rodzaju robót publicznych, prac interwencyjnych i innych skorzystało łącznie **147** osób, tj. o **-19** mniej niż w roku 2014. Na przestrzeni lat 2013-2015 liczba korzystających z zatrudnienia subsydiowanego systematycznie wzrasta (ze **126** osób w roku 2013 do **147** w roku 2015). Prognozowany jest również wzrost beneficjentów tego typu zatrudnienia.

Ze staży w roku oceny skorzystało **159** osób. Liczba ta zwiększyła się o **13%** w porównaniu do roku 2014. W latach kolejnych prognozowany jest dalszy wzrost liczby osób korzystających z możliwości stażu.

Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej

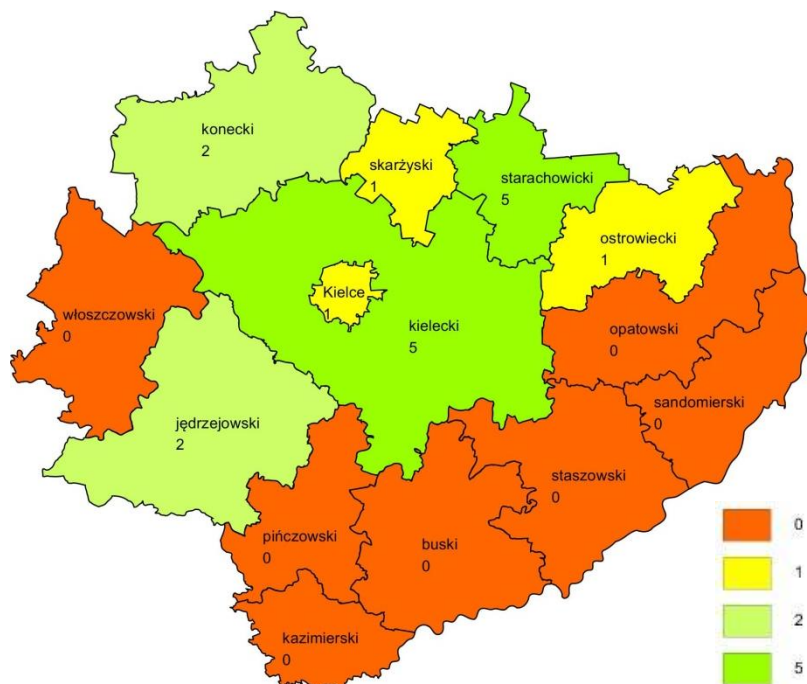
W ramach struktury organizacyjnej ośrodka pomocy społecznej może zostać wyodrębniony zespół realizujący zadania tego ośrodka w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej. W skład zespołu wchodzi co najmniej trzech pracowników socjalnych, mogą wchodzić także inni specjaliści realizujący zadania w zakresie integracji społecznej.

W 2015 roku na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonowało **17** zespołów pracy socjalnej i integracji społecznej, zatrudnionych w nich było **149** osób, w tym:

- 85 osób stanowili pracownicy socjalni,
- 50 osób stanowili specjaliści realizujący zadania w zakresie integracji społecznej.

Największa liczba zespołów w 2015 roku funkcjonowała na terenie powiatów: starachowickiego (5) oraz kieleckiego (5). Na terenie powiatów: buskiego, kazimierskiego, sandomierskiego, staszowskiego, opatowskiego, pińczowskiego oraz włoszczowskiego nie funkcjonowały zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej. Szczegóły prezentuje poniżej mapa 43.

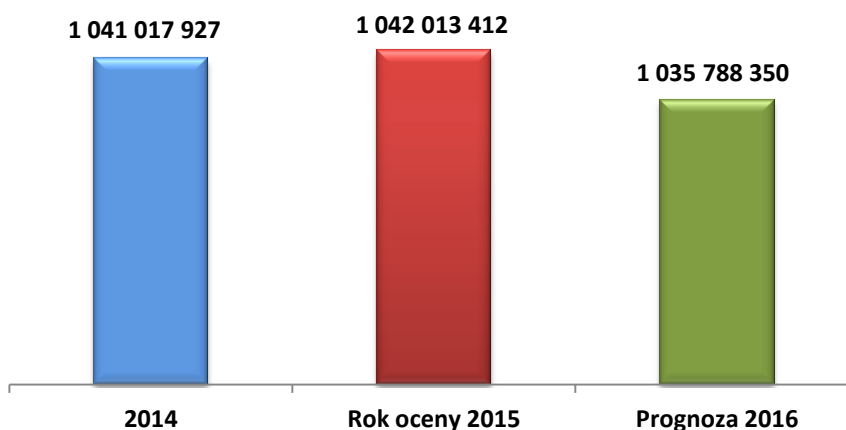
Mapa 42. Liczba zespołów pracy socjalnej i integracji społecznej wg powiatów regionu świętokrzyskiego w 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

VII ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Wydatki ogółem poniesione przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej związane z realizacją zadań w ramach polityki społecznej w województwie świętokrzyskim w 2015 roku, tj. roku oceny, oszacowano na poziomie **1 042 013 412 zł** i jest to więcej o blisko **1 mln zł** w porównaniu do 2014 roku. Zgodnie z przedstawionych sprawozdań z jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, w kolejnych latach prognozuje się, iż wydatki na politykę społeczną ulegną nieznacznemu spadkowi. W powyższych wydatkach zostały uwzględnione wszystkie środki bez względu na źródło pochodzenia.

Wykres 35. Środki finansowe przeznaczone na zadania własne i zadania zlecone (w zł).

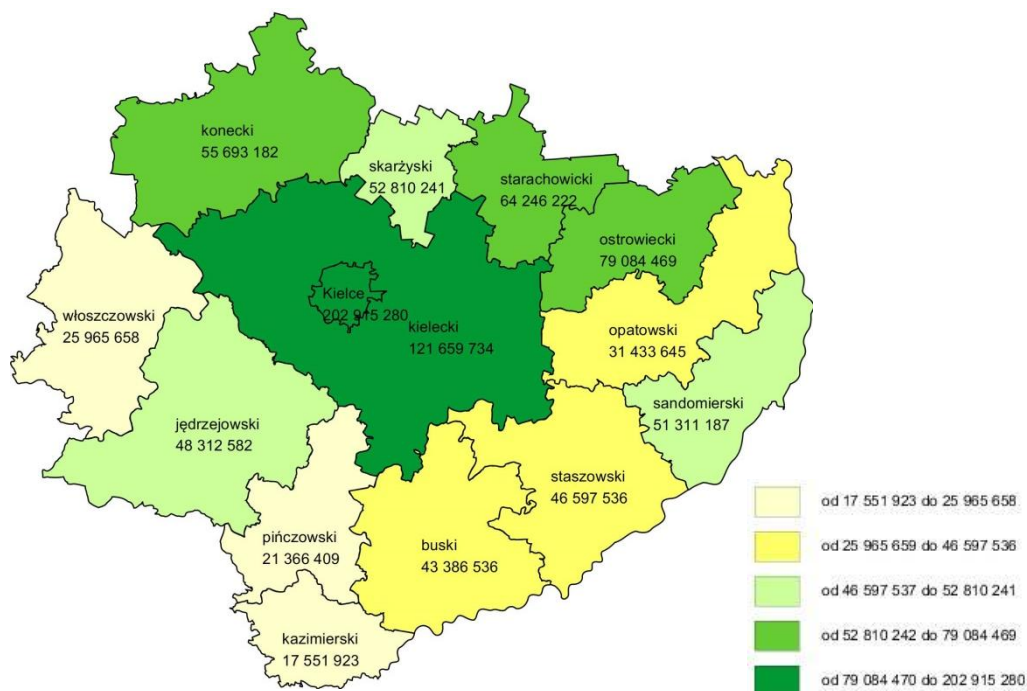
Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Środki finansowe na realizację zadań własnych i zleconych pomocy społecznej wydatkowane w ramach następujących działów:

- ochrona zdrowia;
- pomoc społeczna;
- pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej;
- edukacyjna opieka wychowawcza.

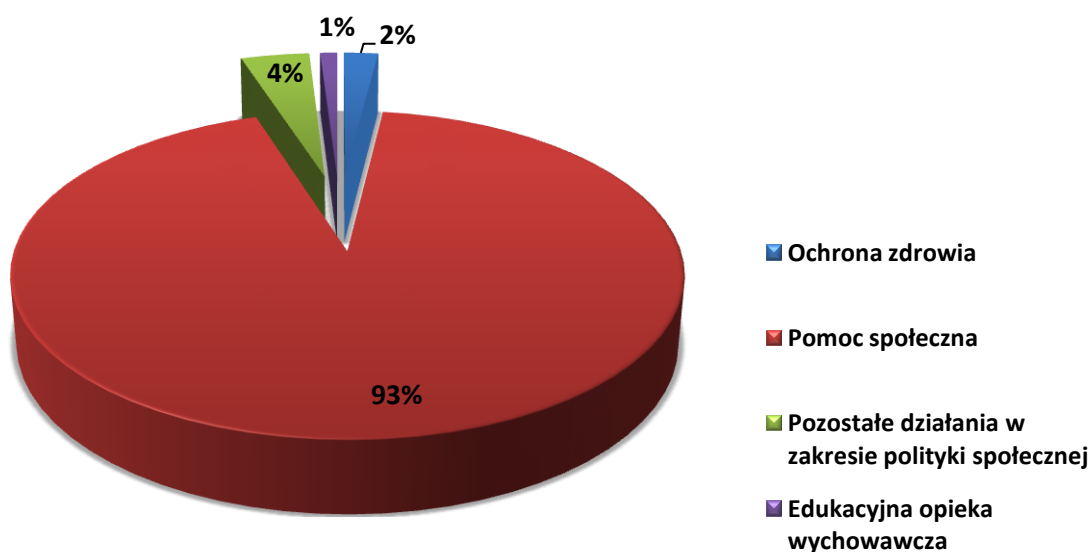
Zarówno w 2015 jak i w 2014 roku w budżecie OPS i PCPR znajdowało się **79%** kwoty wydatkowanej w zakresie wybranych zadań w obszarach pomocy społecznej i polityki społecznej.

Mapa 43. Wysokość środków (w zł) finansowych przeznaczonych na zadania realizowane w ramach pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w ujęciu powiatowym w 2015 roku.

Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Powyższa mapa przedstawia kwoty wydatkowanych środków pieniężnych na zadania realizowane w ramach pomocy społecznej i polityki społecznej według powiatów. Najwięcej środków przeznaczyło w mieście Kielce **202 915 280 zł**, na kolejnym miejscu uplasował się powiat kielecki z kwotą **121 659 734 zł**. Najmniej na politykę społeczną wydatkowano w powiatach: kazimierskim **17 551 923 zł**, pińczowskim **21 366 409 zł** oraz włoszczowskim **25 965 658 zł**.

Wykres 36. Struktura wydatków w polityce społecznej regionu świętokrzyskiego w 2015 r.

Opracowanie własne na podstawie OZPS.

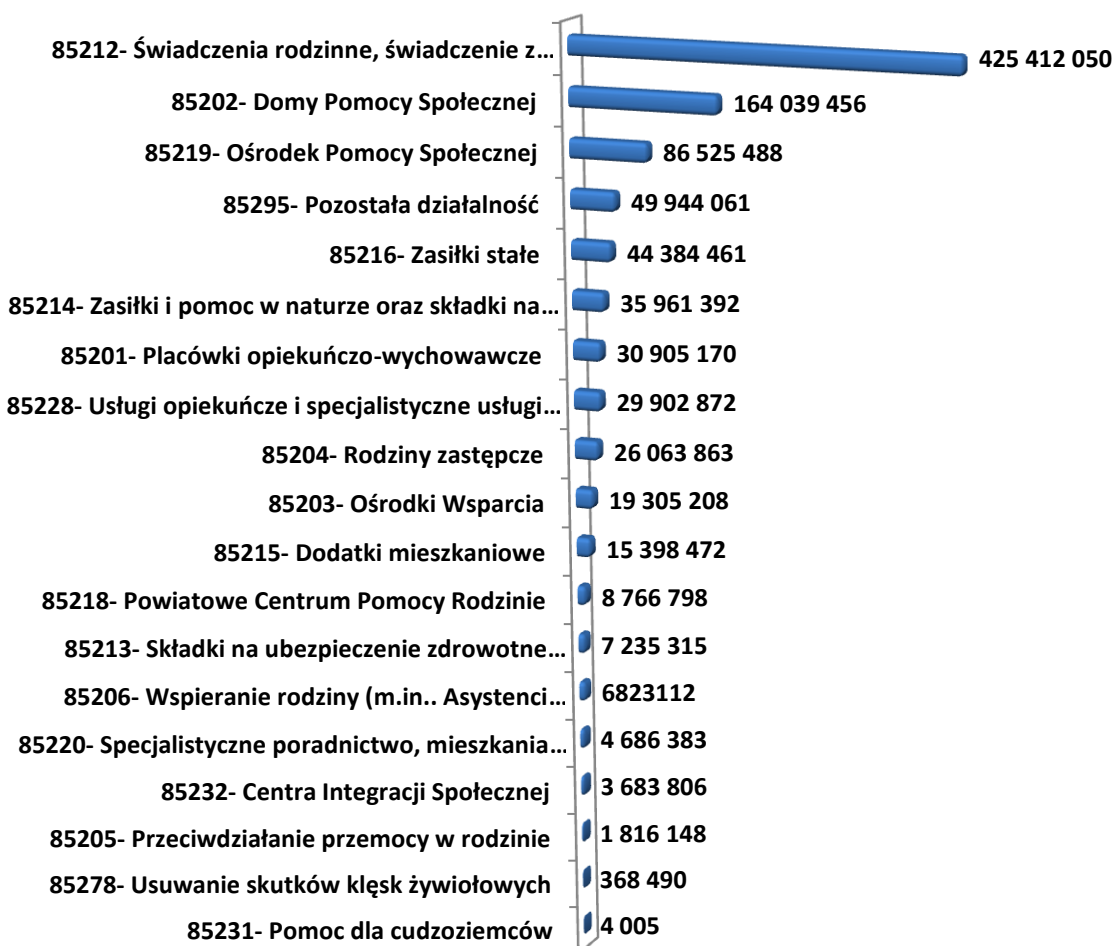
Ochrona zdrowia

Środki finansowe na wydatki z pomocy społecznej w obszarze „851 - Ochrona zdrowia” dotyczą przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania alkoholizmowi. W 2015 roku na realizację tych zadań samorządy wydatkowały **15 629 921 zł**, z czego **93%** stanowią koszty przeznaczone na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi.

W poprzednim okresie sprawozdawczości w obszarze ochrony zdrowia przeznaczono **19 832 207 zł**, co w porównaniu do 2015 roku stanowi spadek o **4 202 286 zł (-21%)**.

Pomoc społeczna

W ramach działu „852 - Pomoc społeczna” łącznie wydatkowano w 2015 roku **960 281 700 zł**, tj. o **10 mln zł (1%)** więcej w porównaniu do 2014 roku. Na wykresie 37 przedstawiono wszystkie wydatki na zadania w ramach tego działu.

Wykres 37. Wydatki w 2015 roku w ramach działu „852- Pomoc społeczna” (zł).

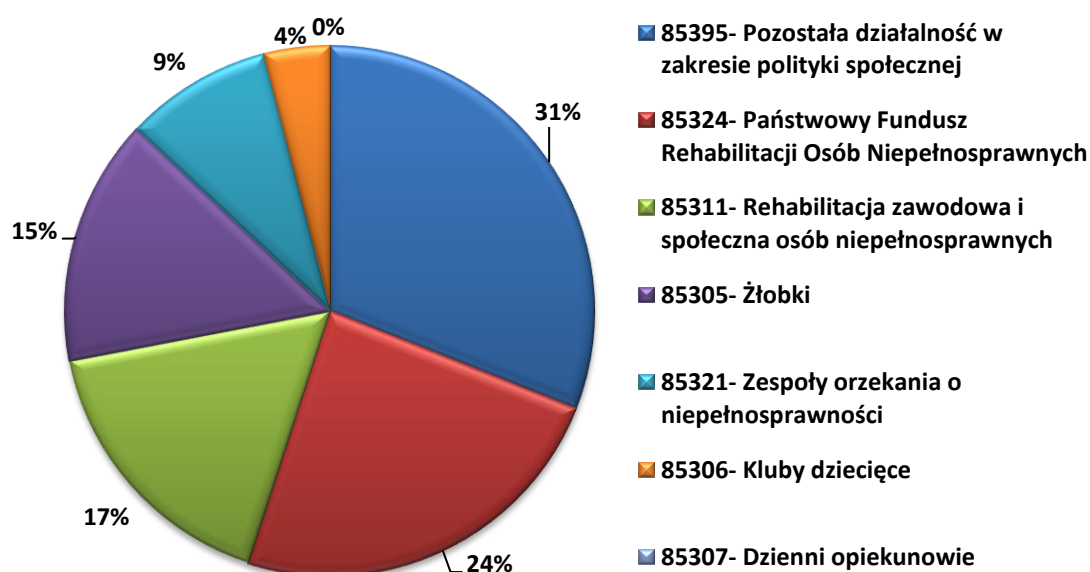
Opracowanie własne na podstawie OZPS.

W dziale „pomoc społeczna” największe wydatki w wysokości **425 412 050 zł** wiążą się ze świadczeniami rodzinnymi, świadczeniami z funduszu alimentacyjnego oraz składkami na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. W tej grupie świadczeń nastąpił wzrost o prawie **600 tys. zł** w porównaniu do roku bieglego. Najmniejsze środki finansowe w roku oceny, jak również w poprzednim okresie sprawozdawczym, wydatkowane były na pomoc dla cudzoziemców **4 005 zł** oraz na usuwanie skutków klęsk żywiołowych **368 490 zł**.

Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

Suma wydatków w dziale „**853 - Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej**” wyniosła **46 379 440 zł** w roku oceny co stanowi wzrost o **13%** w porównaniu do 2014 roku.

Struktura wszystkich wydatków na zadania w ramach tego działu przedstawiona została na poniższym wykresie 38:

Wykres 38. Wydatki w 2015 roku w ramach działu „853 - Pozostała działalność w zakresie pomocy społecznej”.

Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Poniesione wydatki w tym dziale stanowią **4%** ogółu środków finansowych przeznaczonych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostek samorządu terytorialnego.

Najwięcej środków zostało przeznaczonych na **pozostałą działalność w zakresie polityki społecznej 14 466 743 zł**, na kolejnych miejscach uplasowały się: Państwowy

Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych **10 998 975 zł**, rehabilitacja zawodowa i społeczna osób z niepełnosprawnościami **7 720 097 zł**, żłobki **7 008 374 zł**, zespoły orzekania o niepełnosprawności **4 253 454 zł** oraz kluby dziecięce **1 932 187 zł**.

Z analizy danych wynika, że w roku oceny nie poniesiono żadnych wydatków na finansowanie opiekunów dziennych.

Edukacyjna opieka wychowawcza

Na podstawie zestawień finansowych OZPS, na realizację zadań w dziale „**854 - Edukacyjna opieka wychowawcza**” w 2015 roku samorządy wydatkowały **13 497 289 zł**. Środki te przeznaczone zostały na pomoc materialną dla uczniów. W porównaniu do 2014 roku, koszty te zmniejszyły się o **-18%**. Prognoza na przyszły okres sprawozdawczości przewiduje zapotrzebowanie środków na tym samym poziomie co w roku oceny.

VIII AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO - KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Niniejszy rozdział zawiera informacje na temat realizowanych projektów lub programów dotyczących:

- projektów wykonywanych przez jednostkę organizacyjną pomocy społecznej,
- projektów wykonywanych w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi,
- projektów wykonywanych przez gminę, powiat lub miasto na prawach powiatu w zakresie pomocy i integracji społecznej, pieczy zastępczej, opieki nad dziećmi do lat 3.

Projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS)

Podejmowane inicjatywy wspierane są przez Unię Europejską, która poprzez środki finansowe przyznane Polsce w ramach EFS realizuje cele przyjętej polityki spójności.

Najwięcej projektów realizowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego wykazał powiat kielecki (**22**), buski (**10**) i ostrowiecki (**11**). Najmniejszą aktywność realizowanych projektów w ramach środków EFS odnotowało miasto Kielce (**1**) oraz powiat kazimierski i pińczowski (**po 4 projekty**).

Najwięcej projektów sfinansowanych z EFS zrealizował PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim (**5 projektów**), następnie po **2 projekty** zrealizowały jednostki samorządowe, tj.: PCPR w Busku-Zdroju, PCPR w Kielcach, OPS Bodzentyn, PCPR w Opatowie oraz OPS Radków.

W 2015 roku projektów finansowanych z EFS nie zrealizowało **11** ośrodków pomocy społecznej w: Oksie, Słupi (jędrzejowskiej), Sobkowie, Czarnocinie, Skalbmierzu, Łagowie, Masłowie, Fałkowie, Iwaniskach, Działoszycach, Złotej oraz Klimontowie.

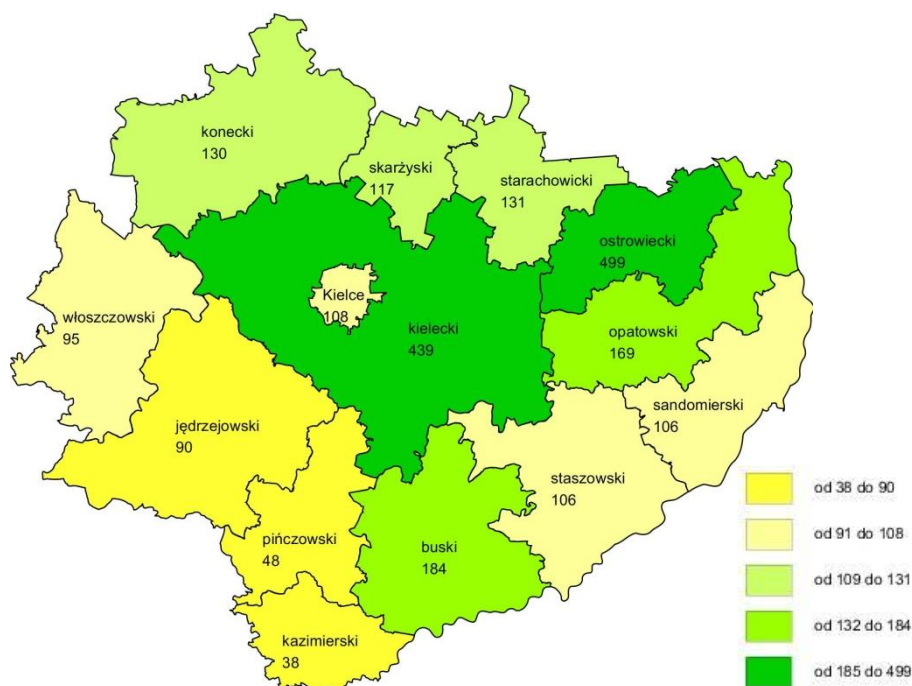
Tabela 30. Wykaz ilości projektów EFS realizowanych przez poszczególne jednostki samorządowe regionu świętokrzyskiego w 2015 roku.

Powiat	PCPR	OPS								
buski	Busko-Zdrój (2)	Busko-Zdrój (1)	Gnojno (1)	Nowy Korczyn (1)	Pacanów (1)	Solec-Zdrój (1)	Stopnica (1)	Tuczępy (1)	Wiślica (1)	
jędrzejowski	Jędrzejów (1)	Imielno (1)	Jędrzejów (1)	Małogoszcz (1)	Nagłowice (1)	Oksa (0)	Sędziszów (1)	Słupia (0)	Sobków (0)	Wodzisław (1)
kazimierski	Kazimierza Wielka (1)	Bejsce (1)	Czarnocin (0)	Kazimierza Wielka (1)	Opatowiec (1)	Skalbmierz (0)				
kielecki	Kielce (2)	Bieliny (1)	Bodzentyn (2)	Chęciny (1)	Chmielnik (1)	Daleszyce (1)	Górno (1)	Łagów (0)	Łopuszno (1)	Masłów (0)
	OPS Miedziana Góra (1)	Mniów (1)	Morawica (1)	Nowa Słupia (1)	Piekoszów (1)	Pierzchnica (1)	Raków (1)	Sitkówka-Nowiny (1)	Strawczyn (1)	Zagnańsk (1)
konecki	Końskie (1)	Fałków (0)	Gowarczów (1)	Końskie (1)	Radoszyce (1)	Ruda Maleniecka (1)	Słupia (Konecka) (1)	Smyków (1)	Stąporków (1)	
opatowski	Opatów (2)	Baćkowice (1)	Iwaniska (0)	Lipnik (1)	Opatów (1)	Ożarów (1)	Sadowie (1)	Tarłów (1)	Wojciechowice (1)	
ostrowiecki	Ostrowiec Św. (5)	Bałtów (1)	Bodzechów (1)	Ćmielów (1)	Kunów (1)	Ostrowiec Św. (1)	Waśniów (1)			
pińczowski	Pińczów (1)	Działoszyce (0)	Kije (1)	Michałów (1)	Pińczów (1)	Złota (0)				
sandomierski	Sandomierz (1)	Dwikozy (1)	Klimontów (0)	Koprzywnica (1)	Łoniów (1)	Obrazów (1)	Samborzec (1)	Sandomierz (1)	Wilczyce (1)	Zawichost (1)
skarżyski	Skarżysko-Kam. (1)	Bliżyn (1)	Łączna (1)	Skarżysko-Kościelne (1)	Skarżysko-Kamienna (1)	Suchedniów (1)				
starachowicki	Starachowice (1)	Brody (1)	Mirzec (1)	Pawłów (1)	Starachowice (1)	Wąchock (1)				
staszowski	Staszów (1)	Bogoria (1)	Łubnice (1)	Oleśnica (1)	Osiek (1)	Połaniec (1)	Rytwiany (1)	Staszów (1)	Szydłów (1)	
włoszczowski	Włoszczowa (1)	Kluczewsko (1)	Krasocin (1)	Moskorzew (1)	Radków (2)	Secemin (1)	Włoszczowa (1)			
miasto Kielce	MOPR (1)									

Opracowanie własne na podstawie OZPS.

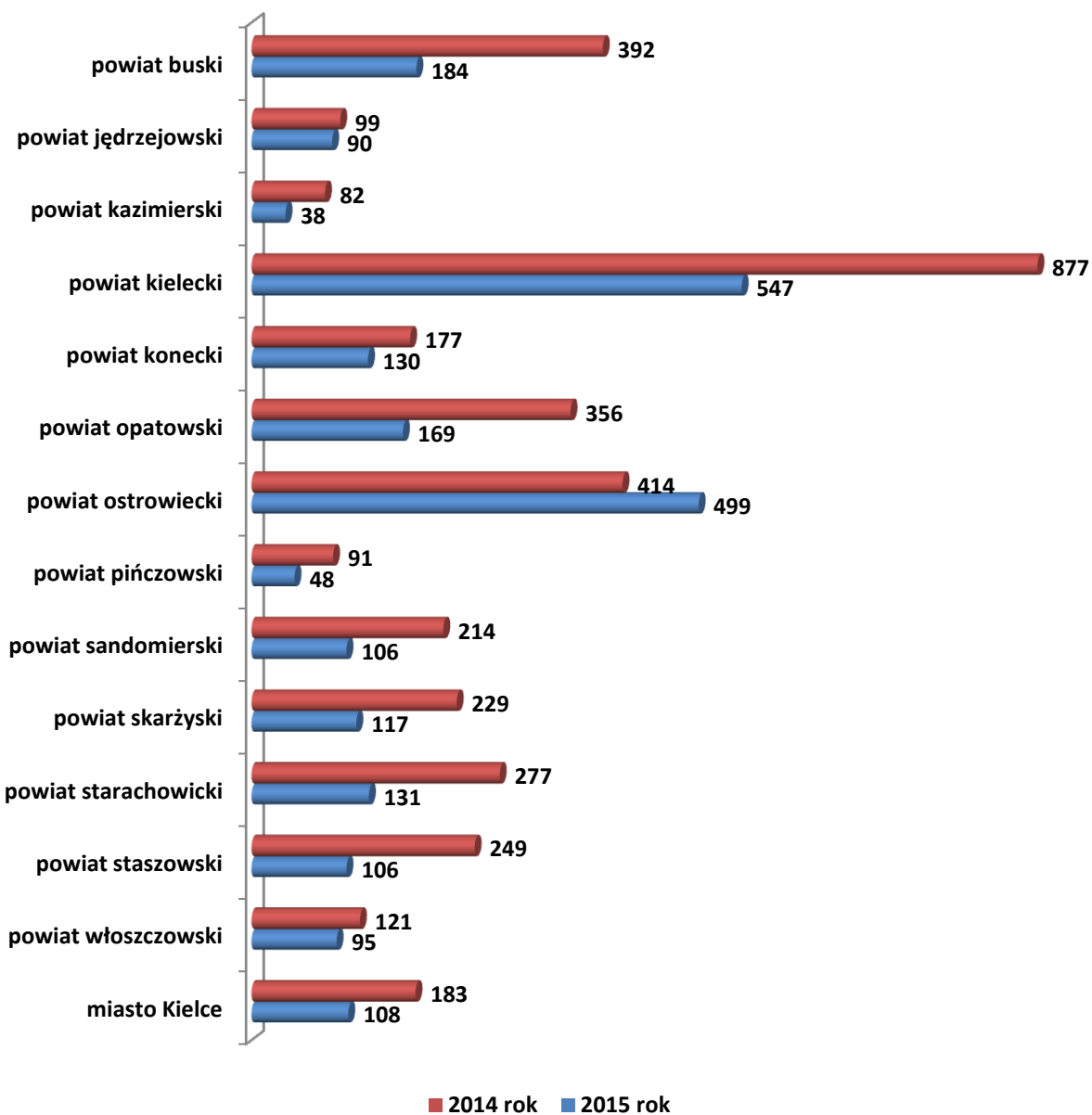
W 2015 roku w projektach finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego wzięło udział **2 260** osób, czyli o ponad **36,8%** mniej niż w roku poprzednim. Ogromny spadek uzasadnić można kończącym się okresem programowania na lata 2007 - 2013. Z analizy formularzy OZPS wynika, że najwięcej osób skorzystało z projektów w powiecie kieleckim (**439** osoby) oraz powiecie ostrowieckim (**499** osób). Najmniej skorzystało osób w powiecie kazimierskim (**38** osoby), pińczowskim (**48** osób) oraz jędrzejowskim (**90** osób). Ogółem łączna kwota środków wyniosła **15 289 948 zł**.

Mapa 44. Liczba osób objętych projektami współfinansowanymi z EFS w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

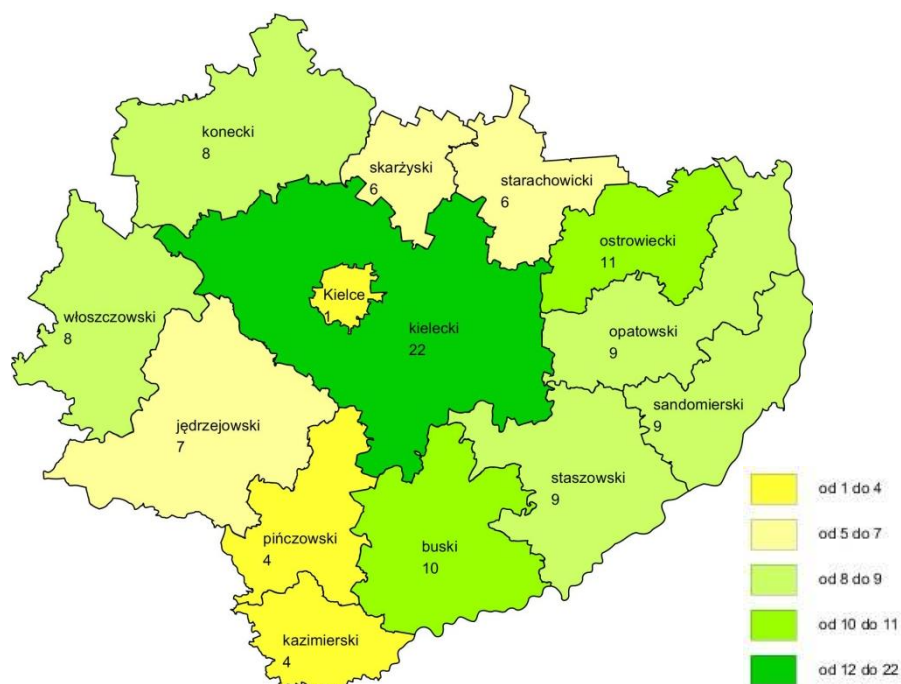
W 2015 roku w porównaniu do danych z oceny zasobów pomocy społecznej za 2014 rok, największy spadek osób objętych projektami współfinansowanymi z EFS zaobserwowano w powiecie kieleckim, gdzie w 2014 roku w projektach uczestniczyło **887** osób, natomiast w roku oceny **547**, to jest o **330 (-37%)** osób mniej. Jedynie w powiecie ostrowieckim nastąpił wzrost beneficjentów korzystających z projektów. Szczegółowy wykaz prezentuje poniższy wykres.

Wykres 39. Liczba osób korzystających z projektów finansowanych z EFS na przestrzeni lat 2014-2015 w regionie świętokrzyskim.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Mapa 45. Liczba realizowanych projektów współfinansowanych z EFS w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Udział w konkursach ogłaszanych przez MRPIPS

W ramach projektów współfinansowanych lub finansowanych ze środków uzyskanych z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w 2015 roku w regionie świętokrzyskim skorzystało **20 861** osób. Największą aktywność projektową można zaobserwować w powiatach: kazimierskim, gdzie udział w programach wzięło **17 423** osób oraz kieleckim, gdzie liczba zainteresowanych wyniosła **1 598** osób. Najmniejsze zainteresowanie programami resortowymi wykazano w powiatach: buskim (**43**), pińczowskim (**14**) i skarżyskim (**44**). W mieście Kielce nie odnotowano aktywności projektów współfinansowanych lub finansowanych ze środków uzyskanych MRPiPS.

W okresie objętym sprawozdaniem, największą aktywność projektową odnotowano w 5 gminach województwa świętokrzyskiego gdzie w każdej z nich realizowano po 2 lub więcej projektów: Staszów (5), Jędrzejów (3), Masłów (3), Sandomierz (2), Osiek (2).

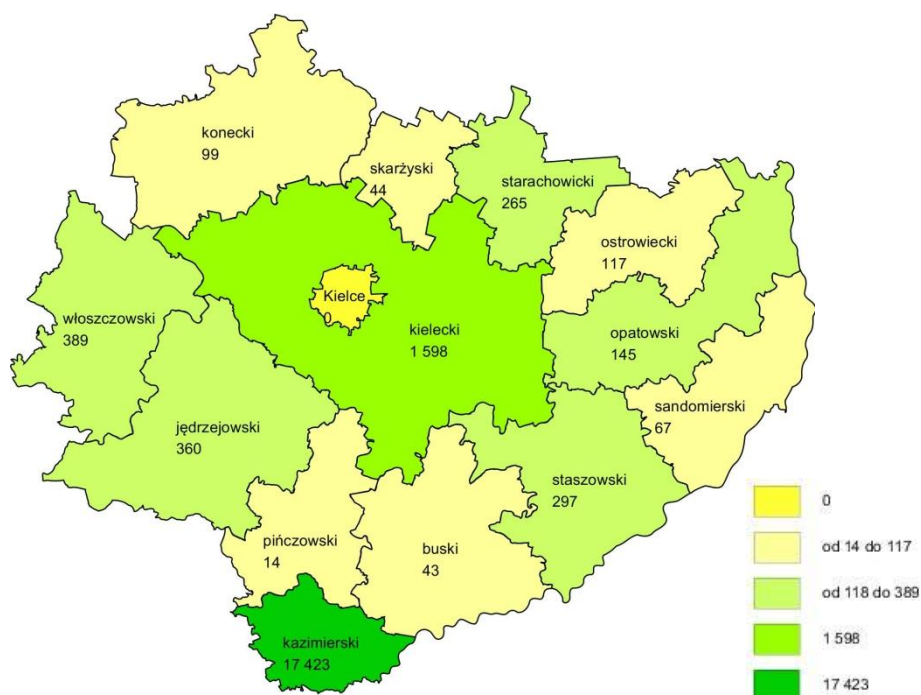
W 2015 roku projektów finansowanych z MRPiPS nie realizowało **49** ośrodków pomocy społecznej w województwie świętokrzyskim. Szczegóły dotyczące ilości projektów realizowanych ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Wykaz ilości projektów MRPiPS realizowanych przez poszczególne jednostki samorządowe regionu świętokrzyskiego w 2015 roku.

Powiat/Lp.	PCPR	OPS								
buski	Busko-Zdrój (1)	Busko-Zdrój	Gnojno	Nowy Korczyn	Pacanów (1)	Solec-Zdrój	Stopnica (1)	Tuczępy	Wiślica	
jędrzejowski	Jędrzejów (1)	Imielno	Jędrzejów (3)	Małogoszcz (1)	Nagłowice	Oksa	Sędziszów	Słupia (1)	Sobków	Wodzisław
kazimierski	Kazimierza Wielka	Bejsce (1)	Czarnocin (1)	Kazimierza Wielka	Opatowiec (1)	Skalbmierz (1)				
kielecki	Kielce	Bieliny (1)	Bodzentyn (1)	Chęciny (1)	Chmielnik	Daleszyce	Górno	Łagów	Łopuszno (1)	Masłów (3)
	OPS Miedziana Góra (1)	Mniów (1)	Morawica (1)	Nowa Słupia (1)	Piekoszów (1)	Pierzchnica	Raków (1)	Sitkówka-Nowiny (1)	Strawczyn	Zagnańsk (1)
konecki	Końskie (1)	Fałów	Gowarczów	Końskie (1)	Radoszyce	Ruda Maleniecka (1)	Słupia (Konecka)	Smyków	Stąporków (1)	
opatowski	Opatów (1)	Bańkowice	Iwaniska	Lipnik	Opatów (1)	Ożarów (1)	Sadowie (1)	Tarłów	Wojciechowice	
ostrowiecki	Ostrowiec Św. (1)	Bałów	Bodzechów (1)	Ćmielów	Kunów	Ostrowiec Św. (1)	Waśniów			
pińczowski	Pińczów (1)	Działoszyce	Kije (1)	Michałów (1)	Pińczów (1)	Złota (1)				
sandomierski	Sandomierz (1)	Dwikozy (1)	Klimontów	Koprzywnica	Łoniów (1)	Obrazów	Samborzec (1)	Sandomierz (2)	Wilczyce	Zawichost
skarżyski	Skarżysko-Kam. (1)	Bliżyn (1)	Łączna	Skarżysko Kościelne (1)	Skarżysko-Kamienna (1)	Suchedniów (1)				
starachowicki	Starachowice (1)	Brody	Mirzec (1)	Pawłów (1)	Starachowice (1)	Wąchock (1)				
staszowski	Staszów	Bogoria	Łubnice (1)	Oleśnica	Osiek (2)	Połaniec (1)	Rytwiany (1)	Staszów (5)	Szydłów	
włoszczowski	Włoszczowa (1)	Kluczewsko (1)	Krasocin (1)	Moskorzew	Radków (1)	Secemin (1)	Włoszczowa (1)			
miasto Kielce	MOPR Kielce									

Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Mapa 46. Liczba osób objętych projektami w 2015 roku w ramach konkursów ogłaszanych przez MRPiPS wg powiatów regionu świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Na przestrzeni lat 2013 - 2015 największe zainteresowanie konkursami ogłaszanymi przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej uzyskano w 2015 roku oceny, gdzie liczba osób objętych programami resortowymi wyniosła **20 861**. W roku oceny nastąpił wzrost o **19,7%** liczby osób objętych programami resortowymi w odniesieniu do roku 2014. W okresie objętym sprawozdaniem, największą aktywność projektową odnotowano w 5 gminach województwa świętokrzyskiego gdzie w każdej z nich realizowano po 2 lub więcej projektów: Staszów (5), Jędrzejów (3), Masłów (3), Sandomierz (2), Osiek (2).

Udział w programach osłonowych

W 2015 roku, w ramach programów osłonowych w województwie świętokrzyskim ze wsparcia skorzystało **26** jednostek samorządowych. Najwięcej programów osłonowych zrealizował PCPR Końskie, następnie po dwa programy osłonowe zrealizował: PCPR Busko-Zdrój, OPS Chęciny, Ćmielów, Radków i Włoszczowa.

Programów osłonowych nie realizowano przez jednostki samorządowe na terenie powiatów: kazimierskiego, opatowskiego, pińczowskiego, sandomierskiego i starachowickiego.

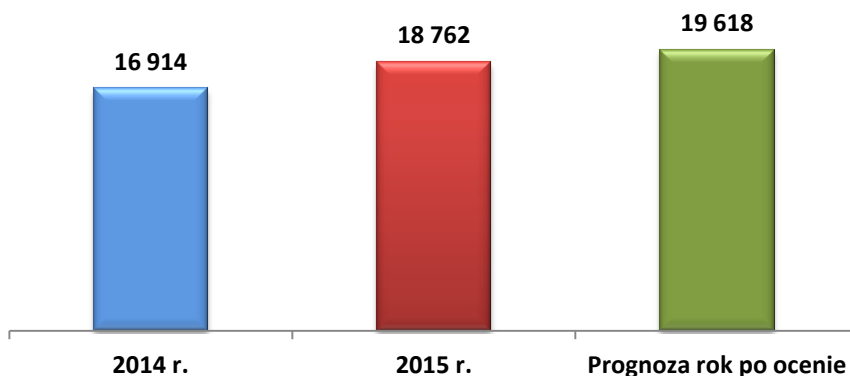
Szczegóły dotyczące udziału w programach osłonowych realizowanych przez poszczególne jednostki samorządowe w 2015 roku prezentuje tabela 32.

Tabela 32. Udział w programach osłonowych realizowanych przez poszczególne jednostki samorządowe regionu świętokrzyskiego w 2015 roku.

Powiat	PCPR	OPS								
buski	Busko-Zdrój (2)	Busko-Zdrój	Gnojno	Nowy Korczyn	Pacanów (1)	Solec-Zdrój	Stopnica	Tuczępy	Wiślica	
jędrzejowski	Jędrzejów	Imielno	Jędrzejów (1)	Małogoszcz	Nagłowice (1)	Oksa	Sędziszów	Słupia (1)	Sobków	Wodzisław
kazimierski	Kazimierza Wielka	Bejsce	Czarnocin	Kazimierza Wielka	Opatowiec	Skalbmierz				
kielecki	Kielce	Bieliny (1)	Bodzentyn	Chęciny (2)	Chmielnik	Daleszyce	Górno	Łagów	Łopuszno (1)	Masłów (1)
	OPS Miedziana Góra (1)	Mniów (1)	Morawica	Nowa Słupia (1)	Piekoszków (1)	Pierzchnica	Raków	Sitkówka-Nowiny	Strawczyn	Zagnańsk (1)
konecki	Końskie (4)	Fałków	Gowarczów (1)	Końskie (1)	Radoszyce	Ruda Maleniecka	Słupia (Konecka)	Smyków	Stąporków	
opatowski	Opatów	Baćkowice	Iwaniska	Lipnik	Opatów	Ożarów	Sadowie	Tarłów	Wojciechowice	
ostrowiecki	Ostrowiec Św.	Bałtów	Bodzechów	Ćmielów (2)	Kunów	Ostrowiec Św.	Waśniów			
pińczowski	Pińczów	Działoszyce	Kije	Michałów	Pińczów	Złota				
sandomierski	Sandomierz	Dwikozy	Klimontów	Koprzywnica	Łonów	Obrazów	Samorzec	Sandomierz	Wilczyce	Zawichost
skarżyski	Skarżysko-Kam.	Bliżyn (1)	Łączna	Skarżysko-Kościełne	Skarżysko-Kamienna	Suchedniów				
starachowicki	Starachowice	Brody	Mirzec	Pawłów	Starachowice	Wąchock				
staszowski	Staszów	Bogoria	Łubnice	Oleśnica	Osiek (1)	Połaniec (1)	Rytwiany	Staszów	Szydłów	
włoszczowski	Włoszczowa (1)	Kluczewsko	Krasocin	Moskorzew	Radków (2)	Secemin (1)	Włoszczowa (2)			
miasto Kielce	MOPR Kielce (1)									

Opracowanie własne na podstawie OZPS.

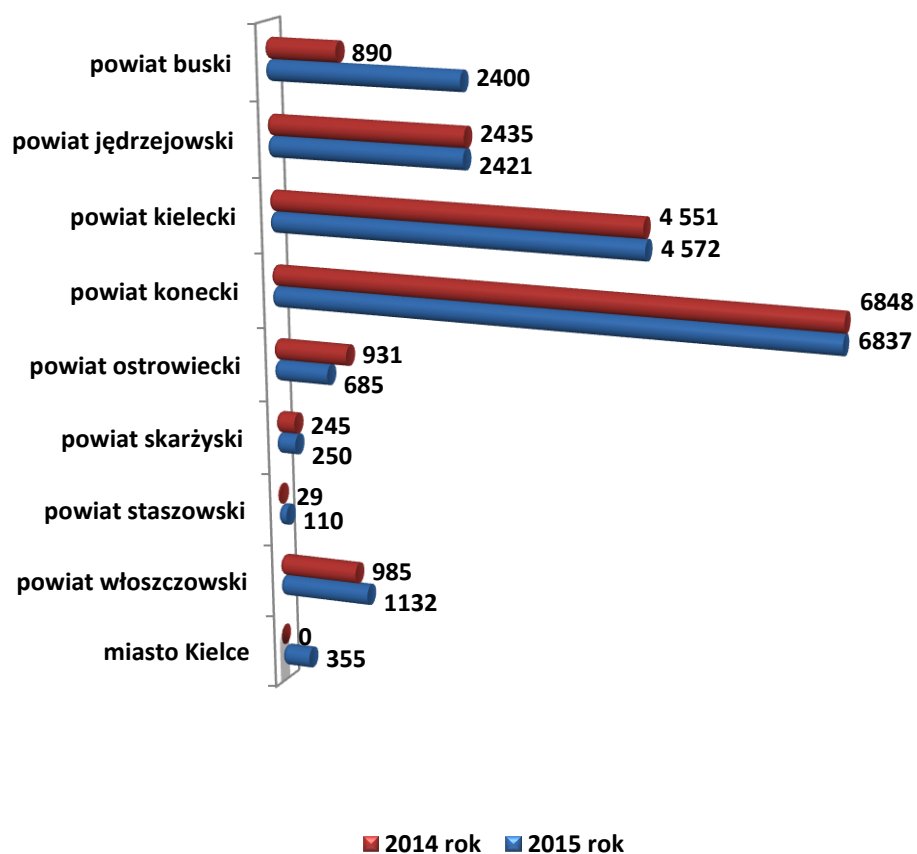
W roku oceny, w ramach programów osłonowych w województwie świętokrzyskim wsparciem objętych zostało **18 762** osób. W roku poprzednim ilość osób zainteresowanych udziałem w programach osłonowych była niższa o **-9,8%**, gdzie w 2014 roku liczba beneficjentów programu wyniosła **16 914** osób, mniej o **1848** osób objętych programami osłonowymi. Prognoza wskazuje na wzrost osób, które skorzystają z projektów osłonowych rok po ocenie. Poniższy wykres 40 prezentuje ww. szczegóły.

Wykres 40. Liczba osób biorących udział w programach osłonowych w latach 2014-2015 wraz z prognozą rok po ocenie.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Nie wszystkie gminy województwa świętokrzyskiego korzystają z programów osłonowych. Na poniższym wykresie ujęto tylko te powiaty, których mieszkańcy uczestniczyli w programach osłonowych na przestrzeni lat 2014-2015. Najwięcej osób objętych zostało wsparciem w ramach programów osłonowych to mieszkańcy powiatów: koneckiego (**6 837** beneficjentów), kieleckiego (**4 572** osób) oraz jędrzejowskiego (**2 421** beneficjentów). W powiatach: kazimierski, opatowski, pińczowski, sandomierski i skarżyski nie odnotowano realizacji programów osłonowych.

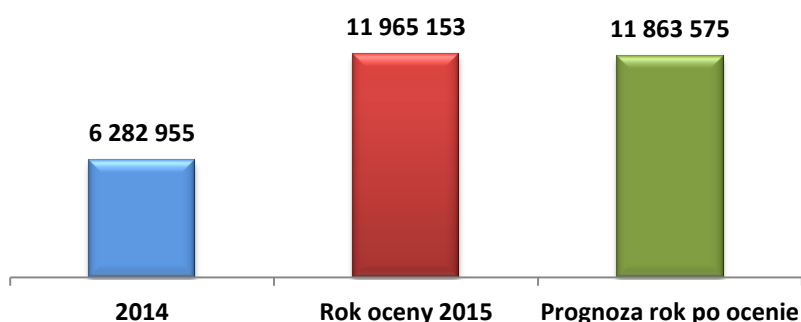

Wykres 41. Liczba osób biorących udział w programach osłonowych wg powiatów regionu świętokrzyskiego w latach 2014-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

IX WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI - ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA

Zapisy ustawy o pomocy społecznej umożliwiają organom wykonawczym jednostek samorządu terytorialnego współpracę z organizacjami społecznymi i pozarządowymi. Art. 4 ustawy *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* definiuje zakres i rodzaj zadań publicznych, w ramach których ustawodawca przewiduje współpracę JST z organizacjami pozarządowymi. Pod pojęciem „organizacji pozarządowych” rozumie się podmioty określone w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

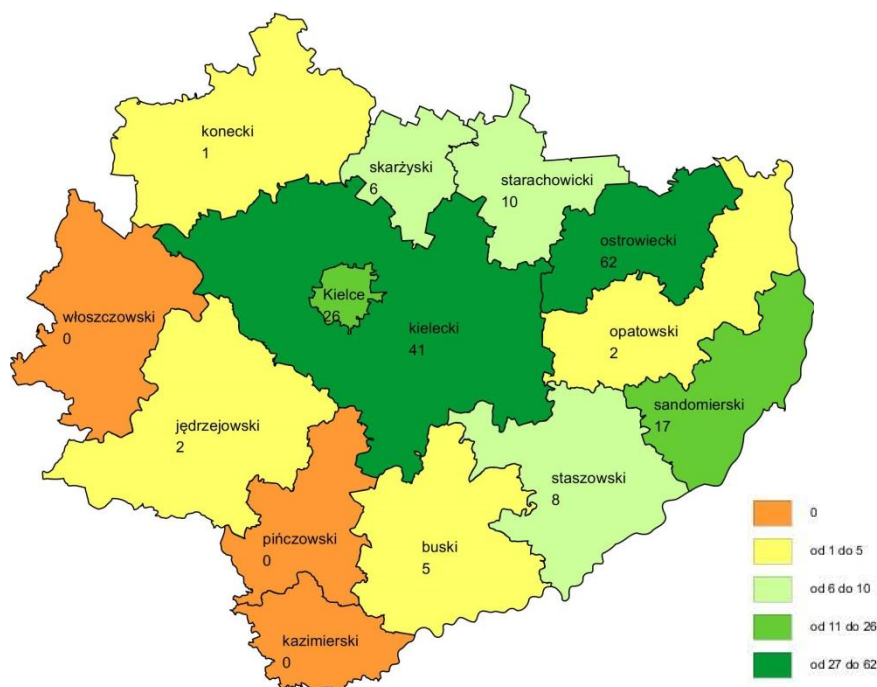

Wykres 42. Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych na przestrzeni lat 2014-2015 wraz z prognozą (zł).

Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Analiza sprawozdań przesłanych przez gminy i powiaty wskazuje, że ogólna liczba organizacji pozarządowych z którymi współpracują jednostki organizacyjne pomocy społecznej wyniosła w 2015 roku **215 organizacji**, jest to więcej o **21** organizacji w porównaniu do roku ubiegłego. Wartość przekazanych środków ogółem na zadania zleczone w trybie działalności pożytku publicznego wyniosła **11 965 153 zł** i jest niemal dwukrotnie wyższa w porównaniu do 2014 roku. W prognozie przewiduje się utrzymanie środków na tym samym poziomie.

Mapa 47. Zlecenia w trybie działalności pożytku publicznego - liczba zawartych zleceń/umów wg powiatów regionu świętokrzyskiego w 2015 roku.

Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Ogółem liczba zawartych zleceń/umów z organizacjami pozarządowymi w 2015 roku wyniosła **180**, najwięcej z nich zawarto w powiatach: ostrowieckim (**62 umowy**) oraz kieleckim (**41 umów**). W trzech powiatach: włoszczowskim, pińczowskim oraz kazimierskim nie odnotowano współpracy samorządów z organizacjami pozarządowymi.

Współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi to także zlecenia w trybie określonym zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 roku prawo zamówień publicznych. W okresie sprawozdawczym na terenie województwa świętokrzyskiego udzielono **20** zleceń w trybie zamówień publicznych w gminie Bodzentyn (powiat kielecki), na łączną kwotę **219 600 zł**.

Organizacje pozarządowe realizując swoje zadania zaspokajają potrzeby między innymi w zakresie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych lub prowadzenia placówki pomocy społecznej.

Szczególne miejsce wśród świadczonych usług zlecanych przez gminy są usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Przyznaje się je osobom samotnym, przewlekle chorym, niepełnosprawnym i w podeszłym wieku, które mają ograniczoną zdolność, do samo opieki lub mają rodzinę niewydolną opiekuńczo. Natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze są dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności i świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem. Mogą one polegać na: usprawnianiu do funkcjonowania w społeczeństwie, pielęgnacji, rehabilitacji

fizycznej, terapii psychologicznej i pedagogicznej, wsparciu edukacyjnym, pomocy mieszkaniowej. Usługi specjalistyczne świadczone są w miejscu zamieszkania, ale realizowane mogą być również w ośrodkach wsparcia, które zapewniają między innymi terapię zajęciową, zajęcia rehabilitacyjne, kulturalne, rekreacyjne.

Tabela 33. Wybrany rodzaj usług pomocy społecznej prowadzonych przez organizacje pozarządowe na podstawie zleceń gmin w 2015 roku (w zł).

Jednostka	Liczba zleceń	Wartość zleceń (zł)
Usługi opiekuńcze		
miasto Kielce	4	380 950
Ostrowiec Świętokrzyski	1	110 000
Sandomierz	1	40 000
Pawłów	1	80 000
Razem	7	610 950
Specjalistyczne usługi opiekuńcze		
PCPR Busko-Zdrój	1	59 872
Solec Zdrój	1	383 117
miasto Kielce	4	13 452
Suchedniów	1	190 200
Razem	7	646 641
Prowadzenie placówki pomocy społecznej		
PCPR Busko-Zdrój	3	2 643 640
PCPR Jędrzejów	1	110 000
Pierzchnica	1	91 533
Ostrowiec Świętokrzyski	1	56 520
Razem	7	2 901 693

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS.

Tabela prezentuje wybrane rodzaje usług zleczanych organizacjom pozarządowym. W roku 2015 podpisanych zostało **20** umów współpracy z organizacjami pozarządowymi o łącznej wartości **4 159 284 zł**. W odniesieniu do poprzedniego okresu rozliczeniowego wartość ta wzrosła o **7%**.

W 2015 roku największe środki finansowe zostały przekazane na prowadzenie placówek pomocy społecznej **2 901 693 zł** i jest to więcej o **1%** w odniesieniu do 2014 roku. Kwota dotacji na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych w roku oceny również zwiększyła się w porównaniu do lat poprzednich i wyniosła **646 641 zł**, a w przypadku realizacji usług opiekuńczych przeznaczono na ten cel środki w wysokości **610 950 zł** i jest to więcej o **10,2%** w porównaniu do 2014 roku.

X. WNIOSKI

- W 2015 roku odnotowany został spadek liczby ludności ogółem zamieszkującej region świętokrzyski o **-4 639** mieszkańców w stosunku do 2014 roku. W 2015 roku największe ubytek liczby mieszkańców odnotowano w mieście Kielce (**-1 013**) oraz powiatach: starachowickim (**-866**) i ostrowieckim (**-740**). Najmniejszy odpływ ludności odnotowano w powiatach buskim (**-141**), włoszczowskim (**-175**) i staszowskim (**-185**). Powiat kielecki jako jedyny w regionie świętokrzyskim odnotował wzrost liczby ludności o **+478** nowych mieszkańców w 2015 roku.
- Stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim na koniec grudnia 2015 roku ukształtowała się na poziomie **12,2%**. W odniesieniu do grudnia 2014 roku stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim w 2015 roku była niższa o **-2%**.
- W 2015 roku liczba mieszkań komunalnych w zasobach gmin województwa świętokrzyskiego wyniosła **10 901** i zmalała o **-11,3%** (Liczba mieszkań komunalnych w 2014 r.; **12 298** natomiast w 2015 r.: **10 901**).
- W 2015 roku odnotowano **-1,2%** spadek liczby mieszkań socjalnych z **2 783** w 2014 roku do **2 749** mieszkań socjalnych w 2015 roku.
- W 2015 roku na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonowało **42** (publiczne i niepubliczne) żłobki, oddziały żłobkowe, kluby dziecięce. Jest to o **5 placówek** więcej niż w 2014 roku.
- Liczba publicznych i niepublicznych przedszkoli wraz z liczbą oddziałów przyszkolnych przy szkołach podstawowych, punktów przedszkolnych i zespołów wychowania przedszkolnego w województwie świętokrzyskim w 2015 roku wyniosła **687** w porównaniu do roku 2014 nastąpił nieznaczny spadek liczby tego typu podmiotów o **-3 placówki**.
- W 2015 roku liczba świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży na terenie województwa świętokrzyskiego wzrosła o **7,9%** w stosunku do 2014 roku i wyniosła **609**, z czego **43% (263)** stanowią świetlice przyszkolne.
- W roku 2015 łączna liczba świetlic i klubów uznawanych jako kluby seniora, działających na terenie gminy, zajmujących się rozwojem życia kulturalnego, oświatowego, towarzyskiego i rekreacyjnego osób starszych wyniosła **138** placówek i zwiększyła się o **21%** w porównaniu do roku 2014 gdzie liczba ww. placówek wyniosła **114**.

- Analiza wewnątrzregionalnego zróżnicowania wskaźnika deprywacji lokalnej tj. liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej na każde 1 000 mieszkańców wskazuje, iż w 2015 roku największe natężenie wskaźnika deprywacji lokalnej odnotowujemy w powiatach: sandomierskim (**146,59**), koneckim (**142,96**) oraz kieleckim (**131,86**). Najniższa wartość wskaźnika deprywacji lokalnej odnotowana została w mieście Kielce (**73,9**) oraz w powiatach: kazimierskim (**84,61**), starachowickim (**97,93**), włoszczowskim (**99,75**).
- Najczęstsze powody udzielania pomocy społecznej w województwie świętokrzyskim to: bezrobocie, ubóstwo, długotrwała i ciężka choroba oraz niepełnosprawność.
- W odniesieniu do 2014 roku w roku 2015 odnotowano 84 338 osób , którym przyznano świadczenia i jest to spadek o **-2,8%**. Ponad **54%** ogółu liczby osób stanowią osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej **45 928**. W 2015 roku odnotowano spadek liczby osób długotrwale korzystających ze świadczeń o **-3,3%**.
- W 2015 roku liczba osób, którym przyznano świadczenia w wieku 0 – 17 lat wynosi **23 693 osób** o **0,8%** więcej niż w 2014 roku, w wieku 18-59 lat wynosi **43 777** osób o **-4,7%** mniej niż w roku poprzednim, natomiast w wieku 60 lat i więcej odnotowano **13 029** osób i jest to największy przyrost w grupie wiekowej o **19,8%** w stosunku do roku 2014.
- Liczba osób, które otrzymały świadczenia pieniężne z pomocy społecznej w województwie świętokrzyskim w 2015 roku wynosi **43 007** osób. W stosunku do 2014 roku jest to mniej o blisko **-6,5%**.
- Liczba osób, którym przyznano świadczenie niepieniężne w 2015 roku wynosiła w regionie świętokrzyskim **44 467** osób. Jest to mniej o **-8,2%** w stosunku do 2014 roku
- W 2015 roku z usług opiekuńczych skorzystało **3 363** osób, o **1,2%** więcej niż w 2014 roku.
- W 2015 roku odnotowano **959** osób korzystających ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi i jest to wzrost liczby o **8,7%** w odniesieniu do 2014 roku.
- W 2015 roku oceny obserwujemy spadek o **-7,5%** liczby rodzin (**43 159 rodzin**) oraz spadek o **-11,5%** liczby osób w rodzinach (**107 063 osób**), korzystających z formy wsparcia jaką jest poradnictwo specjalistyczne.
- W 2015 roku odnotowano spadek o **-7,5%** liczby rodzin (**43 159 rodzin**) objętych pracą socjalną w stosunku do roku poprzedzającego.
- Liczba rodzin objętych interwencją kryzysową w 2015 roku wynosiła **1 006** w stosunku do roku 2014 była mniejsza o **-18,7%**.
- W 2015 roku w stosunku do roku poprzedzającego ocenę odnotowano mniejszą liczbę zawartych kontraktów socjalnych (**3 096 kontraktów**) spadek o **-16,6%**, a także mniejszą liczbę osób o **-13,9%** objętych tego typu instrumentem aktywizacyjnym (**4 433** osób).

- W 2015 roku liczba rodzin objętych pracą asystentów rodziny wynosi **1 475** natomiast liczba asystentów rodziny wynosi **152**. W roku oceny w stosunku do roku 2014 obserwujemy wzrost o **11,8%** liczby rodzin objętą pracą asystenta rodziny, asystentów rodziny wzrost o **10,9%**.
- Jedyną gminą, w której nie odnotowano w 2015 roku zatrudnienia asystenta rodziny jest gmina Iwaniska (powiat opatowski).
- W roku 2015 odnotowano wzrost liczby osób objętych programem korekcyjno- edukacyjnym o **13,2%** w odniesieniu do 2014 roku. W roku oceny **240 osób** objętych zostało ww. programem.
- Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem w 2015 roku wyniosła **700** rodzin i w odniesieniu do roku poprzedniego jest większa o **4** rodziny tego typu.
- W województwie świętokrzyskim w latach 2013-2015 widoczny jest systematyczny spadek rok do rok liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych z dzieckiem. W 2015 roku **930** dzieci umieszczonych zostało w ww. rodzinach, a liczba takich rodzin wyniosła **700**.
- W roku 2015 funkcjonowało **400** rodzin zastępczych niezawodowych i odnotowano ich wzrost w odniesieniu do 2014 roku o **10** rodzin.
- W roku 2015 odnotowano **37 rodzin zawodowych** i jest to spadek o **3** rodziny zastępcze zawodowe. Wśród zawodowych rodzin zastępczych w roku 2015 funkcjonowały **4** rodziny zastępcze specjalistyczne, **13** rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i **18** rodzin prowadzą rodzinny dom dziecka.
- W regionie niezmiennie od 2013 roku funkcjonuje jedna rodzina wspierająca na terenie gminy Nowa Słupia (powiat kielecki)/ jest to najmniej rozpowszechniana forma pracy z rodziną w regionie.
Liczba osób objętych indywidualnym programem usamodzielnienia w roku 2015 wyniosła **646** osób, odnotowano wzrost w stosunku do roku poprzedniego o **11,3%**.
- Liczba pełnoletnich osób opuszczających rodziny zastępcze w roku 2015 wyniosła **428** osób.
- Liczba pełnoletnich osób opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze wyniosła w 2015 roku **168** osób.

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej	➤ W 2015 roku liczba pracowników socjalnych w województwie świętokrzyskim wyniosła 804 osób z czego 606 osób posiadało wykształcenie wyższe (75% ogółu). ➤ W 2015 roku na terenie województwa świętokrzyskiego na stanowiskach kierowniczych zatrudnionych było 138 osób, z czego 100 posiadało wykształcenie wyższe. Według danych oceny zasobów pomocy społecznej specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej (wymóg ustawowy) posiadało 124 osób pracujących na stanowiskach kierowniczych. ➤ W 2015 roku na terenie regionu, funkcjonowały ośrodki pomocy społecznej nie spełniające wymogów o których mowa w art. 110 ust.11 ustawy <i>o pomocy społecznej</i>, gdyż liczba pracowników socjalnych była niższa od normy przewidzianej przez ustawodawcę zarówno w odniesieniu do liczby mieszkańców w gminie (1 pracownik na 2000 mieszkańców) – w przypadku 18 ośrodków pomocy społecznej, jak i w stosunku do grup osób objętych świadczeniami (1 pracownik na 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących) – w przypadku 55 gmin.
Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	➤ W 2015 roku na terenie regionu funkcjonowało 88 różnego rodzaju ośrodków wsparcia, 64 (72,7%) z nich prowadzonych było przez jednostki samorządu terytorialnego, natomiast 24 ośrodki wsparcia prowadził inny podmiot. Liczba miejsc ww. placówkach wyniosła 4 126 i w odniesieniu do roku 2014 zwiększyła się o 1,8% (z 4 052 w roku 2014 o 74 ośrodki w roku oceny). Liczba osób korzystających z ośrodków wsparcia w 2015 roku ukształtowała się na poziomie 6 982 o 3,9% więcej niż w 2014 roku. Kwota rocznego kosztu prowadzenia i utrzymania placówek zmniejszyła się o 45% z 39 988 368 zł w roku 2014 do 21 838 397 zł w roku oceny. ➤ W 2015 roku w województwie świętokrzyskim funkcjonowało 31 mieszkań chronionych (wzrost o 19% w stosunku do 2014 roku), gdzie 22 z nich prowadzonych było przez jednostki samorządu terytorialnego, natomiast 9 przez organizacje pozarządowe. Placówki łącznie oferowały 159 miejsc, skorzystało z nich 138 osób w roku dokonanej oceny. ➤ Liczba klubów samopomocy funkcjonujących na terenie regionu w 2015 roku wynosiła 14 placówek (wzrost o 2 placówki w odniesieniu do 2014 roku), a ich organem prowadzącym były jednostki samorządu terytorialnego.

Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej	➤ Wydatki ogółem poniesione przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej związane z realizacją zadań w ramach polityki społecznej w regionie w roku oceny, oszacowano na poziomie 1 042 013 412 zł i jest to więcej o blisko 1 mln zł w porównaniu do 2014 roku. ➤ Liczba osób, które w 2015 roku korzystały z zasiłków okresowych wynosi 14 767 osób. W 2015 roku odnotowano spadek liczby osób korzystających z zasiłków okresowych o -8,5% jak również spadek liczby świadczeń zasiłków okresowych o -9,8% w stosunku do 2014 roku. Kwota przeznaczona na zasiłki okresowe w 2015 roku zmniejszyła się o -6,1% w stosunku do roku 2014 i wyniosła 24 594 777 zł. ➤ Liczba osób, które w 2015 roku otrzymały zasiłek celowy wynosi 34 395 osób. W 2015 roku obserwujemy nieznaczny spadek liczby osób -0,2%, którym przyznano ww. zasiłek. Kwota środków przeznaczonych na wypłatę tego świadczenia wyniosła w sumie 25 055 736 zł i zmniejszyła się również o -2,4% w stosunku do 2014 roku.
Aktywność projektów-konkursowa i współpraca z organizacjami pozarządowymi i jops	➤ W ramach projektów współfinansowanych lub finansowanych ze środków uzyskanych z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w 2015 roku w regionie skorzystało 20 861 osób. ➤ W ramach realizacji programów osłonowych w regionie ze wsparcia skorzystało 26 jednostek samorządowych w tym Samorząd Województwa/ROPS. ➤ Liczba organizacji pozarządowych z którymi współpracują jednostki organizacyjne pomocy społecznej wyniosła w 2015 roku 215, jest to więcej o 21 organizacji w porównaniu do 2014 roku. Wartość przekazanych środków ogółem na zadania zlecone w trybie działalności pożytku publicznego wyniosła 11 965 153 zł i jest niemal dwukrotnie wyższa w porównaniu do 2014 roku. Z budżetu Samorządu Województwa Świętokrzyskiego w ramach ogłoszonych 10 konkursach, przekazano kwotę: 4 201 439 zł. W ramach zadań realizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej zawartych zostało 106 umów z 95 organizacjami na łączną kwotę: 1 931 250 zł. ➤ W roku oceny 10 powiatów posiadało opracowany Program Współpracy z NGO's, 4 powiaty nie opracowały go i były to powiaty: kazimierski, opatowski, pińczowski i starachowicki. 62 gminy z regionu opracowały ww. Program, 27 gmin nie opracowało Programu, z 12 gmin nie otrzymaliśmy informacji zwrotnych. ➤ W trzech powiatach: włoszczowskim, pińczowskim oraz kazimierskim nie odnotowano zleceń/umów w trybie działalności pożytku publicznego.

XI. REKOMENDACJE

W ramach analizy danych oceny zasobów pomocy społecznej wypracowane zostały rekomendacje dotyczące kierunków działań koniecznych do podjęcia w ramach obszaru polityki społecznej na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego.

Analiza danych oceny zasobów pomocy społecznej wykazuje, iż koniecznym jest:

- tworzenie i rozwijanie systemowych rozwiązań na poziomie powiatu/gminy.
- rozwijanie infrastruktury społecznej wspomagającej w zakresie: opieki nad osobami zależnymi tj. dziećmi do lat 3 oraz dziećmi w wieku przedszkolny, osobami z niepełnosprawnościami, osobami starszymi poprzez m.in. tworzenie i rozwijanie żłobków, przedszkoli, dziennych domów pomocy, środowiskowych domów samopomocy, mieszkań chronionych/wspomaganych/treningowych/aktywizujących;
- wspieranie opiekunów rodzinnych osób zależnych poprzez m.in. poradnictwo, grupy wsparcia, organizację opieki „wytnieniowej”, upowszechnianie asystentury dedykowanej osobom z niepełnosprawnościami oraz osobom starszym, upowszechnianie wizyt patronażowych;
- rozszerzanie o dodatkowe usługi społeczne działalności domów pomocy społecznej oraz zwiększenie ich dostępności w zależności od zmieniających się potrzeb;
- inspirowanie samorządów do opracowania programów na rzecz osób starszych w każdym powiecie i gminie.
- rozwijanie usług aktywizacji seniorów poprzez rozwijanie i tworzenie m.in. klubów seniora, uniwersytetów III wieku;
- wspieranie procesu dezinstytucjonalizacji usług społecznych dedykowanych osobom i rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym;
- rozwijanie wsparcia środowiskowego dedykowanego osobom małoletnim tj. m.in. świetlice środowiskowych, socjoterapeutycznych, streetworking, kluby;
- podejmowanie działań na rzecz budowania partnerskiej współpracy pomiędzy pracownikami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz pracownikami instytucji rynku pracy;
- wzmocnienie współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze szeroko rozumianej polityki społecznej;
- tworzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
- tworzenie i rozwijanie podmiotów reintegracji społeczno - zawodowej;
- wykorzystanie możliwości ekonomii społecznej w zakresie rozwoju aktywności lokalnej oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie rozwoju

przedsiębiorstw społecznych, spółdzielni socjalnych (osób fizycznych oraz osób prawnych), stosowanie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych, zlecanie do realizacji usług użyteczności publicznej podmiotom ekonomii społecznej;

- poszerzanie oddziaływań mających na celu wsparcie rodzin niewydolnych wychowawczo poprzez zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny;
- podnoszenie kompetencji zawodowych asystentów rodzin, koordynatorów pieczy zastępczej;
- upowszechnianie rodzin wspierających jako ważnego narzędzia wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
- utworzenie placówek wsparcia dziennego w tych częściach województwa gdzie występuje największe natężenie problemów opiekuńczo – wychowawczych
- rozwijanie rodzinnych form pieczy zastępczej, w szczególności zawodowych: rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka.
- upowszechnianie działań mający na celu realizację programu korekcyjno-edukacyjnego we wszystkich powiatach;
- dostosowanie poziomu zatrudnienia w ośrodkach pomocy społecznej do wymogów ustawowych;
- przeprowadzenie przez jednostki samorządu szczegółowej diagnozy sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, predyspozycji i potrzeb i ustalenie indywidualnej ścieżki reintegracji osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym dla ubiegania się o środki zewnętrzne, w tym z RPO WŚ na lata 2014-2020.

SPIS MAP:

Mapa 1.	Liczba mieszkańców regionu świętokrzyskiego wg powiatów w 2015 roku.....	5
Mapa 2.	Żłobki i oddziały żłobkowe wg powiatów regionu świętokrzyskiego w 2015 roku..	12
Mapa 3.	Liczba przedszkoli wg powiatów województwa świętokrzyskiego w 2015 roku.	13
Mapa 4.	Liczba świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży ogółem wg powiatów województwa świętokrzyskiego w 2015 roku	14
Mapa 5.	Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów ogółem wg powiatów województwa świętokrzyskiego w 2015 roku.	15
Mapa 6.	Liczby osób, którym udzielono wsparcia wg powiatów z terenu województwa świętokrzyskiego w 2015 roku	18
Mapa 7.	Wewnątrzregionalne zróżnicowanie wartości wskaźnika deprywacji lokalnej wg gmin regionu świętokrzyskiego w 2015 roku.	23
Mapa 8.	Udział osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców (%) wg gmin regionu świętokrzyskiego w 2015 roku.	24
Mapa 9.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie wg powiatów regionu świętokrzyskiego w 2015 roku.	26
Mapa 10.	Liczba osób, którym w 2015 otrzymały świadczenie pieniężne wg powiatów w regionie świętokrzyskiego.	29
Mapa 11.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie niepieniężne w 2015 roku wg powiatów z regionu świętokrzyskiego.	31
Mapa 12.	Liczba osób, które korzystają z świadczeń opiekuńczych ogółem w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.	35
Mapa 13.	Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi, objętych specjalistycznymi usługami w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.	37
Mapa 14.	Poradnictwo specjalistyczne w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.	38
Mapa 15.	Liczba rodzin objętych pracą socjalną w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.	40
Mapa 16.	Liczba rodzin objętych interwencją kryzysową w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.	41
Mapa 17.	Liczba osób ogółem objętych kontraktem socjalnym w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.	43

Mapa 18.	Liczba asystentów rodziny w 2015 roku wg powiatów z regionu świętokrzyskiego.....	49
Mapa 19.	Liczba asystentów rodziny wg gmin w regionie świętokrzyskim w 2015 roku	51
Mapa 20.	Liczba osób uczestniczących w programie oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.....	53
Mapa 21.	Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.....	55
Mapa 22.	Liczba rodzin zastępczych niezawodowych w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.....	56
Mapa 23.	Liczba rodzin zastępczych zawodowych w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.....	58
Mapa 24.	Liczba osób objętych indywidualnym programem usamodzielnienia w 2015 roku wg powiatów w regionie świętokrzyskim.	59
Mapa 25.	Liczba rodzin pobierających zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych w 2015 roku według powiatów regionu świętokrzyskiego.....	70
Mapa 26.	Jednorazowy dodatek z tytułu urodzenia dziecka - liczba świadczeń w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.....	72
Mapa 27.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka - liczba świadczeń w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego	73
Mapa 28.	Świadczenia pielęgnacyjne - liczba świadczeń w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego	75
Mapa 29.	Zasiłek pielęgnacyjny - liczba świadczeń wg powiatów w 2015 roku regionu świętokrzyskiego.....	76
Mapa 30.	Ośrodki wsparcia w regionie świętokrzyskim w 2015 roku.	80
Mapa 31.	Dzienne domy pomocy w regionie świętokrzyskim w 2015 roku.....	83
Mapa 32.	Noclegownie, schroniska i domy dla osób bezdomnych w regionie świętokrzyskim w 2015 roku	84
Mapa 33.	Kluby samopomocy w regionie świętokrzyskim w 2015 roku.....	85
Mapa 34.	Domy pomocy społecznej w regionie świętokrzyskim w 2015 roku.	86
Mapa 35.	Mieszkania chronione w 2015 roku wg powiatów w regionie świętokrzyskim.	89
Mapa 36.	Jednostki specjalistycznego poradnictwa w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.....	92
Mapa 37.	Placówki wsparcia dziennego w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.....	93

Mapa 38.	Placówki opiekuńczo - wychowawcze w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.....	94
Mapa 39.	Liczby pracowników socjalnych zatrudnionych w jops na wg powiatów regionu świętokrzyskiego w 2015 roku	102
Mapa 40.	OPS, które w 2015 roku nie spełniają ustawowego wskaźnika I - 1 pracownik na 2000 mieszkańców.....	103
Mapa 41.	OPS, które w 2015 roku nie spełniają ustawowego wskaźnika II - 1 pracownik na 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.	104
Mapa 42.	Liczba zespołów pracy socjalnej i integracji społecznej wg powiatów regionu świętokrzyskiego w 2015 roku.	107
Mapa 43.	Wysokość środków finansowych przeznaczonych na zadania realizowane w ramach pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w ujęciu powiatowym (w zł) w 2015 roku	109
Mapa 44.	Liczba osób objętych projektami współfinansowanymi z EFS w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego.....	115
Mapa 45.	Liczba realizowanych projektów współfinansowanych z EFS w 2015 roku wg powiatów.....	117
Mapa 46.	Liczba osób objętych projektami w 2015 roku w ramach konkursów ogłaszanych przez MRPiPS wg powiatów regionu świętokrzyskiego..	119
Mapa 47.	Zlecenia w trybie działalności pożytku publicznego - liczba zawartych zleceń/umów wg powiatów w 2015 roku..	124

SPIS TABEL:

Tabela 1.	Liczba mieszkańców województwa świętokrzyskiego w latach 2013-2015.....	6
Tabela 2.	Wskaźnik deprywacji lokalnej w 2015 r. - gmina i miasto na prawach powiatu	19
Tabela 3.	Wskaźnik deprywacji lokalnej > 200 wg gmin województwa świętokrzyskiego.	22
Tabela 4.	Wskaźnik deprywacji lokalnej < 70 wg gmin województwa świętokrzyskiego	22
Tabela 5.	Liczba osób i rodzin, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy.....	31
Tabela 6.	Powody przyznawania pomocy społecznej na przestrzeni lat 2013-2015 wraz z prognozą.....	33
Tabela 7.	Zasiłek okresowy wg powodów przyznawania w 2015 roku	45
Tabela 8.	Zasiłek celowy ogółem w latach 2013-2015 wraz z prognozą	46
Tabela 9.	Indywidualne programy pomocy realizowane przez ośrodki pomocy społecznej	48
Tabela 10.	Wspieranie rodziny i piecza zastępcza w regionie świętokrzyskim	50
Tabela 11.	Indywidualny program zatrudnienia socjalnego (CIS)	52
Tabela 12.	Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc	53
Tabela 13.	Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych w latach 2013-2015 z prognozą rok po ocenie.	63
Tabela 14.	Pomoc na likwidację barier architektonicznych i w komunikowaniu się w latach 2013-2015 z prognozą rok po ocenie.....	64
Tabela 15.	Turnusy rehabilitacyjne w latach 2013-2015 z prognozą rok po ocenie	64
Tabela 16.	Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny w latach 2013-2015 z prognozą rok po ocenie	65
Tabela 17.	Program „AKTYWNY SAMORZĄD” w latach 2013-2015 z prognozą.....	66
Tabela 18.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki w latach 2013-2015 z prognozą rok po ocenie	67
Tabela 19.	Kwoty przyznanych i prognozowanych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami w latach 2013-2015 wraz z prognozą rok po ocenie.....	71
Tabela 20.	Liczba świadczeń oraz kwoty świadczeń przyznanych dodatków oraz zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka w 2015 roku.....	72
Tabela 21.	Liczby świadczeń oraz wysokość środków finansowych przyznanych na świadczenia opiekuńcze w 2015 roku.....	74
Tabela 22.	Środowiskowe domy samopomocy w województwie świętokrzyskim w 2015 r.....	81
Tabela 23.	Domy pomocy społecznej w regionie świętokrzyskim w 2015 roku	87
Tabela 24.	Infrastruktura OIK w zakresie wsparcia osób doświadczających przemocy w regionie świętokrzyskim w 2015 roku	90

Tabela 25.	Rozmieszczenie infrastruktury OIK w obszarze przeciwdziałania przemocy w 2015 roku wg powiatów regionu świętokrzyskiego	91
Tabela 26.	Centra integracji społecznej w regionie świętokrzyskim stan na 2015 rok.	95
Tabela 27.	Kluby integracji społecznej w regionie świętokrzyskim stan na 2015 rok.	96
Tabela 28.	Warsztaty terapii zajęciowej w regionie świętokrzyskim stan na 2015 rok.	97
Tabela 29.	Zakłady aktywności zawodowej w regionie świętokrzyskim stan na 2015 rok.	99
Tabela 30.	Wykaz ilości projektów EFS realizowanych przez poszczególne jednostki samorządowe regionu świętokrzyskiego w 2015 roku.	114
Tabela 31.	Wykaz ilości projektów MRPiPS realizowanych przez poszczególne jednostki samorządowe regionu świętokrzyskiego w 2015 roku.	118
Tabela 32.	Udział w programach osłonowych realizowanych przez poszczególne jednostki samorządowe regionu świętokrzyskiego w 2015 roku	120
Tabela 33.	Wybrany rodzaj usług pomocy społecznej prowadzonych przez organizacje pozarządowe na podstawie zleceń gmin w 2015 roku (w zł)	125

SPIS WYKRESÓW:

Wykres 1.	Struktura populacji kobiet w województwie świętokrzyskim wg ekonomicznych grup wiekowych w 2015 r.....	6
Wykres 2.	Struktura populacji mężczyzn w województwie świętokrzyskim wg ekonomicznych grup wiekowych w 2015 r.	7
Wykres 3.	Stopa bezrobocia w powiatach województwa świętokrzyskiego na XII.2015 r.....	7
Wykres 4.	Liczba osób bezrobotnych w województwie świętokrzyskim w latach 2012-2015	9
Wykres 5.	Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy, liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne w zasobie gminy na przestrzeni lat 2013-2015 w województwie świętokrzyskim	10
Wykres 6.	Liczba mieszkań socjalnych (lokalii) oraz liczba wniosków złożonych na mieszkanie socjalne na przestrzeni lat 2013-2015 w województwie świętokrzyskim	11
Wykres 7.	Liczba świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży: przyszkolnych i pozaszkolnych oraz liczba świetlic i klubów dla seniorów na przestrzeni lat 2013-2015 na terenie województwa świętokrzyskiego.....	15
Wykres 8.	Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w województwie świętokrzyskim na przestrzeni lat 2013- 2015 wraz z prognozą rok po ocenie	18
Wykres 9.	Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenia na przestrzeni lat 2013 - 2015 wraz z prognozą rok po ocenie w województwie świętokrzyskim.....	25
Wykres 10.	Struktura beneficjentów świadczeń pomocy społecznej w regionie świętokrzyskim według ekonomicznych grup wieku w 2015 roku	26
Wykres 11.	Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie pieniężne na przestrzeni lat 2013-2015 wraz z prognozą.....	28
Wykres 12.	Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężne na przestrzeni lat 2013 – 2015 wraz z prognozą	30
Wykres 13.	Powody udzielenia pomocy i wsparcia w 2015 roku w regionie świętokrzyskim	32
Wykres 14.	Usługi opiekuńcze ogółem na przestrzeni lat 2013 – 2015 wraz z prognozą.....	34
Wykres 15.	Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi na przestrzeni lat 2013 – 2015 wraz z prognozą	36
Wykres 16.	Poradnictwo specjalistyczne na przestrzeni lat 2013 – 2015 wraz z prognozą	38
Wykres 17.	Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pracą socjalną na przestrzeni lat 2013-2015 wraz z prognozą.....	39

Wykres 18. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych interwencją kryzysową na przestrzeni lat 2013-2015 wraz z prognozą.....	41
Wykres 19. Liczba zawartych kontraktów socjalnych oraz osób objętych kontraktem socjalnym, w tym liczba osób objętych kontraktem w KIS na przestrzeni lat 2013-2015 wraz z prognozą.....	42
Wykres 20. Zasiłek stały w latach 2013-2015 wraz z prognozą rok po ocenie	44
Wykres 21. Zasiłek okresowy w latach 2013-2015 wraz z prognozą	45
Wykres 22. Świadczenia niepieniężne z zakresu pomocy społecznej w 2015 roku	47
Wykres 23. Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem w latach 2013-2015 wraz z prognozą rok po ocenie	54
Wykres 24. Liczba rodzin zastępczych niezawodowych w latach 2013-2015 wraz z prognozą rok po ocenie.....	56
Wykres 25. Liczba rodzin zastępczych zawodowych w 2015 roku.....	57
Wykres 26. Liczba osób objętych indywidualnym programem usamodzielnienia.....	59
Wykres 27. Liczba osób pełnoletnich opuszczające rodziny zastępcze w latach 2013-2015 wraz z prognozą	60
Wykres 28. Liczba osób pełnoletnich opuszczające placówki opiekuńczo - wychowawcze	61
Wykres 29. Liczba osób pełnoletnich opuszczające placówki, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w latach 2013-2015 wraz z prognozą	62
Wykres 30. Wysokość środków finansowych wydatkowanych w 2015 roku na zasiłki pielęgnacyjne	76
Wykres 31. Procentowy podział wydanych środków na świadczenia pieniężne w 2015 roku.....	77
Wykres 32. Wykształcenie pracowników socjalnych zatrudnionych w jops na terenie województwa świętokrzyskiego na przestrzeni lat 2014-2015 wraz z prognozą (2 lata po ocenie).....	101
Wykres 33. Wykształcenie pozostałej grupy pracowników zatrudnionych w jops na terenie województwa świętokrzyskiego na przestrzeni lat 2013-2015 z prognozą.....	105
Wykres 34. Liczba wolontariuszy w regionie świętokrzyskim w latach 2013-2015.....	106
Wykres 35. Środki finansowe przeznaczone na zadania własne i zadania zlecone (w zł).....	108
Wykres 36. Struktura wydatków w polityce społecznej regionu świętokrzyskiego w 2015 r.	109
Wykres 37. Wydatki w ramach działu „852- Pomoc społeczna” (zł).	110
Wykres 38. Wydatki w ramach działu „853 - Pozostała działalność w zakresie pomocy społecznej”.....	111
Wykres 39. Liczba osób korzystających z projektów finansowanych z EFS na przestrzeni lat 2014-2015 w regionie świętokrzyskim	116

Wykres 40. Liczba osób biorących udział w programach osłonowych w latach 2014-2015 wraz z prognozą rok po ocenie	121
Wykres 41. Liczba osób biorących udział w programach osłonowych wg powiatów regionu świętokrzyskiego w latach 2014-2015.....	122
Wykres 42. Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych na przestrzeni lat 2014-2015 wraz z prognozą (zł)	123